

स्थानीय तह निर्वाचन निर्देशिका, २०७३

निर्वाचन आयोगबाट स्वीकृत मिति

२०७३।१ २।१७

संशोधन

स्थानीय तह निर्वाचन (पहिलो संशोधन) निर्देशिका, २०७४	२०७४।०१।१५
स्थानीय तह निर्वाचन (दोस्रो संशोधन) निर्देशिका, २०७४	२०७४।०१।२८

स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा ७१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी निर्वाचन आयोगले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस निर्देशिकाको नाम “स्थानीय तह निर्वाचन निर्देशिका, २०७३” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका तुरुत्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्फन्तु पर्छ ।

(ख) “अल्पसङ्ख्यक” भन्नाले तत्काल अगाडि भएको राष्ट्रिय जनगणनाको आधारमा संविधानको धारा ३०६ को उपधारा (१) को खण्ड (क) को अधीनमा रही नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोके बमोजिमका जातीय, भाषिक र धार्मिक समूह सम्फन्तु पर्छ ।

(ग) “आयोग” भन्नाले संविधानको धारा २४५ बमोजिमको निर्वाचन आयोग सम्फन्तु पर्छ ।

(घ) “उपप्रमुख” भन्नाले नगर कार्यपालिकाको उपप्रमुख सम्फन्तु पर्छ ।

(ड) “उपाध्यक्ष” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्फन्तु पर्छ ।

(च) “उम्मेदवार” भन्नाले स्थानीय तहको कुनै निर्वाचनको लागि दफा ३५ बमोजिम मनोनयन गरिएको व्यक्ति सम्फन्तु पर्छ ।

(छ) “ऐन” भन्नाले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ सम्फन्तु पर्छ ।

(ज) “गाउँपालिका” भन्नाले संविधानको धारा ५६ को उपधारा (४) बमोजिमको गाउँपालिका सम्फन्तु पर्छ ।

(झ) “जिल्ला समन्वय समिति” भन्नाले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समिति सम्फन्तु पर्छ ।

(ञ) “दल” भन्नाले प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम निर्वाचन प्रयोजनको लागि आयोगमा दर्ता भएको राजनीतिक दल सम्फन्तु पर्छ ।

- (ट) “नगरपालिका” भन्नाले संविधानको धारा ५६ को उपधारा (४) बमोजिमको नगरपालिका सम्झनु पर्छ र सो शब्दले महानगरपालिका र उपमहानगरपालिकालाई समेत जनाउँछ ।
- (ठ) “नियमावली” भन्नाले स्थानीय तह निर्वाचन नियमावली, २०७३ सम्झनु पर्छ ।
- (ड) “निर्वाचन” भन्नाले स्थानीय तहको निर्वाचन सम्झनु पर्छ र सो शब्दले उपनिर्वाचनलाई समेत जनाउँछ ।
- (ढ) “निर्वाचन अधिकृत” भन्नाले दफा ३ र ४ बमोजिम आयोगबाट नियुक्त भएको मुख्य निर्वाचन अधिकृत र निर्वाचन अधिकृत सम्झनु पर्छ र सो शब्दले सहायक निर्वाचन अधिकृतलाई समेत जनाउँछ ।
- (ण) “निर्वाचन आचार सहिता” भन्नाले निर्वाचन आयोग ऐन, २०७३ को दफा २२ बमोजिम आयोगले बनाएको निर्वाचन आचार सहिता सम्झनु पर्छ ।
- (त) “निर्वाचन कार्यालय” भन्नाले जिल्ला निर्वाचन कार्यालय तथा क्षेत्रीय निर्वाचन कार्यालय सम्झनु पर्छ ।
- (थ) “निर्वाचन चिन्ह” भन्नाले दफा ५७ बमोजिम आयोगले निर्धारण गरेको निर्वाचन चिन्ह सम्झनु पर्छ ।
- (द) “निर्वाचन प्रतिनिधि” भन्नाले उम्मेदवारले निर्वाचन प्रयोजनका लागि आफ्नो तर्फबाट गर्नुपर्ने काम गर्न दफा १५८ बमोजिम नियुक्त गरेको व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (ध) “प्रमुख” भन्नाले नगर कार्यपालिकाको प्रमुख सम्झनु पर्छ ।
- (न) “मतगणना प्रतिनिधि” भन्नाले उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले मतगणनाको काममा प्रतिनिधित्व गर्नको लागि दफा १६० बमोजिम नियुक्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (प) “मतदाता” भन्नाले देहाय बमोजिमको निर्वाचनको लागि प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको देहाय बमोजिमको व्यक्ति सम्झनु पर्छ :-
- (१) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख र उपप्रमुखको निर्वाचनका लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको,
  - (२) गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा अध्यक्ष र वडा सदस्यको लागि सम्बन्धित वडाको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको,
  - (३) गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकामा महिला, दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायबाट निर्वाचित हुने सदस्यको निर्वाचनका लागि सम्बन्धित गाउँसभा वा नगरसभाका सदस्य,
  - (४) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्यको निर्वाचनको लागि प्रमुख, उपप्रमुख, अध्यक्ष र उपाध्यक्ष ।

- (फ) “मतदाता परिचयपत्र” भन्नाले मतदान गर्ने प्रयोजनका लागि प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम आयोगले उपलब्ध गराएको फोटोसहितको मतदाता परिचयपत्र सम्झनु पर्छ ।
- (ब) “मतदान अधिकृत” भन्नाले दफा ८ बमोजिम नियुक्त भएको मतदान अधिकृत सम्झनु पर्छ र सो शब्दले सहायक मतदान अधिकृतलाई समेत जनाउँछ ।
- (भ) “मतदान केन्द्र” भन्नाले निर्वाचनमा मतदान गर्ने प्रयोजनको लागि आयोगले दफा ६५ बमोजिम तोकेको मतदान केन्द्र सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मतदान उपकेन्द्रलाई समेत जनाउँछ ।
- (म) “मतदान प्रतिनिधि” भन्नाले उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले मतदान केन्द्रमा प्रतिनिधित्व गर्नको लागि दफा १५९ बमोजिम नियुक्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (य) “मतपत्र” भन्नाले निर्वाचनमा मतदान गर्नका लागि व्यवस्था गरिएको मतपत्र सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विद्युतीय उपकरणबाट मतदान हुने व्यवस्था भएकोमा त्यस्तो विद्युतीय उपकरणमा प्रयोग हुने मतपत्र वा त्यस्तो उपकरणमा जडित डिजिटल मतपत्रलाई समेत जनाउँछ ।
- (र) “मतपेटिका” भन्नाले मत सङ्केत गरेको मतपत्र राख्नका लागि आयोगले व्यवस्था गरेको मतपेटिका सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विद्युतीय उपकरणबाट मतदान गरेकोमा त्यसरी मतदान गरेको मत सङ्केतलाई अभिलेख गर्ने विद्युतीय उपकरणलाई समेत जनाउँछ ।
- (ल) “मनोनयनपत्र” भन्नाले निर्वाचनमा उम्मेदवारीको लागि निर्वाचन अधिकृत समक्ष पेश भएको मनोनयनपत्र सम्झनु पर्छ ।
- (व) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।
- (श) “वडा सदस्य” भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले महिला वडा सदस्य र दलित महिला वडा सदस्यलाई समेत जनाउँछ ।
- (ष) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला सभा सम्झनु पर्छ ।
- (स) “सदस्य” भन्नाले गाउँपालिका र नगरपालिकाको वडा सदस्य तथा गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख, उपप्रमुख र वडा अध्यक्षलाई समेत जनाउँछ ।
- (ह) “संविधान” भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्छ ।

मुख्य निर्वाचन अधिकृत र निर्वाचन अधिकृत सम्बन्धी व्यवस्था

३. मुख्य निर्वाचन अधिकृतको नियुक्ति तथा काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) संविधान तथा ऐन तथा प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम निर्वाचनमा सम्पादन गर्नु पर्ने काम गर्न वा गराउनका लागि आयोगले न्याय परिषद्को परामर्शमा प्रत्येक जिल्लामा जिल्ला न्यायाधीशलाई मुख्य निर्वाचन अधिकृत नियुक्त गर्नेछ ।

(२) आयोगको निर्देशनको अधीनमा रही आफूलाई तोकिएको जिल्लाभित्रको निर्वाचन सम्बन्धी कामको समन्वय र सुपरिवेक्षण गरी आवश्यक निर्देशन दिनु मुख्य निर्वाचन अधिकृतको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले आफूलाई तोकिएको जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम रहेको गाउँपालिका वा नगरपालिकाको निर्वाचन अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग समेत गर्नेछ ।

(४) ऐन, नियमावली र यस निर्देशिकामा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त मुख्य निर्वाचन अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) निर्वाचनको लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्थापनको लागि निर्वाचन कार्यालयबाट नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका कर्मचारी वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा नेपाल सरकारको अनुदानमा सञ्चालित संस्थाका कर्मचारी वा विश्वविद्यालय वा सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको विवरण माग गर्ने,
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम विवरण प्राप्त भएपछि जिल्लाभित्रका निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गरी जिल्लाभरका मतदान केन्द्रका लागि आवश्यक पर्ने मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत, सहायक कर्मचारी तथा सहयोगी कर्मचारीको नियुक्ति र खटनपटन गरी सोको विवरण सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउने,
- (ग) जिल्लाभित्रको निर्वाचन सम्बन्धी कामलाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गर्ने आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिने,
- (घ) मतदानको दिन विभिन्न घुम्ती टोलीसमेत खटाई मतदान केन्द्रमा मतदान कार्यको अनुगमन, निरीक्षण तथा रेखदेख गर्ने वा गराउने,
- (ङ) जिल्ला भित्रका गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्यको निर्वाचनको लागि मतपत्र तयार गरी सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउने,
- (च) निर्वाचन सम्पन्न भए पछि जिल्लाभित्रका निर्वाचन अधिकृतहस्तबाट प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा एकमुष्ट प्रतिवेदन तयार गरी आयोग समक्ष पेश गर्ने,
- (छ) जिल्लाभित्रका निर्वाचन सम्बन्धी कामको सुपरिवेक्षण र समन्वयको लागि आयोगले तोके बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।

४. निर्वाचन अधिकृतको नियुक्ति तथा काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) संविधान, ऐन तथा प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम निर्वाचनमा सम्पादन गर्नु पर्ने काम गर्न वा गराउन प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको निर्वाचनको लागि आयोगले न्याय सेवा आयोगको परामर्शमा न्याय सेवाका राजपत्राङ्गित अधिकृतलाई निर्वाचन अधिकृतमा नियुक्ति गर्नेछ ।

तर यसरी निर्वाचन अधिकृत नियुक्ति गर्दा न्याय सेवाका राजपत्राङ्गित अधिकृतलाई मात्र नियुक्ति गर्न नसकिएमा निजामती सेवाभित्रका अन्य सेवाका राजपत्राङ्गित अधिकृतलाई समेत नियुक्ति गर्न सकिनेछ ।

(२) गाउँपालिका वा नगरपालिकाको निर्वाचनको लागि नियुक्त भएको निर्वाचन अधिकृतले सम्बन्धित गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्यको निर्वाचनको लागि समेत निर्वाचन अधिकृतको रूपमा काम गर्नेछ ।

(३) जिल्ला सभाको पहिलो बैठक बसेको सामान्यतया: सात दिन भित्र आयोगले जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचनको लागि न्याय सेवा आयोगको सिफारिसमा नेपाल न्याय सेवाको राजपत्राङ्गित अधिकृतलाई निर्वाचन अधिकृत नियुक्त गर्नेछ ।

[±]तर यसरी निर्वाचन अधिकृत नियुक्ति गर्दा न्याय सेवाका राजपत्राङ्गित अधिकृतलाई मात्र नियुक्ति गर्न नसकिएमा निजामती सेवाभित्रका अन्य सेवाका राजपत्राङ्गित अधिकृतलाई समेत नियुक्ति गर्न सकिनेछ ।

(४) आयोग र मुख्य निर्वाचन अधिकृतको निर्देशनको अधीनमा रही आफूलाई तोकिएको गाउँपालिका वा नगरपालिकाको निर्वाचनमा ऐन बमोजिम निर्वाचन गराउने सम्बन्धी सम्पूर्ण काम कारबाही स्वच्छ, निष्पक्ष, स्वतन्त्र र भय रहित रूपमा गर्नु गराउनु निर्वाचन अधिकृतको कर्तव्य हुनेछ ।

(५) ऐन, नियमावली र यस निर्देशिकामा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त निर्वाचन अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) आयोगबाट प्रकाशित निर्वाचन कार्यक्रम आफ्नो कार्यालय र सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यालयमा प्रकाशन गर्ने वा गराउने,
- (ख) आयोगबाट प्राप्त भएको मतदान केन्द्रको सूची आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गर्ने वा गराउने,
- (ग) मुख्य निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गरी निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयलाई आयोगले तोके बमोजिमको संख्यामा सहायक निर्वाचन अधिकृत तथा अन्य कर्मचारी नियुक्त गर्ने । यसरी नियुक्ति गर्दा जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयका कर्मचारीहरु मध्येबाट गर्ने,
- (घ) निर्वाचन कार्यालय मार्फत आयोगले उपलब्ध गराएका मतदाता नामावली, ऐन, नियम, निर्देशिका, अनुसूची फाराम, मतपेटिका, मतसङ्केत गर्ने स्वस्तिक छाप लगायतका निर्वाचन सामग्री प्राप्त गर्ने,
- (ङ) सहायक निर्वाचन अधिकृत, मतदान अधिकृत र सहायक मतदान अधिकृतका लागि निर्वाचन तथा मतदान सम्बन्धी प्रक्रियाको विषयमा आयोजना गरिने तालीम कार्यक्रममा सरिक हुने,

---

[±] दोस्रो संशोधनद्वारा थापिएको

- (च) मतदान केन्द्र तथा मतगणना गर्ने स्थान र सो कार्यमा खटिने कर्मचारी तथा निर्वाचन पर्यवेक्षकलाई आवश्यक सुरक्षा प्रबन्धको लागि स्थानीय प्रशासनसँग समन्वय गर्ने,
- (छ) मतदानको दिन मतदान केन्द्रमा मतदान कार्यको अनुगमन, निरीक्षण तथा रेखदेख गर्ने,
- (ज) मतदान कार्य समाप्त भएपछि मतदान केन्द्रबाट मतगणना गर्ने तोकिएको स्थानमा मतपेटिका सङ्गलन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र मतपेटिका बुझी सुरक्षितसाथ राख्ने,
- (झ) सम्बन्धित स्थानीय तहका सबै मतदान केन्द्रबाट मतपेटिका सङ्गलन भएपछि मतगणना गर्ने,
- (ञ) मतगणना कार्य समाप्त भएपछि निर्वाचन परिणामको घोषणा गर्ने,
- (ट) निर्वाचन सम्पन्न भएपछि सोको परिणामको विवरण निर्वाचन कार्यालय, मुख्य निर्वाचन अधिकृत र आयोगमा पठाउने,
- (ठ) आयोगबाट स्वीकृत स्थानीय तह निर्वाचन आर्थिक निर्देशिकामा उल्लेख भए बमोजिम खर्च लेख्ने र लेखा राख्ने,
- (ड) निर्वाचन सम्बन्धी सम्पूर्ण खर्चको आन्तरिक लेखा परीक्षण गराई सोको आर्थिक विवरण सहितको स्रेस्ता निर्वाचन कार्यालयमा बुझाउन बुझाउने,
- (ढ) निर्वाचन पर्यवेक्षणलाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन आवश्यक व्यवस्था गर्ने,
- (ण) निर्वाचन आचार संहिता पालना गर्ने गराउने सम्बन्धमा देहायबमोजिम गर्ने :-
- (१) निर्वाचन आचार संहिताको पालना गर्नु पर्ने कर्तव्य भएका राजनीतिक दल तथा उम्मेदवार वा निजका प्रतिनिधि, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, आमसञ्चारका माध्यम (श्रव्य दृश्य), निजी तथा गैर सरकारी संस्था पर्यवेक्षक लगायतका सबै निकाय, संस्था तथा व्यक्तिलाई निर्वाचन आचार संहिताको पालना गर्न लगाउने,
- (२) उपखण्ड (१) बमोजिम आचार संहिताको पालना गर्नुपर्ने कर्तव्य भएका निकाय, संस्था वा व्यक्तिबाट आचार संहिता उल्लङ्घन भएको देखिए, बुझिए वा सुनिएमा त्यस्तो कार्यमा तुरन्त रोक लगाउने,
- (३) उपखण्ड (१) वा (२) बमोजिम आचार संहिता उल्लङ्घन भएको देखिए वा पाइएमा रोकथामको लागि स्थानीय प्रशासन वा सुरक्षा निकायको सहयोग लिन सक्ने, यसरी त्यस्तो कार्य तत्कालै रोकथामको लागि स्थानीय प्रशासन वा सुरक्षा निकायले प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गरी सोको जानकारी निर्वाचन अधिकृतलाई दिने,

- (४) निर्वाचन अधिकृतले खण्ड (१), (२) र (३) बमोजिमको विवरण तुरुन्त मुख्य निर्वाचन अधिकृत र निर्वाचन आयोगमा पठाउने ।
- (त) निर्वाचन सम्पन्न भएपछि सम्पूर्ण मालसामान र कागजात निर्वाचन कार्यालयमा बुझाउने,
- (थ) निर्वाचन सम्पन्न भएपछि त्यसको प्रतिवेदन तयार गरी मुख्य निर्वाचन अधिकृत समक्ष बुझाउने,
- (द) प्रचलित कानूनी व्यवस्था र निर्वाचन आयोगले समय-समयमा दिएका आदेश तथा निर्देशनको अधीनमा रही निर्वाचन कार्यक्रम अनुसारका सबै कार्य सम्पन्न गर्ने,
- (ध) निर्वाचन सम्बन्धी प्रचलित कानूनी व्यवस्था र निर्वाचन आयोगले समय-समयमा दिएका आदेश तथा निर्देशनको पालना गर्ने,

(२) यस निर्देशिकामा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्यको निर्वाचन तथा जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचनको सन्दर्भमा निर्वाचन अधिकृतको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) आयोगसँग समन्वय गरी निर्वाचनको लागि निर्वाचन कार्यक्रम तयार गरी प्रकाशन गर्ने,
- (ख) सम्बन्धित निर्वाचनमा मतदाता हुने सदस्यहरूको नाम सूचीकृत गरी मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने,
- (ग) खण्ड (ख) बमोजिमको सूचीमा प्रकाशित नामावलीमा उल्लिखित विवरणमा कुनै त्रुटी भएमा सम्बन्धित व्यक्तिको निवेदनको आधारमा आवश्यक जाँचबुझ गरी सच्चाउने,
- (घ) सम्बन्धित निर्वाचनको लागि मतदान अधिकृतको रूपमा मतदान सम्पन्न गर्ने वा गराउने ।

५. निर्वाचन अधिकृत आयोगप्रति उत्तरदायी हुने : (१) निर्वाचन अधिकृतको पदमा नियुक्त भएको कर्मचारी निर्वाचन सम्बन्धी सम्पूर्ण कामको लागि आयोगप्रति उत्तरदायी हुनेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले स्थानीय तहको निर्वाचन सम्बन्धमा आयोगको निर्देशन अनुसार कार्य सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

६. सहायक निर्वाचन अधिकृत र अन्य कर्मचारीको नियुक्ति : (१) निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन सम्बन्धी कार्य सञ्चालनको लागि मुख्य निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गरी सम्बन्धित जिल्लास्थित सरकारी कर्मचारीहरू मध्येबाट आयोगले तोकेको संख्यामासहायक निर्वाचन अधिकृत र अन्य कर्मचारी नियुक्ति गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त सहायक निर्वाचन अधिकृत र अन्य कर्मचारीले निर्वाचन अधिकृतको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा रही निर्वाचन सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

७. अधिकार प्रत्यायोजन : निर्वाचन अधिकृतले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशिका बमोजिम निर्वाचन अधिकृतलाई प्राप्त निर्वाचन सम्बन्धी सम्पूर्ण वा केही अधिकार सहायक निर्वाचन अधिकृत वा निर्वाचनको काममा नियुक्त कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

*तर त्यसरी अधिकार प्रत्यायोजन गर्दा मनोनयनपत्र जाँच गर्ने, मनोनयनपत्र सदर, बदर वा खारेज गर्ने, मत सदर वा बदर गर्ने तथा निर्वाचन परिणाम घोषणा गर्ने अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिने छैन ।

परिच्छेद-३

मतदान अधिकृत र अन्य कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था

८. मतदान अधिकृतको नियुक्ति : (१) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन प्रयोजनको लागि निर्वाचन कार्यालयबाट प्राप्त नामावली अनुसारका नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका कर्मचारी वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा नेपाल सरकारको अनुदानमा सञ्चालित संस्थाका कर्मचारी वा विश्वविद्यालय वा सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गरी प्रत्येक मतदान केन्द्रको लागि एक जना मतदान अधिकृत नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतदान अधिकृत नियुक्ति गर्दा कर्मचारीको हकमा आफ्नो घर ठेगाना रहेको स्थानको सम्बन्धित वडामा र शिक्षकको हकमा कार्यरत स्थान र आफ्नो घर ठेगाना रहेको स्थानको सम्बन्धित वडामा नपर्ने गरी नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाको मतदान केन्द्रमा सामान्यतया राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी वा सो सरहको कर्मचारी र नगरपालिकाको मतदान केन्द्रमा सामान्यतया: राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणी वा सो सरहको कर्मचारीलाई मतदान अधिकृत नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम नियुक्ति गर्दा जिल्ला स्थित कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको संख्या नपुग भएको अवस्थामा सोभन्दा एक तहमुनिको कर्मचारीलाई मतदान अधिकृत नियुक्ति गर्न सकिनेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त भएका मतदान अधिकृतको दस्तखत नमूना सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(६) मतदान अधिकृतले निर्वाचन अधिकृतको प्रत्यक्ष नियन्त्रण, निर्देशन तथा सुपरिवेक्षणमा रही आफूलाई तोकिएको मतदान केन्द्रमा मतदान सम्बन्धी कार्य स्वतन्त्र र निष्पक्ष भई सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(७) मतदान प्रभावित पार्न सक्ने गरी कसैले कुनै खास कर्मचारीको माग गरेमा त्यस्तो कर्मचारी सो मतदान केन्द्रमा पठाउनु हुँदैन ।

(८) सम्बन्धित गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्यको निर्वाचन र जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्य पदको निर्वाचनको लागि सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतले नै मतदान अधिकृतको रूपमा मतदान कार्य सम्पन्न गराउनेछ ।

९. मतदान अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार : ऐन, नियमावली र यस निर्देशिकामा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त मतदान अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

* पहिलो संशोधनद्वारा थापिएको

- (क) मतदान गराउने सम्बन्धी सम्पूर्ण काम स्वच्छ, निष्पक्ष, स्वतन्त्र र भय रहित रूपमा सम्पन्न गराउने,
- (ख) आयोगले व्यवस्था गरे वा गराएको तालिम लगायतका कार्यक्रममा सहभागी हुने,
- (ग) आफू खटिएको मतदान केन्द्रमा खटाइएका कर्मचारीलाई कामको बाँडफाँट गरी काममा लगाउने,
- (घ) आफू खटिएको मतदान केन्द्रमा पुग्ने कार्यक्रम निर्धारण गरी त्यस्तो मतदान केन्द्रमा खटिएका कर्मचारीलाई जानकारी गराउने,
- (ङ) निर्वाचन अधिकृतले उपलब्ध गराएको मतपत्र रुजु एवं जाँच गरी बुझ्ने,
- (च) निर्वाचन अधिकृतबाट अस्तियारी पाए बमोजिम आफूलाई प्राप्त जिम्मेवारी पूरा गर्ने,
- (छ) सुरक्षा कर्मचारीसँग सम्पर्क र समन्वय गर्ने,
- (ज) निर्वाचन आचार संहिता सम्बन्धमा देहायबमोजिम गर्ने :-
- (१) निर्वाचन आचारसंहिता पालना गर्नु पर्ने कर्तव्य भएका राजनीतिक दल तथा उम्मेदवार वा निजका प्रतिनिधिहरूलाई निर्वाचन आचारसंहिता पालना गर्न लगाउने,
  - (२) कसैले निर्वाचन आचार संहिता उल्लङ्घन गरेको देखिए, बुझिए वा सुनिएमा त्यस्तो कार्य तुरन्त रोक लगाउने,
  - (३) आवश्यकता अनुसार स्थानीय प्रशासन एवम् प्रहरीको सहयोग समेत लिई आचार संहिता उल्लङ्घन हुन नदिने,
  - (४) निर्वाचन आचार संहिताको उल्लङ्घन भएको काम कारबाहीको जानकारी निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा तुरन्त दिने ।
- (झ) निर्वाचन पर्यवेक्षणको सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्ने :-
- (१) निर्वाचनको लागि आयोग वा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयबाट पर्यवेक्षण गर्न अनुमति प्राप्त गरेका पर्यवेक्षकलाई आफू खटिएको मतदान केन्द्रमा निर्वाचन पर्यवेक्षण गर्न आएमा आवश्यक सहयोग गर्ने, गराउने,
  - (२) पर्यवेक्षकलाई निर्वाचनको पर्यवेक्षण गर्न दिंदा मतदान भइरहेको समयमा मतपत्र, मतदाता नामावली, स्वस्तिक छाप, छापदानी तथा मतपेटिका जस्ता मतदान सामग्री छुन वा मतदान कक्षमा प्रवेश गरी मतदाताले मतसङ्केत गरिरहेको अवस्थामा हेर्न नदिने,
- तर मतदाताले आफ्नो मत जाहेर गरिसकेपछि मतपेटिकामा मतपत्र खसाल्दाको दृश्य भने पर्यवेक्षकलाई टाढाबाट हेर्न दिन भने बाधा पर्ने छैन ।
- (ञ) निर्वाचन अधिकृतले समय-समयमा दिएका निर्देशनको पालना गर्ने,

(ट) निर्वाचन अधिकृतबाट भएको अधिकार प्रत्यायोजन समेतको अधीनमा रही यस निर्देशिका र निर्वाचन सम्बन्धी प्रचलित कानूनले मतदान अधिकृतले गर्नुपर्ने भनी तोकिएका सम्पूर्ण कामहरू गर्ने ।

१०. सहायक मतदान अधिकृत तथा अन्य कर्मचारीको नियुक्ति : (१) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन प्रयोजनको लागि निर्वाचन कार्यालयबाट प्राप्त नामावली अनुसारका नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका कर्मचारी वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा नेपाल सरकारको अनुदानमा सञ्चालित संस्थाका कर्मचारी वा विश्वविद्यालय वा सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीलाई सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गरी सहायक मतदान अधिकृत तथा अन्य कर्मचारी नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सहायक मतदान अधिकृत र अन्य कर्मचारी नियुक्ति गर्दा कर्मचारीको हकमा आफ्नो घर ठेगाना रहेको स्थानको सम्बन्धित वडामा र शिक्षकको हकमा कार्यरत स्थान र आफ्नो घर ठेगाना रहेको स्थानको सम्बन्धित वडामा नपर्ने गरी नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाको मतदान केन्द्रमा सामान्यतया राजपत्र अन्तिम प्रथम श्रेणी वा सो सरहको कर्मचारी र नगरपालिकाको मतदान केन्द्रमा सामान्यतया: राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी वा सो सरहको कर्मचारीलाई सहायक मतदान अधिकृत नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम नियुक्ति गर्दा जिल्ला स्थित कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको संख्या नपुग भएमा र दफा ८ को उपदफा (४) बमोजिम मतदान अधिकृत नियुक्ति भएको अवस्थामा सोभन्दा एक तहमुनिको कर्मचारीलाई सहायक मतदान अधिकृत नियुक्ति गर्न सकिनेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम सहायक मतदान अधिकृत र अन्य कर्मचारी नियुक्ति गर्दा देहाय बमोजिम मतदाता संख्या भएको मतदान केन्द्रको लागि देहाय बमोजिम नियुक्ति गर्नु पर्नेछ :-

(क) पाँचसयसम्म मतदाता भएको मतदान केन्द्रको लागि एकजना सहायक मतदान अधिकृत, दुईजना सहायक कर्मचारी र एकजना सहयोगी कर्मचारी,

(ख) ®पाँचसय भन्दा बढी मतदाता भएको मतदान केन्द्रको लागि एकजना सहायक मतदान अधिकृत, दुईजना सहायक कर्मचारी र दुईजना सहयोगी कर्मचारी,

(ग) खण्ड (ख) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दुई जना सहयोगी कर्मचारी नियुक्ति गर्न नसकिएको अवस्थामा दफा १५३ बमोजिम नियुक्ति हुने स्वयम् सेवकको अतिरिक्त थप एकजना स्वयम् सेवक नियुक्ति गर्न सकिनेछ ।

(६) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम नियुक्ति भएका सहायक मतदान अधिकृत र अन्य कर्मचारीको विवरण सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

® पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

(७) सहायक मतदान अधिकृत र अन्य सहायक कर्मचारीले मतदान अधिकृतको प्रत्यक्ष नियन्त्रण एवं निर्देशनमा रही मतदान सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य स्वतन्त्र र निष्पक्ष भई सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(८) मतदान प्रभावित पार्न सक्ने गरी कसैले कुनै खास कर्मचारीको माग गरेमा त्यस्तो कर्मचारी सो केन्द्रमा पठाउनु हुँदैन ।

११. सहायक मतदान अधिकृत तथा अन्य कर्मचारीको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) सहायक मतदान अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) आफू खटिएको मतदान केन्द्रमा मतदान सम्पन्न गर्न मतदान अधिकृतलाई सहयोग गर्ने,

(ख) मतदानलाई मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन मतदान केन्द्रमा खटिएका मतदान प्रतिनिधिबीच समन्वय गर्ने,

(ग) मतदान अधिकृतले खटाएको अन्य जिम्मेवारी पूरा गर्ने,

(घ) मतदान केन्द्रमा मतदान अधिकृतले आफ्नो जिम्मेवारी पुरा गर्न नसकेको अवस्थामा मतदान अधिकृतको रूपमा कार्य गरी मतदान सम्पन्न गर्ने वा गराउने ।

(२) सहायक मतदान अधिकृतले उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम मतदान अधिकृतको रूपमा कार्य गर्नु पर्ने अवस्थामा त्यसको जानकारी यथाशीघ्र निर्वाचन अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) आफू खटिएको मतदान केन्द्रमा मतदान सम्पन्न गर्न मतदान अधिकृतलाई सहयोग गर्नु र मतदान अधिकृतले खटाएको जिम्मेवारी पूरा गर्नु मतदान केन्द्रमा खटिएका अन्य कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

परिच्छेद-४

निर्वाचन कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

१२. निर्वाचन कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार : ऐन, नियमावली र यस निर्देशिकामा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त निर्वाचनको सन्दर्भमा निर्वाचन कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहमा मतदान केन्द्र रहने स्थानको सम्बन्धमा अध्ययन तथा जाँचबुझ गरी आयोगमा सिफारिस गर्ने,

(ख) आयोग र निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय बीच समन्वयकर्ताको रूपमा काम गर्ने,

(ग) मतदान केन्द्रमा खटाउनु पर्ने जनशक्तिको विवरण तयार गर्ने,

(घ) निर्वाचन सम्बन्धी कार्यमा खटाउने प्रयोजनको लागि जिल्ला भित्रका नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका कर्मचारी वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा नेपाल सरकारको अनुदानमा सञ्चालित संस्थाका कर्मचारी वा विश्वविद्यालय वा सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीको विवरण सङ्कलन गरी मुख्य निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउने,

- (ड) खण्ड (ग) बमोजिम तयार गरेको विवरणका आधारमा विभिन्न मतदान केन्द्रमा खटाउने कर्मचारीको विवरण तयार गर्न मुख्य निर्वाचन अधिकृतलाई सहयोग गर्ने,
- (च) जिल्लाभित्रका मतदान केन्द्रमा खटाउन सो जिल्लाका कर्मचारीबाट नपुग हुने भएमा यथाशीघ्र सोको जानकारी आयोगमा गराउने,
- (छ) कर्मचारीको विवरण तयार गर्दा जिल्लास्थित कार्यालयका कुल जनशक्ति र निर्वाचनलाई आवश्यक पर्ने जनशक्तिको विवरण देखिने गरी तयार गर्ने र बढी जनशक्ति देखिन आएमा कुन तहका कति जनशक्ति अन्यत्र जिल्लामा पठाउन सकिने हो, सो विवरण समेत तयार गर्ने,
- (ज) कार्यालयमा रहेका मतपेटिकाहरू मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने भए गराई दुरुस्त राख्ने,
- (झ) कार्यालयमा रहेका मतपेटिकाले मात्र जिल्लाभित्रको मतदान गराउन नपुग्ने भएमा नपुग मतपेटिका आयोगसँग माग गर्ने,
- (ञ) निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय र निर्वाचन सम्बन्धी अन्य कार्यको लागि प्रयोग गर्न जिल्ला स्थित कार्यालयहरूमा सवारी साधनहरूको विवरण लिई चालु अवस्थामा नभएका सवारी साधनलाई आयोगको निर्देशन बमोजिम चालु अवस्थामा राख्न लगाउने,
- (ट) आयोगले निर्वाचनका सन्दर्भमा पठाएका मतदाता नामावली, ऐन, नियम, निर्देशिका, अनुसूची फाराम, पोष्टर पम्प्लेट लगायतका निर्वाचन सामग्रीहरू बुझी सुरक्षित भण्डारण गर्ने,
- (ठ) निर्वाचन सम्बन्धी भए गरेका कामहरूको विवरणको अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ड) निर्वाचन सम्पन्न भएपछि निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयबाट सम्बन्धित कागजात बुझिलिने,
- (ढ) सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतले आन्तरिक लेखा परीक्षण गराई बुझाएको आर्थिक विवरण सहितको स्रेस्ता बुझी आयोगमा बुझाउने,
- (ण) आयोगबाट प्राप्त दलको विवरण, औपचारिकपत्र र कालो सूची, मतदाता नामावली, निर्वाचन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहिने सामग्री निर्वाचन अधिकृतलाई बुझाउने,
- (त) निर्वाचन परिणाम घोषणा भएपछि विजयी उम्मेदवारलाई दिइएको प्रमाणपत्र निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयबाट एक एक प्रति प्राप्त गरी अभिलेखको रूपमा सुरक्षितसाथ राख्ने,
- (थ) निर्वाचन अधिकृतको लागि आवश्यक पर्ने टेबुल, कुर्सी, दराज, टेलिफोन, फ्याक्स आदिको व्यवस्था मिलाउने,
- (द) निर्वाचन अधिकृतबाट प्रत्यायोजन भएका अधिकार र जिम्मेवारीहरू वहन गर्ने,
- (घ) निर्वाचनको मिति घोषणा भई निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय स्थापना नभएसम्म निर्वाचन आचार संहिता उल्लङ्घन भए नभएको विषयमा

अनुगमन गरी वा गराई कसैले त्यस्तो आचार संहिता उल्लङ्घन गरेमा त्यसको यथासमयमा नै रोकथाम गर्ने वा गराउने र सोको जानकारी सम्बन्धित अधिकारी तथा आयोगमा गराउने,

- (न) निर्वाचन आचार संहिताको पालना गराउनको लागि आवश्यक परेमा स्थानीय प्रशासन र प्रहरीसँग सहयोग लिने,
- (प) प्रचलित ऐन, नियम तथा आयोगले दिएको आदेश तथा स्वीकृत गरेका निर्देशिका बमोजिमको कार्य गर्ने,
- (फ) निर्वाचन आयोगले समय-समयमा दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने ।

परिच्छेद-५

मतदाता नामावली उपलब्ध गराउने

१३. निर्वाचन आयोगले मतदाता नामावली उपलब्ध गराउने : स्थानीय तहको निर्वाचन प्रयोजनको लागि आयोगमा दर्ता भएका राजनीतिक दललाई त्यस्तो दलको औपचारिक पत्रको आधारमा आयोगले ^{*}फोटो बाहेकको मतदाता नामावलीको विद्युतीय रूप (सिडी ^x.....) मा देहायको दस्तुर लिई उपलब्ध गराउन सक्नेछ :-

- (क) देशभरको मतदाता नामावलीको लागि तीन हजार रूपैयाँ,
- (ख) कुनै एक जिल्लाको मात्र मतदाता नामावलीको लागि एकहजार पाँच सय रूपैयाँ,
- (ग) कुनै गाउँपालिका वा नगरपालिकाको मात्र मतदाता नामावलीको लागि एकहजार रूपैयाँ,
- (घ) कुनै गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कुनै वडाको मात्र मतदाता नामावलीको लागि पाँचसय रूपैयाँ ।

१४. निर्वाचन अधिकृतले मतदाता नामावली उपलब्ध गराउने : (१) निर्वाचन अधिकृतले कुनै मतदाता वा राजनीतिक दल वा उम्मेदवारले मतदाता नामावली हेर्न वा आफ्नै खर्चमा सार्न चाहेमा मतदाता नामावली च्यात्न, बिगार्न वा केरमेट गर्न नपाउने गरी हेर्न वा सार्न दिनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन आयोगको वेबसाइट www.election.gov.np मा रहेको फोटो संहितको मतदाता नामावली सम्बन्धित मतदाताले हेर्न सक्ने र फोटो बाहेकको मतदाता नामावली जोसुकैले हेर्न ^x..... सक्ने कुराको जानकारी निर्वाचन अधिकृतले मतदाता, राजनीतिक दल र उम्मेदवारलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) उम्मेदवार हुन चाहने कुनै व्यक्तिले मतदाता नामावलीको उतार लिन चाहेमा अनुसूची-१ बमोजिम निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम निवेदन दिएमा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयले अनुसूची-२ बमोजिम मतदाता नामावली उतार गरी दिनु पर्नेछ ।

^{*} पहिलो संशोधनद्वारा थपएको

^x पहिलो संशोधनद्वारा फिकिएको

१५. निर्वाचन कार्यालयले मतदाता नामावली उपलब्ध गराउने : (१) मतदाता, उम्मेदवार वा सरोकारवाला व्यक्तिले आफ्नो मतदाता नामावली लिन चाहेमा र निर्वाचन कार्यालयमा त्यस्तो मतदाता नामावली उपलब्ध भएमा सो कार्यालयले प्रति पृष्ठ तीन रूपैयाँका दरले हुन आउने रकम लिई त्यस्तो मतदाता नामावलीको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) स्थानीय तहको निर्वाचन प्रयोजनको लागि सम्बन्धित जिल्लामा दर्ता भएको राजनीतिक दललाई त्यस्तो दलको पत्रको आधारमा र स्वतन्त्र उम्मेदवारलाई निजको निवेदनको आधारमा निर्वाचन कार्यालयले दफा १३ बमोजिमको दस्तुर लिई फोटो बाहेकको मतदाता नामावलीको विद्युतीय रूप (सिडी) उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६

गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचनको लागि मतदाता नामावली सम्बन्धी विशेष व्यवस्था

१६. मतदाता हुने : (१) सम्बन्धित गाउँ कार्यपालिकाका चार महिला सदस्य र दलित वा अल्पसंख्यक समुदायबाट निर्वाचित हुने दुई सदस्य पदको लागि अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र वडा सदस्यहरू मतदाता हुनेछन् ।

(२) नगर कार्यपालिकाको पाँच महिला सदस्य र दलित वा अल्पसंख्यक समुदायबाट निर्वाचित हुने तीन सदस्य पदको लागि प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष र वडा सदस्यहरू मतदाता हुनेछन् ।

(३) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्य पदको लागि सम्बन्धित जिल्ला भित्रका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष तथा प्रमुख र उपप्रमुख पदमा निर्वाचित सदस्यहरू मतदाता हुनेछन् ।

१७. मतदाता नामावली तयार गर्नु पर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मतदाता नामावली तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्य पदको निर्वाचनको लागि नियुक्त निर्वाचन अधिकृतले आयोगको निर्देशन बमोजिम सो निर्वाचनको लागि मतदाता नामावली तयार गर्नु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) र (२) बमोजिम मतदाता नामावली तयार गर्दा अनुसूची-३ बमोजिम तयार गरी प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।

१८. मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले दफा १७ को उपदफा (१) र (२) बमोजिम तयार गरेको मतदाता नामावली आफ्नो कार्यालय र सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतदाता नामावली प्रकाशन गर्दा देहायका कुराहरू समेत स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ :-

(क) मतदाता नामावलीमा नाम समावेश हुन छुटेको व्यक्तिले आफ्नो नाम समावेश गर्नको लागि दरखास्त दिने मिति, समय र स्थान,

^२ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित

- (ख) मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको व्यक्तिले आफ्नो नाम, थर, उमेर, पद आदि विवरण सच्चाउन दरखास्त दिने मिति, समय र स्थान,
- (ग) संशोधित मतदाता नामावली प्रकाशित गर्ने मिति, समय र स्थान,
- (घ) संशोधित मतदाता नामावलीमा उल्लिखित मतदाताको विरोधमा उजुरी दिने मिति, समय र स्थान,
- (ङ) खण्ड (घ) बमोजिमको उजुरी उपर जाँचबुझ गर्ने मिति, समय र स्थान,
- (च) अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशित गर्ने मिति, समय र स्थान ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम मतदाता नामावली प्रकाशन गर्दा अनुसूची-४ बमोजिमको मुचुल्का गर्नु वा गराउनु पर्नेछ ।

१९. मतदाता नामावलीमा नाम समावेश गर्न दरखास्त दिने : (१) दफा १८ को उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशित मतदाता नामावलीमा नाम समावेश नभएको व्यक्तिले आफ्नो नाम समावेश गर्नको लागि अनुसूची-५ बमोजिम दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दरखास्त दर्ता गराउन त्याएमा निर्वाचन अधिकृतले सो दरखास्त दर्ता गरी अनुसूची-६ बमोजिमको भरपाई दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम मतदाता नामावलीमा आफ्नो नाम समावेश गराउन दरखास्त दिँदा निर्वाचन अधिकृतसमक्ष दरखास्तवाला स्वयम् उपस्थित भई आफ्नो हकमा मात्र दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश गराउन दरखास्त दिँदा दरखास्त दिने व्यक्तिले देहायको पदको निर्वाचनको लागि देहाय बमोजिमको पदमा निर्वाचित भएको प्रमाण समेत पेश गर्नु पर्नेछ :-

- (क) गाउँ कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्यको निर्वाचनको हकमा अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य पदमा निर्वाचित भएको,
- (ख) नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष वा वडा सदस्य पदमा निर्वाचित भएको,
- (ग) जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचनको लागि अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख वा उपप्रमुख पदमा निर्वाचित भएको ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम दरखास्त दिएको व्यक्तिको उपदफा (४) बमोजिमको प्रमाणवाट निज मतदाता रहेको पुष्टी भएमा निर्वाचन अधिकृतले निजको नाम मतदाता नामावलीमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।

२०. नाम, थर, उमेर, पद आदि सच्चाउन दरखास्त दिने : (१) दफा १८ को उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशित मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको कुनै मतदाताको नाम, थर उमेर, पद वा अन्य व्यहोरामा भएको लेखाई वा छपाइको त्रुटी सच्चाउन सोही दफाको उपदफा (२) को खण्ड (ख) बमोजिम तोकिएको मिति र समयमा निर्वाचन अधिकृत समक्ष अनुसूची-५ बमोजिम दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता गराउन ल्याएको दरखास्त निर्वाचन अधिकृतले दर्ता गरी अनुसूची-७ बमोजिमको दर्ता किताबमा दर्ता गरी दरखास्तवालालाई अनुसूची-६ बमोजिमको भरपाई दिनु पर्नेछ ।

२१. मतदाता नामावलीमा संशोधन र प्रकाशन : (१) मतदाता नामावलीमा नाम समावेश गर्न दफा २० बमोजिम दर्ता हुन आएको दरखास्त निर्वाचन अधिकृतले जाँचबुझ गर्दा रीत पुगेको र सम्बन्धित निर्वाचनको लागि मतदाता रहेको देखिएमा त्यस्तो दरखास्तवालाको नाम सम्बन्धित मतदाता नामावलीमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) मतदाता नामावलीमा उल्लिखित विवरण सच्याउन दफा २० बमोजिम दर्ता हुन आएको दरखास्त निर्वाचन अधिकृतले जाँच गर्दा दरखास्तमा उल्लिखित विवरण सही ठहरेमा दरखास्तवालाले दरखास्तमा उल्लेख गरेको विवरण अनुसार मतदाता नामावली सच्याउनु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) र (२) बमोजिम संशोधन गरिएको अनुसूची-३ बमोजिमको दुई प्रति मतदाता नामावली तयार गरी एक प्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

२२. मतदाताको विरोधमा उजुरी दिने : (१) दफा २१ बमोजिम प्रकाशित संशोधित मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको मतदाताको विरोध गरी अर्को कुनै मतदाताले उजुर गर्न चाहेमा दफा १८ को उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिम तोकिएको मिति, समय र स्थानमा निर्वाचन अधिकृत समक्ष अनुसूची-८ बमोजिमको उजुरी दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतदाता नामावलीमा विरोध गर्दा सम्बन्धित निर्वाचनको लागि तयार भएको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको मतदाताले मात्र उजुरी दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको उजुरी दिन ल्याएमा निर्वाचन अधिकृतले सो उजुरी अनुसूची-९ बमोजिम दर्ता गरी अनुसूची-६ बमोजिमको भरपाई निज उजुरवालालाई दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम उजुरी दिने समय समाप्त भएपछि निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (२) बमोजिम दर्ता भएका उजुरीहरूको सूची अनुसूची-१० बमोजिम तयार गरी एक प्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

२३. उजुरीको जाँचबुझ गर्ने : (१) दफा २२ बमोजिमको उजुरी सम्बन्धमा निर्वाचन अधिकृतले आवश्यक जाँचबुझ गरी निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा विपक्षीलाई आफ्नो सम्बन्धमा आवश्यक सबूद वा सफाई प्रस्तुत गर्न मनासिब मौका दिनुपर्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले प्रमाण नभएको उजुरी उपर कुनै कारबाही गर्नु पर्ने छैन ।

२४. अन्तिम मतदाता नामावली तयार गर्ने : निर्वाचन अधिकृतले दफा २२ बमोजिम परेको उजुरीका सम्बन्धमा दफा २३ बमोजिम जाँचबुझ गरी अनुसूची-३ बमोजिमको अन्तिम मतदाता नामावली पाँच प्रति तयार गर्नु पर्नेछ ।

२५. अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले दफा २४ बमोजिम तयार भएको अन्तिम मतदाता नामावलीमध्ये एक प्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गरी अनुसूची-४ बमोजिम मुचुल्का गर्नु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले यस दफा बमोजिम प्रकाशन गरेको अन्तिम मतदाता नामावलीको दुई प्रति सम्बन्धित निर्वाचन कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।

२६. अन्तिम मतदाता नामावलीमा थपघट तथा हेरफेर गर्न नहुने : दफा २५ बमोजिम अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशन गरेपछि कुनै प्रकारको थपघट वा हेरफेर गर्नु हुँदैन ।

परिच्छेद-७

निर्वाचन कार्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था

२७. निर्वाचन कार्यक्रम तयार गर्ने : (१) गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्यको निर्वाचन तथा जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचनको लागि निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन कार्यक्रम तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निर्वाचन कार्यक्रम तयार गर्दा देहाय बमोजिमका कार्यक्रम क्रमबद्ध रूपमा उल्लेख गरी त्यस्तो कार्यक्रम सञ्चालन गरिने मिति, समय र स्थान समेत तोक्नु पर्नेछ :-

- (क) मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने,
- (ख) मतदाता नामावली सच्चाउन निवेदन दिने,
- (ग) अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने,
- (घ) उम्मेदवारको मनोनयन पत्र दर्ता गर्ने,
- (ङ) मनोनयन पत्र दर्ता भएका उम्मेदवारको सूची प्रकाशन गर्ने,
- (च) उम्मेदवारको विरोधमा उजुरी दिने,
- (छ) मनोनयन पत्रको जाँच गर्ने,
- (ज) उम्मेदवारको नामावली प्रकाशन गर्ने,
- (झ) उम्मेदवारले नाम फिर्ता लिने,
- (ञ) उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्ने,
- (ट) उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्ने, र
- (ठ) मतदान गर्ने ।

^८(३) .....

२८. निर्वाचन कार्यक्रम प्रकाशन गर्ने : (१) आयोगले ऐनको दफा ५ बमोजिम प्रकाशन गरेको निर्वाचन कार्यक्रम अनुसार निर्वाचन अधिकृतले अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा निर्वाचन कार्यक्रम तयार गरी आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गरी अनुसूची-१२ बमोजिमको ढाँचामा त्यसको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ ।

(२) गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्यको निर्वाचनको लागि गाउँसभा वा नगरसभाको निर्वाचन परिणाम घोषणा भएको तीन दिनभित्र निर्वाचन अधिकृतले दफा २७ को उपदफा (२) बमोजिम निर्वाचनको कार्यक्रम तयार

^८ दोस्रो संशोधनद्वारा फिर्किएको

^९ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित

गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । यसरी निर्वाचन कार्यक्रम तयार गर्दा गाउँसभा वा नगरसभाको निर्वाचनको अन्तिम परिणाम प्राप्त भएको मितिले पन्थ दिनभित्र निर्वाचन सम्पन्न भईसक्ने गरी तयार गर्नु पर्नेछ ।

स्पष्टीकरण : यस उपदफाको प्रयोजनको लागि गाउँसभा वा नगरसभाको सबै पदमा निर्विरोध निर्वाचन भएमा मतदानको लागि तोकिएको मितिमा निर्वाचन परिणाम घोषणा भएको मानिनेछ ।

(३) जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचनको लागि निर्वाचन अधिकृतले आफू नियुक्त भएको पाँच दिनभित्र दफा २७ को उपदफा (२) बमोजिम निर्वाचन कार्यक्रम तयार गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(४) सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (२) वा (३) बमोजिम निर्वाचन कार्यक्रम प्रकाशन गरेको जानकारी सम्भव भएसम्म सम्बन्धित राजनीतिक दलको कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-८

निर्वाचन प्रणाली

२९. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको निर्वाचन प्रणाली : (१) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख, उपप्रमुख र वडा अध्यक्षको निर्वाचनमा गोप्य मतदानको प्रकृयाद्वारा एक पद एक मतको आधारमा पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अपनाइने छ ।

(२) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको वडा समितिका एकजना महिला सदस्य, एक जना दलित महिला सदस्य र दुई जना सदस्यको निर्वाचनमा गोप्य मतदानको प्रकृयाद्वारा प्रत्येक सदस्यको लागि दिइने एक एक मतको आधारमा सबैभन्दा बढी मत त्याउने महिला सदस्य एक जना, दलित महिला सदस्य एक जना र अन्य सदस्य दुई जना निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अपनाइनेछ ।

(३) गाउँ कार्यपालिका तथा नगर कार्यपालिकाका महिला सदस्यको लागि सम्बन्धित गाउँ सभा वा नगर सभाका सदस्यले आफूमध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाको हकमा सबैभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने चार जना र नगर कार्यपालिकाको हकमा सबैभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने पाँच जना निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीको आधारमा गोप्य मतदानद्वारा निर्वाचन गर्नेछन् ।

(४) गाउँ कार्यपालिका तथा नगर कार्यपालिकाका दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायबाट हुने सदस्यको लागि सम्बन्धित गाउँसभा वा नगरसभाका सदस्यले गाउँ कार्यपालिकाको हकमा सबै भन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने दुई जना र नगर कार्यपालिकाको हकमा सबैभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने तीन जना निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीको आधारमा गोप्य मतदानद्वारा निर्वाचन गर्नेछन् ।

३०. जिल्ला समन्वय समितिको निर्वाचन प्रणाली : जिल्ला समन्वय समितिको लागि सम्बन्धित जिल्ला सभाका सदस्यले सम्बन्धित जिल्ला भित्रका गाउँ सभा वा नगर सभाका सदस्यहरू मध्येबाट एक जना प्रमुख, एक जना उपप्रमुख, कम्तीमा तीन जना महिला र कम्तीमा एक जना दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायका व्यक्ति सहित बढीमा नौजना निर्वाचित गर्नेछन् ।

परिच्छेद-९

उम्मेदवारको योग्यता तथा मनोनयन

३१. उम्मेदवारको योग्यता : (१) कुनै व्यक्ति अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष, वडा सदस्य, महिला वडा सदस्य तथा दलित महिला वडा सदस्य पदको लागि उम्मेदवार हुन देहायको योग्यता पूरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

- (क) नेपालको नागरिक,
- (ख) एकाईस वर्ष उमेर पूरा भएको,
- (ग) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख, उपप्रमुख पदको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको तथा अन्य पदको लागि सम्बन्धित वडाको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको,
- (घ) कुनै कानूनले अयोग्य नभएको ।

(२) गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला सदस्य पदको लागि सम्बन्धित गाउँसभा वा नगरसभाको सदस्य भएको महिला उम्मेदवार हुन सक्नेछन् ।

(३) गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य पदको लागि उम्मेदवार हुन देहायको योग्यता पूरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

- (क) नेपालको नागरिक,
- (ख) एकाईस वर्ष उमेर पूरा भएको,
- (ग) सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको दलित वा अल्पसंख्यक समुदायको व्यक्ति,
- (घ) कुनै कानूनले अयोग्य नभएको ।

(४) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख वा सदस्य पदको लागि सम्बन्धित जिल्ला भित्रका गाउँसभा वा नगरसभाको सदस्य उम्मेदवार हुन सक्नेछन् ।

३२. उम्मेदवारको अयोग्यता : देहायको व्यक्ति निर्वाचनमा उम्मेदवार हुन योग्य हुने छैन :-

- (क) दफा ३१ बमोजिमको योग्यता नभएको,
- (ख) गैर नेपाली नागरिक,
- (ग) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा नेपाल सरकारबाट अनुदान प्राप्त संस्थामा पारिश्रमिक पाउने गरी बहाल रहेको,
- (घ) कुनै स्थानीय तह वा स्थानीय तहको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा स्थानीय तहबाट अनुदान प्राप्त संस्थामा पारिश्रमिक पाउने गरी बहाल रहेको,
- (ङ) निर्वाचन सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम सजाय पाई त्यस्तो सजाय भोगिसकेको मितिले दुई वर्ष भुक्तान नगरेको,

- (च) भ्रष्टाचार, जबरजस्ती करणी, मानव बेचविखन तथा ओसारपसार, लागूओषध विक्री वितरण तथा निकासी वा पैठारी, सम्पत्ति शुद्धीकरण, राहदानी दुरुपयोग, अपहरण सम्बन्धी कसूर वा नैतिक पतन देखिने अन्य फौजदारी कसूरमा सजाय पाई वा कुनै कसूरमा जन्मकैद वा बीस वर्ष वा सो भन्दा बढी कैदको सजाय पाई त्यस्तो फैसला अन्तिम भएको,
- (छ) सङ्घठित अपराध सम्बन्धी कसूरमा कैदको सजाय पाई वा कर्तव्य ज्यान सम्बन्धी कसूरमा बीस वर्षभन्दा कम कैदको सजाय पाई त्यस्तो सजाय भुक्तान गरेको मितिले छ वर्ष पूरा नभएको,
- (ज) जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत, बोक्सी वा बहुविवाह सम्बन्धी कसूरमा कैदको सजाय पाई त्यस्तो सजाय भुक्तान गरेको मितिले तीन वर्ष पूरा नभएको,
- (झ) खण्ड (च) र (छ) मा उल्लिखित कसूर बाहेक अन्य कसूरमा पाँच वर्ष वा सो भन्दा बढी कैदको सजाय पाई त्यस्तो सजाय भुक्तान गरेको मितिले छ वर्ष पूरा नभएको,
- (ञ) प्रचलित कानून बमोजिम कालोसूचीमा रहेकोमा सो अवधिभर,
- (ट) कैदमा बसेकोमा कैद बसेको अवधिभर,
- (ठ) मानसिक सन्तुलन ठीक नभएको,
- (ड) संविधानको धारा २९१ बमोजिम विदेशको स्थायी आवासीय अनुमतिपत्र लिएको,
- ^x(ঢ) .....
- ^x(ণ) .....
- ^x(ত) .....
- (থ) कुनै लाभको पद धारण गरेको,
- स्पष्टीकरण : यस खण्डको प्रयोजनको लागि “लाभको पद” भन्नाले सरकारी कोषबाट पारिश्रमिक वा आर्थिक सुविधा पाउने जुनसुकै पद सम्भनु पर्छ ।
- (দ) प्रচলিত কানূনলে অযোগ্য ভएকो ।

३३. उम्मेदवारको उमेरको गणना : निर्वाचनमा उम्मेदवार हुनको लागि मनोनयनपत्र दर्ता गर्ने मितिसम्मा एक्काईस वर्ष उमेर पूरा गरेको हुनु पर्नेछ ।
३४. एउटा पदमा मात्र उम्मेदवार हुने : कुनै पनि व्यक्ति मतदाता नामावलीमा आफ्नो नाम दर्ता भएको स्थानबाट एउटा पदमा मात्र उम्मेदवार हुन सक्नेछ ।
३५. उम्मेदवारको मनोनयन : (१) दफा ३२ बमोजिम अयोग्यता नभएको तथा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कुनै पदको निर्वाचनको लागि उम्मेदवार हुन योग्यता पुगेको व्यक्तिलाई नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (१) बमोजिमको मनोनयनपत्रमा देहाय बमोजिमको

^x पहिलो संशोधनद्वारा फिरिएको

एकजना मतदाताले प्रस्ताव गरी र अर्को एक जना मतदाताले सो प्रस्तावको समर्थन गर्नु पर्नेछ :-

- (क) गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा अध्यक्ष र वडा सदस्यको पदको लागि सम्बन्धित वडाको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको व्यक्ति,
- (ख) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख र उपप्रमुख पदको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको व्यक्ति,
- (ग) गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाका महिला तथा दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायबाट हुने सदस्यको लागि सम्बन्धित गाउँ सभा वा नगर सभाको सदस्य,
- (घ) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्यको लागि सम्बन्धित जिल्ला सभाको सदस्य ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उम्मेदवार मनोनयन गरी प्रस्ताव गर्ने र सो प्रस्तावको समर्थन गर्ने व्यक्तिले मनोनयन पत्रमा आफ्नो मतदाता सम्बन्धी विवरण खोली सहिष्णाप समेत गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम कुनै व्यक्तिलाई मनोनयन गरिएको अवस्थामा निजले मनोनयनपत्रमा आफ्नो मञ्जुरी लेखी दस्तखत समेत गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम उम्मेदवार मनोनयन गरिने व्यक्तिलाई बढीमा अलग-अलग दुईवटा मनोनयन पत्रद्वारा मनोनयन गर्न सकिनेछ ।

३६. उम्मेदवारले धरौटी राख्ने : (१) दफा ३५ बमोजिम उम्मेदवारको मनोनयन पत्र दाखिला गर्दा देहाय बमोजिमको रकम धरौटी राख्नु पर्नेछ :-

- (क) वडा सदस्यको लागि पाँच सय रुपैयाँ,
- (ख) वडा अध्यक्षको लागि एक हजार रुपैयाँ,
- (ग) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख तथा उपप्रमुख पदको लागि एक हजार पाँच सय रुपैयाँ,
- (घ) गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्यको लागि दुईसय पचास रुपैयाँ,
- (ङ) जिल्ला समन्वय समितिको सदस्यको लागि एकहजार पाँचसय रुपैयाँ,
- (च) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख तथा उपप्रमुखको लागि दुईहजार रुपैयाँ ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख), (ग), (ङ) र (च) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि महिला र दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदाय वा आर्थिक रूपले विपन्न व्यक्तिको हकमा पचास प्रतिशत छुट हुनेछ ।

स्पष्टीकरण : यस उपदफाको प्रयोजनका लागि “आर्थिक रूपले विपन्न व्यक्ति” भन्नाले वार्षिक पारिवारिक आय पचासहजार रुपैयाँभन्दा कम भएको भनी सम्बन्धित स्थानीय तहले सिफारिस गरेको व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(३) कुनै एउटा पदको निर्वाचनमा एक व्यक्तिलाई उम्मेदवार मनोनयन गर्नको लागि एकभन्दा बढी मनोनयन पत्र दाखिला गर्नु परेमा एउटा मनोनयनपत्रको लागि मात्र धरौटी राख्नु पर्नेछ ।

(४) मनोनयन पत्र दर्ता गर्दा धरौटी वापतको रकम आयोगले तोकेको धरौटी खातामा जम्मा गर्न वा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा नगद जम्मा गर्न सकिनेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम धरौटी राखेको बैंक भौचर वा नगदी रसिद मनोनयनपत्र साथ संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

३७. दलको औपचारिक पत्र पेश गर्नु पर्ने : (१) दलको तर्फबाट उम्मेदवार मनोनयनको औपचारिक पत्र प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि त्यस्तो दलले औपचारिक पत्र प्रदान गर्ने अधिकार पाएको सो दलको केन्द्रीय कार्यकारिणी समिति वा सो सरहको समिति वा प्रदेश समितिको पदाधिकारीको नाम, थर, पद र निजको दस्तखतको नमूना सो दलको केन्द्रीय कार्यकारिणी समितिको प्रमुख पदाधिकारी वा निजले तोकेको पदाधिकारीले प्रमाणित गरी उम्मेदवारको मनोनयन पत्र दाखिला गर्ने मितिभन्दा कम्तीमा पन्थ दिन अगावै आयोगलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको दलको तर्फबाट मनोनयनको औपचारिक पत्र प्रदान गर्ने अधिकार पाएको पदाधिकारीको विवरण र दस्तखतको नमूना आयोगले मनोनयनपत्र दर्ता गर्न तोकिएको मिति अगावै सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृत समक्ष पठाइ सक्नु पर्नेछ ।

(३) दलको तर्फबाट उम्मेदवार हुने व्यक्तिले सो दलले उम्मेदवार मनोनयन गरेको नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (२) बमोजिमको औपचारिक पत्र मनोनयन पत्र साथ संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(४) दलको तर्फबाट उम्मेदवार हुने व्यक्तिको हकमा यस दफा बमोजिमको रीत नपुऱ्याई मनोनयनपत्र दाखिला भएमा त्यस्तो उम्मेदवारलाई सो दलको उम्मेदवारको रूपमा मान्यता दिइने छैन ।

३८. मनोनयनपत्र दर्ता गराउने आधिकारिक व्यक्ति : उम्मेदवार हुने व्यक्ति, निजले मनोनयनपत्र दर्ता गर्नको लागि अनुसूची-१३ बमोजिम वारिस मुकरर गरेको प्रतिनिधि, उम्मेदवारको प्रस्तावक वा समर्थकले उम्मेदवारको मनोनयन पत्र निर्वाचन अधिकृत समक्ष दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

३९. मनोनयनपत्र दर्ता गर्दा पूरा गर्नु पर्ने कार्यविधि : (१) मनोनयनपत्र दर्ता गर्दा देहायका कार्यविधि पूरा भएको हुनुपर्नेछ :-

(क) मनोनयनपत्रमा मनोनीत उम्मेदवार, प्रस्तावक र समर्थकको सहिछाप भएको हुनु पर्ने,

(ख) प्रस्तावक वा समर्थक दोहोरिन नहुने,

उदाहरणार्थः एकजना प्रस्तावक वा समर्थकले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको हकमा अध्यक्ष वा प्रमुख एक, उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख एक, वडा अध्यक्ष एक, महिला वडा सदस्य एक, दलित महिला वडा सदस्य एक र वडा सदस्य दुई पदसम्मका लागि उम्मेदवारको प्रस्तावक वा समर्थक हुन सक्नेछ । उल्लिखित पदका लागि प्रस्तावक वा समर्थक भैसकेको व्यक्ति सोही पदका अन्य उम्मेदवारको लागि प्रस्तावक वा समर्थक हुन पाउने छैन ।

- (ग) मनोनीत उम्मेदवार स्वयं अन्य उम्मेदवारको प्रस्तावक वा समर्थक हुनु नहुने,
- (घ) दलको उम्मेदवारको हकमा अध्यक्ष र उपाध्यक्ष, प्रमुख र उपप्रमुख तथा जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख र उपप्रमुख मध्ये पचास प्रतिशत महिला उम्मेदवार हुनु पर्ने,
- तर दलले एकजना मात्र उम्मेदवारी दिएमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।
- (ङ) दलको उम्मेदवारको हकमा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा समितिका महिला वडा सदस्य मध्ये कम्तीमा एक जना दलित महिला उम्मेदवार हुनु पर्नेछ,
- तर दलले एकजना मात्र उम्मेदवारी दिएमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।
- (च) मनोनयनपत्र साथ देहायका कागजात वा विवरण संलग्न हुनु पर्ने :-
- (१) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
  - (२) वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य पदको लागि सम्बन्धित वडाको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको निस्सा,
  - (३) दलित महिला वडा सदस्य पदको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले दिएको दलित समुदायको व्यक्ति भएको प्रमाणित हुने निस्सा,
  - (४) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख र उपप्रमुखको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कुनै वडाको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको निस्सा,
  - (५) गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला सदस्य पदको लागि सम्बन्धित गाउँसभा वा नगरसभाको सदस्य रहेको निस्सा,
  - (६) गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको निस्सा,
  - (७) गाउँ कार्यपालिका, नगर कार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिको दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले दिएको दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायको व्यक्ति भएको प्रमाणित हुने निस्सा,
  - (८) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्य पदको लागि सम्बन्धित जिल्लाभित्रका गाउँसभा वा नगरसभाको सदस्य रहेको निस्सा,
  - (९) धरौटी राखेको बैंक भौचर वा नगदी रसीद,
  - (१०) दलको उम्मेदवारको हकमा सो दलले प्रदान गरेको औपचारिक पत्र ।

४०. मनोनयनपत्र दर्ता गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन कार्यक्रमको सूचनामा उल्लिखित मिति र समयमा आफू समक्ष दर्ताको लागि दाखिला भएका मनोनयनपत्र दर्ता गर्नु अघि दफा ३९ मा उल्लिखित आधारमा मनोनयनपत्रको जाँच गरी मनोनयनपत्र रीत पुगेको छ, छैन हेरी रीत पुगेको मनोनयनपत्र दर्ता गर्नु पर्नेछ र रीत नपुगेको जति सच्याउन लगाउनु पर्नेछ ।

(२) कसैले रीत नपुगेको व्यहोरा नसच्याई मनोनयनपत्र दर्ता गराउन चाहेमा रीत नपुगेको र सो नसच्याई दर्ता गराउन चाहेको व्यहोरा मनोनयनपत्रमा उल्लेख गरी सो मनोनयनपत्र दर्ता गरिदिनु पर्ने पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मनोनयनपत्रको रीत नपुगेको व्यहोरा अनुसूची-१४ बमोजिमको सूचनामा उल्लेख गरी सो सूचना मनोनयनपत्र दर्ता गराउने व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) वा (२) बमोजिम मनोनयनपत्र दर्ता गर्दा अनुसूची-१५ बमोजिमको दर्ता किताबमा दर्ता गरी त्यस्तो मनोनयनपत्र दर्ता गरेको नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (६) बमोजिमको निस्सा मनोनयनपत्र दर्ता गराउने व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

४१. मनोनयनपत्र जाँच गर्ने समयमा उपस्थित हुन सूचना गर्ने : दफा ४० को उपदफा (४) बमोजिम मनोनयनपत्र दर्ता गरेको निस्सा दिँदा सो निस्सामा मनोनयनपत्र जाँच गर्ने समय र स्थानमा उपस्थित हुन मनोनयनपत्र दर्ता गराउने व्यक्तिलाई सूचना दिनु पर्नेछ ।

४२. मनोनीत उम्मेदवारको सूची प्रकाशन गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले मनोनयनपत्र दर्ता गर्ने समय समाप्त भएपछि दफा ४० बमोजिम मनोनयनपत्र दर्ता भएका सबै मनोनीत उम्मेदवारहरूको नियमावलीको नियम ७ बमोजिमको नामावली दुई प्रति तयार गरी एक प्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उम्मेदवारको नामावली प्रकाशन गर्दा प्रत्येक पदको उम्मेदवारको नामावली अलग अलग प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

४३. उम्मेदवारको विरोधमा उजुरी दिन सकिने : (१) दफा ४२ बमोजिम प्रकाशित नामावलीमा उल्लिखित मनोनीत उम्मेदवारको योग्यताको सम्बन्धमा अर्को उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले उजुर गर्न चाहेमा नियमावलीको नियम ८ बमोजिमको उजुरी निर्वाचन अधिकृत समक्ष निर्वाचन कार्यक्रममा उल्लिखित मिति, समय र स्थानमा दिन सक्नेछ ।

(२) कुनै एउटा पदको उम्मेदवारको विरोधमा उपदफा (१) बमोजिम उजुरी गर्ने उम्मेदवार सोही पदको उम्मेदवार हुनु पर्नेछ । कुनै एउटा पदको उम्मेदवारले अर्को कुनै पदको उम्मेदवारको विरोधमा उजुर गर्न सक्ने छैन ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम उजुर दर्ता गराउन त्याएमा निर्वाचन अधिकृतले अनुसूची-१६ बमोजिमको दर्ता किताबमा दर्ता गरी अनुसूची-१७ बमोजिमको भरपाई त्यस्तो उजुरी दर्ता गराउने व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) निर्वाचन कार्यक्रमको सूचनामा उल्लिखित उजुरी दिने स्याद सकिएपछि निर्वाचन अधिकृतले उजुरीको व्यहोरा समेत उल्लेख गरिएको अनुसूची-१८ बमोजिमको उजुरीको सूची निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

^८ दोस्रो संशोधनद्वारा फिकिएको

४४. सफाईको मौका दिनु पर्ने : दफा ४३ बमोजिम उजुरी दर्ता भएमा निर्वाचन अधिकृतले जसका विरुद्धमा उजुरी दर्ता गरिएको हो सो व्यक्तिलाई आफ्नो सफाई पेश गर्न मनासिब मौका दिनु पर्नेछ ।

४५. मनोनयनपत्र जाँच : (१) दफा ४० बमोजिम दर्ता भएको मनोनयनपत्र जाँच गर्न निर्वाचन कार्यक्रमको सूचनामा तोकिएको मिति, समय र स्थानमा उम्मेदवार वा निजको प्रस्तावक, समर्थक वा निजले लिखित रूपमा अधिकार दिएको एकजना प्रतिनिधि उपस्थित हुनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) मा उल्लेख गरिएका व्यक्तिको उपस्थितिमा त्यस्ता सम्पूर्ण उम्मेदवारको मनोनयनपत्र जाँच गर्नेछ ।

तर त्यसरी उपस्थित हुनुपर्ने कुनै उम्मेदवार वा निजको प्रस्तावक, समर्थक वा प्रतिनिधि उपस्थित नभएमा पनि मनोनयनपत्र जाँच गर्न र त्यस सम्बन्धमा कानून बमोजिम निर्णय गर्न यस उपदफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (२) बमोजिम मनोनयनपत्रको जाँच गर्दा कुनै मनोनयनपत्र रीत नपुगेको देखिएमा त्यस्तो मनोनयनपत्र खारेज गर्नु पर्नेछ ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (२) बमोजिम मनोनयनपत्रको जाँच गर्दा कुनै व्यक्तिको एकभन्दा बढी मनोनयनपत्र दर्ता भएकोमा त्यस्ता मनोनयनपत्रहरू रीतपूर्वक देखिएमा सम्बन्धित उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिलाई कुनै एउटा मनोनयनपत्र कायम गर्न लगाई अर्को मनोनयनपत्र खारेज गर्नु पर्नेछ ।

तर सम्बन्धित उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधि उपस्थित नभएमा निर्वाचन अधिकृतले पहिले दर्ता भएको मनोनयनपत्र कायम गरी अर्को मनोनयनपत्र खारेज गर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम मनोनयनपत्रको जाँच गर्दा कानून बमोजिम रीत पुगेका मनोनयनपत्र स्वीकृत गर्नु पर्नेछ ।

(६) देहायको अवस्थामा निर्वाचन अधिकृतले यस दफा बमोजिम गर्नु पर्ने मनोनयनपत्रको जाँच सम्बन्धी कारबाही स्थगित गर्न सक्नेछ :-

(क) मनोनयनपत्र जाँच गर्ने र समयमा हुलदङ्गा लगायत अन्य असामान्य परिस्थिति उत्पन्न भएमा, वा

(ख) प्राकृतिक विपद्को कारणले काबुबाहिरको परिस्थिति उत्पन्न भएमा ।

(७) उपदफा (६) बमोजिमको अवस्थामा मनोनयनपत्र जाँच गर्ने कार्य स्थगित गर्नु परेमा निर्वाचन अधिकृतले मनोनयनपत्र जाँच गर्ने कार्य स्थगित गर्नु परेको कारण समेत उल्लेख गरी मनोनयनपत्र जाँच गर्न तोकिएको स्थानमा अनुसूची-१९ बमोजिम सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ र सो सूचनामा मनोनयनपत्र जाँच गर्ने मिति, समय र स्थान तोक्नु पर्नेछ ।

(८) उपदफा (६) बमोजिम मनोनयनपत्र जाँच गर्ने काम स्थगित गर्दा केही मनोनयनपत्रको जाँच गर्ने कार्य पूरा भइसकेको रहेछ भने पुनः तोकिएको मिति, समय र स्थानमा जाँच गर्न बाँकी रहेका मनोनयनपत्रको मात्र जाँच गर्नु पर्नेछ ।

४६. उजुरीमा निर्णय गर्ने : कुनै मनोनीत उम्मेदवारको योग्यता वा मनोनयनपत्रको रीत नपुगेको सम्बन्धमा दफा ४३ बमोजिम कुनै उजुरी दर्ता भएको रहेछ भने निर्वाचन अधिकृतले दफा ४५ बमोजिम मनोनयनपत्रको जाँच गर्दा सो उजुरीको सम्बन्धमा पनि आवश्यक जाँचबुझ गरी सो उजुरी उपर निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

४७. मनोनयनपत्र बदर हुने : निर्वाचन अधिकृतले दफा ४५ बमोजिम मनोनयनपत्रको जाँच गर्दा देहाय बमोजिमको अवस्थाको मनोनयनपत्र बदर गर्नु पर्नेछ :-

- (क) संविधान, ऐन र दफा ३१ बमोजिम उम्मेदवारको योग्यता नभएमा,
- (ख) उम्मेदवार हुने व्यक्तिको मञ्जुरी नभएमा वा निजको वा निजको प्रस्तावक र समर्थकको सहिष्णाप नभएमा वा कीर्ते सहिष्णाप भएमा,
- (ग) ऐनको दफा ५ को उपदफा (२) बमोजिम मनोनयनपत्र दर्ता गर्न तोकिएको समयभित्र मनोनयनपत्र दर्ता नभएमा,
- (घ) दफा ३५, ३७ र ४० मा लेखिए बमोजिम मनोनयनपत्र दाखिला नभएमा,
- (ङ) दफा ३६ बमोजिमको धरौटी नराखेमा,
- (च) दफा ३९ बमोजिम पूरा गर्नु पर्ने कार्यविधि पूरा नगरेमा ।

४८. मनोनयनपत्र बदर नहुने : मनोनयनपत्रको जाँच गर्दा सो मनोनयनपत्रमा रहेको सानोतिनो भूलचुकको कारणले मात्र सो मनोनयनपत्र बदर हुने छैन ।

स्पष्टीकरण : यस दफा र दफा ८४ को उपदफा (२) को प्रयोजनको लागि “सानोतिनो भूलचुक” भन्नाले मतदाता नामावलीमा वा मनोनयनपत्रमा उम्मेदवार, प्रस्तावक वा निजहरूसँग सम्बन्धित व्यक्तिको नाम, थर, उमेर वतन वा क्रमसङ्ख्याको लेखाई वा छपाई सम्बन्धी प्राविधिक वा अक्षर, मात्रा वा अड्डको सामान्य त्रुटी सम्भनु पर्छ ।

४९. काम स्थगित गर्न नहुने : निर्वाचन अधिकृतले दफा ४५ को उपदफा (६) को अवस्थामा बाहेक निर्वाचन कार्यक्रमको सूचनामा उल्लिखित मिति, समय र स्थानमा मनोनयनपत्र जाँच गर्ने काम प्रारम्भ नगर्दै वा प्रारम्भ गरिसकेपछि, सबै मनोनयनपत्रको जाँच गर्ने कार्य सम्पूर्ण रूपमा समाप्त नगरी बीचमा स्थगित गर्न सक्ने छैन ।

५०. नामावली प्रकाशन गर्ने : निर्वाचन अधिकृतले सबै मनोनयनपत्रको जाँच गरी सकेपछि, कानून बमोजिम रीत पुगेका मनोनयनपत्र बमोजिमको उम्मेदवारको तीनप्रति नामावली नियमावलीको नियम १० बमोजिम तयार गर्नु पर्नेछ र सो नामावलीको एकप्रति आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

५१. नाम फिर्ता लिन सक्ने : (१) कुनै उम्मेदवारले आफ्नो नाम उम्मेदवारको नामावलीबाट हटाउनको लागि नाम फिर्ता लिन चाहेमा दफा २८ को उपदफा (१) बमोजिम उम्मेदवारको नाम फिर्ता लिन तोकिएको समयभित्र निर्वाचन अधिकृतलाई नियमावलीको नियम ११ को उपनियम (१) बमोजिम लिखित सूचना दिई आफ्नो नाम फिर्ता लिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नाम फिर्ता लिएको सूचना उम्मेदवार आफैले वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम नाम फिर्ता लिएको सूचना प्राप्त गरेमा त्यस्तो सूचना अनुसूची-२० बमोजिमको दर्ता किताबमा दर्ता गरी सो सूचना दर्ता गरेको अनुसूची-२१ बमोजिमको निस्सा सूचना दर्ता गराउने व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) कुनै दलको तर्फबाट मनोनयनपत्र दर्ता भएको उम्मेदवारको सम्बन्धमा त्यस्तो दलको दफा ३७ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको पदाधिकारीले निजको नाम फिर्ता लिने गरी निर्वाचन अधिकृतलाई दफा २८ को उपदफा (१) बमोजिम उम्मेदवारको नाम फिर्ता लिन तोकिएको समयभित्र लेखी पठाएमा निजलाई उम्मेदवारको रूपमा कायम राखिने छैन ।

५२. सूचना फिर्ता दिन नहुने : दफा ५१ बमोजिम नाम फिर्ता लिएको सूचना निर्वाचन अधिकृत समक्ष दाखिला भइसकेपछि निर्वाचन अधिकृतले सो सूचना निज उम्मेदवारलाई फिर्ता दिन हुँदैन । यसरी नाम फिर्ता लिएको सूचना दाखिला गर्ने उम्मेदवारले सो सूचना फिर्ता लिन वा बदर गर्न सक्ने छैन ।

५३. उम्मेदवारको नाम हटाउने : (१) निर्वाचन अधिकृत समक्ष दाखिला भएको उम्मेदवारको नाम फिर्ता लिएको सूचनाको बारेमा निर्वाचन अधिकृत विश्वस्त भएमा निजले नाम फिर्ता लिएको उम्मेदवारको नाम उम्मेदवारको नामावलीबाट हटाइएको निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन कार्यक्रममा उल्लिखित उम्मेदवारले नाम फिर्ता लिन तोकिएको मिति र समय समाप्त भएपछि निर्वाचन अधिकृतले नाम फिर्ता लिएको उम्मेदवारको नाम उम्मेदवारको नामावलीबाट हटाएको अनुसूची-२२ बमोजिमको तीनप्रति सूचना तयार गर्नु पर्नेछ र सो सूचनाको एकप्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

५४. उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्ने : उम्मेदवारले नाम फिर्ता लिने समय समाप्त भएपछि वा दफा ५३ बमोजिम नाम फिर्ता लिएको सूचना प्रकाशन गरिसकेपछि निर्वाचन अधिकृतले कायम रहेका उम्मेदवारको नाम नियमावलीको नियम १२ बमोजिम नेपाली वर्णानुक्रम अनुसार तीन प्रति अन्तिम नामावली तयार गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो नामावलीको एकप्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गरी एक प्रति आयोगमा पठाउनु पर्नेछ ।

५५. परिचयपत्र दिने : दफा ५४ बमोजिम उम्मेदवारको अन्तिम नामावलीमा नाम उल्लेख गरिएको उम्मेदवारलाई निर्वाचन अधिकृतले नियमावलीको नियम १५ बमोजिमको परिचयपत्र दिनु पर्नेछ ।

५६. निर्विरोध निर्वाचन : (१) दफा ५४ बमोजिम उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्दा कुनै पदका लागि जति जना निर्वाचित हुने हो त्यति नै जना वा सो भन्दा कम उम्मेदवार कायम हुन आएमा निर्वाचन अधिकृतले सो पदमा त्यस्तो उम्मेदवार निर्विरोध निर्वाचित भएको घोषणा गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम घोषणा गर्दा निर्वाचन अधिकृतले नियमावलीको नियम १३ को उपनियम (१) बमोजिम घोषणा गर्नु पर्नेछ र सो घोषणाको तीन प्रति तयार गरी त्यसको एकप्रति आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गरी सोको जानकारी आयोगलाई गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम निर्विरोध निर्वाचित भएको उम्मेदवारलाई सम्बन्धित स्थानीय तहको अन्य पदको निर्वाचन परिणाम प्राप्त भएपछि मात्र निज निर्विरोध निर्वाचित भएको प्रमाणपत्र दिइनेछ ।

[±](४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै स्थानीय तहको सबै पदमा निर्विरोध निर्वाचन भएमा त्यस्तो स्थानीय तहको लागि मतदान हुन तोकिएको मितिमा निर्वाचनको अन्तिम परिणाम प्राप्त भएको मानिनेछ र त्यसरी निर्विरोध निर्वाचित भएका उम्मेदवारलाई सोही मितिमा प्रमाणपत्र दिइनेछ ।

५७. निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्ने : (१) निर्वाचनका लागि दल र स्वतन्त्र उम्मेदवारलाई प्रदान गर्ने निर्वाचन चिन्ह आयोगले निर्धारण गर्नेछ ।

(२) उम्मेदवारको अन्तिम नामावलीमा निर्वाचन हुने पदभन्दा बढी सङ्ख्यामा उम्मेदवार कायम भएमा निर्वाचन अधिकृतले प्रत्येक उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

[±] दोस्रो संशोधनद्वारा थापिएको

(३) यस दफा बमोजिम निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्दा व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने सबै दलको उम्मेदवारलाई सम्बन्धित दलको अनुसूची-२३ बमोजिमको निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरिनेछ । त्यसरी प्रदान गरिएको निर्वाचन चिन्ह मतपत्रमा समावेश गर्दा त्यस्तो दलले संविधान सभा सदस्य निर्वाचन २०७० मा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ प्राप्त गरेको मत सङ्ख्याको आधारमा समावेश गरिनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको दलको तर्फबाट महिला वडा सदस्य तथा दलित महिला वडा सदस्य बाहेकका अन्य दुई वडा सदस्य पदमा उम्मेदवारी दिने उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्दा त्यस्तो उम्मेदवारको नामको वर्णानुक्रमको आधारमा क्रमशः ऐटा चिन्ह भएको र दुईवटा चिन्ह भएको निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरिनेछ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम निर्वाचन चिन्ह प्राप्त नगर्ने दलको उम्मेदवार तथा स्वतन्त्र उम्मेदवारलाई स्वतन्त्र रूपमा खडा भएको उम्मेदवारले प्रयोग गर्ने गरी निर्धारण गरिएका निर्वाचन चिन्हको समूहबाट निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नेछ ।

(६) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (५) बमोजिम निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्दा त्यस्ता उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह रोज्ज लगाई उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिको रोहवरमा निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

तर निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्दा कुनै उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधि उपस्थित नभएमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिले रोजेर बाँकी रहेको निर्वाचन चिन्हबाट निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नेछ ।

*^६(६) उपदफा (६) बमोजिम निर्वाचन चिन्ह रोज्ज लगाउँदा निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्न तोकिएको समयमा उपस्थित भएका उपदफा (३) बमोजिम निर्वाचन चिन्ह प्राप्त नगर्ने दलको उम्मेदवारलाई प्राथमिकता दिई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नु पर्नेछ । त्यसरी दलको उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्दा अध्यक्ष र उपाध्यक्ष वा प्रमुख र उपप्रमुख सहित सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको सबै वडाका सबै पदमा उम्मेदवारी दिने दलको उम्मेदवारलाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

^८(७) उपदफा (६) बमोजिम निर्वाचन चिन्ह रोज्ज लगाउँदा एकभन्दा बढी उम्मेदवारले ऐउटै निर्वाचन चिन्ह रोजेमा दलको उम्मेदवारको हकमा त्यस्तो दलको नामको वर्णानुक्रमको आधारमा र स्वतन्त्र उम्मेदवारको हकमा त्यस्तो उम्मेदवारको नामको वर्णानुक्रमको आधारमा निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

(८) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (३) बमोजिम निर्वाचन चिन्ह प्राप्त नगर्ने दलले आफ्नो दलको सबै उम्मेदवारको निमित्त मतपत्रको ऐउटै लहरमा पर्ने गरी निर्वाचन चिन्ह माग गरेमा देहाय बमोजिमको शर्तको अधीनमा रही सोही अनुसारको निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्न सकिनेछ :-

(क) त्यस्तो दलको तर्फबाट अध्यक्ष वा प्रमुखको उम्मेदवारले पाएको निर्वाचन चिन्हको लहरमा बाँकी उम्मेदवारलाई पनि निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्न सकिने,

* पहिलो संशोधनद्वारा थापिएको

^८ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

(ख) एउटै लहरमा निर्वाचन चिन्ह माग गर्ने दलले अध्यक्ष र उपाध्यक्ष वा प्रमुख र उपप्रमुख सहित सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको सबै वडाका सबै पदमा उम्मेदवारी दिएको हुनु पर्ने ।

(९) व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने कुनै दलले निर्वाचनमा उम्मेदवार मनोनीत नगरेको अवस्थामा सो दललाई प्रदान गरिएको निर्वाचन चिन्ह अन्य उम्मेदवारलाई प्रदान गरिने छैन ।

(१०) यस दफा बमोजिम उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्दा सम्भव भएसम्म अध्यक्ष, उपाध्यक्ष वा प्रमुख, उपप्रमुख र वडा अध्यक्ष तथा वडा सदस्यलाई क्रमैसँगः निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

५८. स्वतन्त्र उम्मेदवारको लागि निर्वाचन चिन्ह : (१) आयोगले स्वतन्त्र रूपमा मनोनीत भएका उम्मेदवारको लागि निर्वाचन चिन्हको स्वतन्त्र समूह तोक्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व नगर्ने दलको उम्मेदवार तथा स्वतन्त्र उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह रोजन लगाउँदा अनुसूची-२४ मा उल्लिखित (क) समूहबाट रोजन लगाउनु पर्नेछ । त्यसरी निर्वाचन चिन्ह रोजन लगाउँदा (क) समूहमा रहेको प्रत्येक पदको निर्वाचन चिन्हको सङ्ख्याभन्दा सो पदको लागि बढी उम्मेदवार भएमा (ख) समूहबाट, (ख) समूहबाट नपुग भएमा (ग) समूहबाट, (ग) समूहबाट नपुग भएमा (घ) समूहबाट, (घ) समूहबाट नपुग भएमा (ङ) समूहबाट र (ङ) समूहबाट पनि नपुग भएमा (च) समूहबाट समेत निर्वाचन चिन्ह रोजन लगाउनु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (२) बमोजिम स्वतन्त्र निर्वाचन चिन्ह वितरण गर्दा आयोगबाट भएको निर्देशन र सम्बन्धित जिल्लामा उपलब्ध भएको मतपत्रमा उल्लेख भए बमोजिम कुन समूहको कुन लहरसम्म चिन्ह वितरण गर्न पाइने हो सो समेत यकिन गरी सोही लहरसम्मको चिन्ह वितरण गर्नु पर्नेछ ।

५९. निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरेको मुचुल्का प्रकाशन गरी सूचना प्रकाशन गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरेको अनुसूची-२५ बमोजिम मुचुल्का गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा निर्वाचन अधिकृतले आफ्नो दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिको पनि सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरी सकेपछि प्रत्येक उम्मेदवार र निजलाई प्रदान गरिएको निर्वाचन चिन्ह समेतको नियमावलीको नियम १४ बमोजिमको तीनप्रति सूचना तयार गर्नु पर्नेछ र सो सूचनाको एकप्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा तुरुन्त प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

६०. उम्मेदवारको मृत्यु भएमा निर्वाचन सम्बन्धी कार्यक्रम स्थगित गर्ने : (१) दफा ५४ बमोजिम उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन हुनुभन्दा अघि दलबाट मनोनयन भएको उम्मेदवारको मनोनयनपत्र रीतपूर्वकको ठहर भईसकेको र आफ्नो नाम फिर्ता नलिएको कुनै उम्मेदवारको मृत्यु भएमा र त्यस्तो मृत्यु भएको लिखित सूचना निज उम्मेदवारको निर्वाचन प्रतिनिधि वा सम्बन्धित दल वा अन्य कुनै व्यक्तिबाट प्राप्त भएमा र त्यस्तो कुरामा निर्वाचनसँग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रम तुरुन्त स्थगित गर्नु पर्नेछ र त्यसको जानकारी आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) दफा ५४ बमोजिम उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशित भएपछि कुनै दलबाट मनोनयन भएको उम्मेदवारको मृत्यु भएमा र त्यस्तो मृत्यु भएको लिखित सूचना निज उम्मेदवारको निर्वाचन प्रतिनिधि वा सम्बन्धित दल वा अन्य कुनै व्यक्तिबाट प्राप्त भएमा र त्यस्तो कुरामा निर्वाचन अधिकृत विश्वस्त भएमा निजले त्यस्तो निर्वाचनसँग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रम तुरुन्त स्थगित गर्नु पर्नेछ र त्यसको जानकारी आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) वा (२) बमोजिम निर्वाचन सम्बन्धी कार्यक्रम स्थगित गर्न अनुसूची-२६ बमोजिम निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) वा (२) बमोजिम निर्वाचन सम्बन्धी कार्यक्रम स्थगित गरेको अनुसूची-२७ बमोजिमको तीन प्रति सूचना तयार गरी एक प्रति निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशन गरी आयोगलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ । त्यसरी सूचना प्रकाशन गर्दा अनुसूची-२८ बमोजिमको मुचुल्का समेत गर्नु पर्नेछ ।

६१. निर्वाचन कार्यक्रम पुनः प्रकाशन गर्ने : (१) दफा ६० को उपदफा (४) बमोजिम निर्वाचन कार्यक्रम स्थगित भएको जानकारी प्राप्त गरेपछि त्यस्तो निर्वाचनको मतदानको कार्यक्रममा असर नपर्ने गरी उम्मेदवारको मनोनयन सम्बन्धी कार्यक्रम यथाशक्य छिटो पूरा गर्न आयोगले अर्को कार्यक्रम निर्धारण गरी निर्वाचन अधिकृतलाई पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोगले निर्धारण गरी पठाएको निर्वाचन कार्यक्रम निर्वाचन अधिकृतले तुरुन्त आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उम्मेदवारको मृत्यु भई निर्वाचनको कार्यक्रम स्थगित गर्नु पर्दा निर्वाचन कार्यक्रममा लेखिए बमोजिमको काम सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि सात दिन भन्दा बढी भएमा पुनः अर्को कार्यक्रम प्रकाशन गर्नु पर्ने छैन र सोही कार्यक्रमको समयावधिभित्र मतदानको काममा बाधा नपुग्ने गरी उम्मेदवारको मनोनयन सम्बन्धी काम पूरा गर्नु पर्ने गरी व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

६२. निर्वाचन कार्यविधि पूरा गर्ने : दफा ६१ बमोजिम निर्वाचन सम्बन्धी कार्यक्रम प्रकाशित गरेपछि निर्वाचन अधिकृतले यस निर्देशिका बमोजिमका सबै कार्यविधि पूरा गरी सो निर्वाचन कार्यक्रम सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

६३. पुनः मनोनयनपत्र दर्ता गराउनु नपर्ने : दफा ६० बमोजिम कार्यक्रम स्थगित भएकोमा पहिले मनोनयनपत्र पेश गरी रीतपूर्वकको ठहर भईसकेको वा उम्मेदवारको अन्तिम नामावलीमा नाम रहेको उम्मेदवारले पुनः मनोनयनपत्र दाखिला गर्नु पर्ने छैन र जुन दलको उम्मेदवारको मृत्यु भएको हो त्यस्तो दलको तर्फबाट मात्र पुनः उम्मेदवार मनोनयन गर्न सकिनेछ ।

६४. मतदान स्थगित नगर्ने : दफा ६० मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्वतन्त्र उम्मेदवारको रूपमा मनोनयनपत्र दर्ता गरेको उम्मेदवारको मृत्यु भएमा त्यस्तो निर्वाचनको लागि मतदान कार्य स्थगित हुने छैन ।

परिच्छेद-१०

मतदान केन्द्र

६५. मतदान केन्द्र तोक्ने : (१) आयोगले निर्वाचनका लागि आवश्यक सङ्ख्यामा मतदान केन्द्र तथा उपकेन्द्र तोक्नेछ ।

(२) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम मतदान केन्द्र तोक्दा मतदाताको सङ्ख्या तथा सुरक्षा अवस्थालाई समेत ध्यान दिई सकभर मतदातालाई पायक पर्ने गरी सार्वजनिक स्थानमा तोक्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम मतदान केन्द्र तोक्दा एउटा वडामा कम्तीमा एउटा मतदान केन्द्र पर्ने गरी तोक्नु पर्नेछ ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले उपनियम (१) बमोजिमको मतदान केन्द्रको सूची नियमावलीको नियम १६ को उपनियम (३) बमोजिम आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । यसरी सूचना प्रकाशन गर्दा अनुसूची-२९ बमोजिमको मुचुल्का गराउनु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम मतदान केन्द्रको सूची प्रकाशन गर्दा कतिदेखि कति क्रमसंख्यासम्मका मतदाताले कुन मतदान केन्द्रमा मतदान गर्न पाउने हो सो कुरा समेत स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

(६) आयोगले गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको महिला र दलित वा अल्पइन्डियन सदस्यको निर्वाचनको लागि त्यस्तो निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय रहेको स्थानमा मतदान केन्द्र कायम गर्नेछ ।

(७) जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्यको निर्वाचनको लागि जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय रहेको स्थानमा मतदान केन्द्र कायम गरिनेछ ।

(८) एउटा मतदान स्थलको क्षेत्र भित्र आवश्यकता अनुसार एक वा एकभन्दा बढी मतदान केन्द्र, उपकेन्द्र वा मतदान कक्षहरू रहन सक्नेछन् ।

(९) सुरक्षा तथा सुविधाको दृष्टिकोणबाट मतदान केन्द्र तोक्दा अपनाउनु पर्ने अन्य आधारहरू आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

६६. मतदान केन्द्र थपघट गर्न सक्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले दफा ६५ बमोजिमको मतदान केन्द्र वा उपकेन्द्रमा थपघट गर्न आवश्यक ठानेमा त्यसरी थपघट गर्नु पर्ने आधार र कारण सहित आयोगलाई लेखी पठाउन सक्नेछ र आयोगले त्यस्तो व्यहोरा मनासिब ठानेमा मतदान केन्द्र वा उपकेन्द्र थपघट गर्न सक्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले आवश्यक भएमा आयोगको पूर्व स्वीकृति लिई सुविधाजनक वा व्यवहारिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त हुने ठाउँमा मतदान केन्द्र वा उपकेन्द्र सार्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम मतदान केन्द्र वा उपकेन्द्र थपघट गरिएको वा सारिएको सूचना निर्वाचन अधिकृतले आफ्नो कार्यालय र त्यस्तो मतदान केन्द्र वा उपकेन्द्र रहने स्थानमा यथाशीघ्र प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

६७. मतदान केन्द्र निर्माण गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले आफू खटिएको मतदान केन्द्रमा आवश्यक पर्ने ढोरी, बाँस, घोचा, पाल, खर, टेबल, बेङ्च, कुर्सी लगायतका सामग्रीको व्यवस्था गरी अनुसूची-३० बमोजिम मतदान केन्द्रको निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(२) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतदान केन्द्र निर्माण गर्दा स्थानीय व्यक्तिको सहयोग लिन तथा त्यस केन्द्रमा खटिएका कर्मचारी तथा सुरक्षाकर्मीलाई सो काममा लगाउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम मतदान केन्द्रको निर्माण गर्दा देहायको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ :-

(क) मत सङ्केत गर्नका लागि गोप्य कक्ष बनाउने र सो स्थानमा मतपत्रमा छाप लगाउने टेबुल राख्ने,

^८(ख) खण्ड (क) बमोजिम गोप्य कक्ष बनाउँदा सामान्यतया: देहाय बमोजिमको सङ्ख्यामा बनाउनु पर्नेछ :-

(१) तीन सयसम्म मतदाता सङ्ख्या भएको मतदान केन्द्रमा एउटा,

(२) तीन सय एक देखि आठ सयसम्म मतदाता सङ्ख्या भएको मतदान केन्द्रमा दुईटा,

(३) आठ सय एक भन्दा बढी मतदाता सङ्ख्या भएको मतदान केन्द्रमा तीनवटा ।

^८ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

- (ग) मतदान गर्ने गोप्य स्थान नजिकै बाहिर पट्टी मतपेटिका राख्ने टेबुल र त्यसैको छेउमा मत सङ्केत गर्ने स्वस्तिक छाप तथा छापदानी राख्ने टेबुल राख्ने,
- (घ) मत सङ्केत गरेपछि स्वस्तिक छाप मत पेटिका नजीक रहेको साविकको टेबुलमा ल्याएर राख्ने व्यवस्था गर्ने,
- (ङ) मतपेटिका राखेको ठाउँको नजिक मतदान अधिकृत बस्ने ठाउँ बनाउने,
- (च) मतदान केन्द्रको बाहिरी भागमा खुल्ला ठाउँमा महिला र पुरुष मतदाताको लागि डोरी वा बाँस लगाई अलग अलग पंक्तिबद्ध हुन सक्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (छ) पंक्तिबद्ध भएका मतदाता मतदानस्थलमा प्रवेश गर्ने प्रवेशस्थलमा मतदाताको नाम रुजु गर्ने, तथ्यांक फारम भर्ने, औलामा चिन्ह लगाउने र मतदातालाई मतपत्र दिने सहायक मतदान अधिकृत/ कर्मचारी बस्ने ठाउँको व्यवस्था गर्ने,
- (ज) मतदाताको नाम रुजु गर्ने ठाउँमा र मतदान गरिसकेपछि मतदाता बाहिर निस्क्ने ठाउँमा सुरक्षाको प्रबन्ध गर्ने,
- (झ) मतदान गरिसकेको व्यक्ति पुनः मतदानस्थलतर्फ फर्कन नसक्ने गरी बाहिर निस्क्ने व्यवस्था मिलाउने,
- (ञ) प्रत्येक मतदान केन्द्रमा मतदान गर्ने मतदाताको क्रमसंख्या स्पष्ट देखिने सूचना मतदाता पंक्तिबद्ध हुने ठाउँमा भुण्ड्याउने वा टाँस्ने ।

(४) मतदान गर्न तोकिएको स्थानमा कुनै विद्यालय वा सार्वजनिक भवन नभएको अवस्थामा चौर वा खुला ठाउँमा पाल, त्रिपाल वा छेकवार लगाई सोको सहायताले मतदान केन्द्र निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(५) मतदान केन्द्र निर्माण गर्दा सकेसम्म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि समेत सहज हुने गरी निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(६) यस दफा बमोजिम मतदान केन्द्र निर्माण गर्दा स्थानीय बासिन्दाको सहयोगमा शैचालयको प्रबन्ध मिलाउनु पर्छ ।

६८. मतदान केन्द्रको क्षेत्र तोक्ने : मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्र रहेको ठाउँको चारैतिर साधारणतया तीन सय मिटरसम्मको क्षेत्रलाई चारकिल्ला तोकी मतदान केन्द्रको क्षेत्र घोषित गर्नेछ र त्यसको सूचना नियमावलीको नियम १७ बमोजिम मतदान केन्द्रमा सबैले देख्ने गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

६९. प्रचार गर्न निषेध गरेको जानकारी गराउने : (१) निर्वाचनको लागि मतदान हुने दिनभन्दा अठ्चालीस घण्टा अधिदेखि मतदानको काम पूरा नभएसम्म निर्वाचन हुने पदको लागि निर्धारित क्षेत्रभित्र कुनै उम्मेदवारको पक्ष वा विपक्षमा मत लिने वा दिने उद्देश्यले कुनै प्रकारले कुनै किसिमको प्रचार गर्नु हुँदैन ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम प्रचार नगर्ने सम्बन्धमा अनुसूची-३१ बमोजिमको सूचना आफ्नो कार्यालयमा समेत प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

७०. प्रचार-प्रसार गर्न वा शान्ति भङ्ग गर्न निषेध गरेको सूचना प्रकाशन गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान हुने दिनभन्दा अठ्चालीस घण्टा अघिदेखि ®मतदानको काम पूरा नभएसम्म कुनै उम्मेदवार वा दलको पक्ष वा विपक्षमा मतदान गर्ने वा नगर्ने उद्देश्यले सभा बोलाउन वा आयोजना गर्न, जुलुस निकाल्न वा नाराबाजी गर्न तथा अन्य कुनै प्रकारले प्रचार-प्रसार गर्न वा गराउन नपाउने व्यहोराको अनुसूची-३१ बमोजिमको सूचना सो मतदान केन्द्रमा सबैले देख्ने गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

उदाहरणको लागि : आइतबारको दिन मतदान हुने रहेछ भने सोभन्दा पहिलेको विहिवारको राति १२ बजेपछि प्रचार निषेध गर्नु पर्नेछ।

(२) मतदान अधिकृतले निर्वाचनको लागि मतदान हुने दिनमा मतदान कार्य प्रारम्भ हुनुभन्दा तीन घण्टा अघिदेखि मतदान कार्य समाप्त नभएसम्म कसैले पनि मतदाता वा मतदान केन्द्रमा मतदानको काममा संलग्न व्यक्ति वा कर्मचारीलाई बाधा हुने गरी मतदान केन्द्र रहेको घर, भवन वा ठाउँ र मतदानलाई असर पर्ने गरी त्यसको वरिपरीको कुनै निजी वा सार्वजनिक घर, भवन वा जग्गामा देहायका कुनै काम गरी शान्ति भङ्ग गर्न वा भय, त्रास सिर्जना गर्न वा निर्वाचनको वातावरण विथोल्ने कार्य गर्ने वा गराउन नपाउने व्यहोराको अनुसूची-३२ बमोजिमको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ:-

(क) साउण्ड सिस्टम, सर्ट मेसेज सर्भिस (एसएमएस), सामाजिक सञ्जाल वा यस्तै अन्य कुनै साधन प्रयोग गर्न,

(ख) बाजा बजाउन, नाचगान गर्न, सार्वजनिक भोज गर्न, जुलुस प्रदर्शन वा जुनसुकै किसिमको सभा वा समारोह गर्न वा हुलहुज्जत वा होहल्ला गर्न वा गराउन।

७१. मादक पदार्थ निषेध गर्ने : मतदान अधिकृतले प्रचार निषेध गरेको अवधिमा मतदान केन्द्रको वरिपरीको क्षेत्रमा मादक पदार्थ बिक्री वितरण र सेवन गर्न निषेध गरिएको अनुसूची-३३ बमोजिमको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

७२. हातहतियार लिएर हिंडन वा प्रयोग गर्न नदिने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्र र सो मतदान केन्द्रको वरिपरि मतदानको काममा खटिएका सुरक्षा कर्मचारी बाहेक अरु कसैलाई कुनै प्रकारको विष्फोटक पदार्थ, रासायनिक वा विषालु पदार्थ वा लाठी, भाला, खुकुरी, बन्दुक, पेस्तोल वा त्यस्तै प्रकारका अन्य हातहतियार लिएर हिंडन, प्रदर्शन गर्न, प्रयोग गर्न वा गराउन रोक लगाउनु पर्नेछ।

(२) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि अनुसूची-३४ बमोजिमको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-११

मतदान

७३. मतदान अधिकृतलाई मतपत्र उपलब्ध गराउने : (१) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले मतदान अधिकृतलाई मतपत्र वितरण गर्दा प्रत्येक मतदान केन्द्रको लागि आवश्यक पर्ने मतपत्र आयोगबाट पठाएको कपडाको थैलोमा पोको पारी लाहाछाप लगाई बुझाउनु पर्नेछ। त्यसरी मतपत्र बुझाउँदा मुख्य निर्वाचन अधिकृतले प्रत्येक मतदान केन्द्रको लागि छुट्याइएको मतपत्रको क्रमसङ्ख्याको शुरु र अन्तिम क्रमसङ्ख्या खुलाई सोको अभिलेख राख्नु पर्नेछ। त्यसरी राखेको अभिलेखको एकप्रति सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

® पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

(२) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले मतदान अधिकृतलाई मतपत्र बुझाउँदा अनुसूची-३५ बमोजिमको फाराममा मतदान अधिकृतको दस्तखत नमूना लिई अभिलेख राख्नु पर्नेछ । त्यस्तो दस्तखत नमूना सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(३) मतदान अधिकृतलाई बुझाई बाँकी हुन आएका मतपत्र मुख्य निर्वाचन अधिकृतले आफ्नो जिम्मामा सुरक्षितसाथ राख्नु पर्नेछ । त्यस्ता बढी मतपत्र पुनः मतदान गर्नुपर्ने अवस्थामा आयोगको अनुमतिमा मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

७४. निर्वाचन सामग्री बुझाउने : (१) निर्वाचन कार्यालयले स्वस्तिक छाप, सुरक्षणसिल र मतपेटिका लगायतका निर्वाचन सामग्री जाँच गरी वा गराई मतदान अधिकृतलाई बुझाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्वस्तिक छाप, सुरक्षणसिल र मतपेटिका बुझाएको भरपाई गराई त्यसको एकप्रति निर्वाचन अधिकृतलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । त्यसरी भरपाई गराउँदा सुरक्षणसिलको नम्बर समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

७५. मतदानको तयारी : मतदान हुने दिन मतदान प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि मतदान केन्द्रमा मतदान सम्बन्धी सबै व्यवस्थाको प्रबन्ध पूरा भए नभएको कुराको मतदान अधिकृतले देहाय बमोजिम निरीक्षण गर्नु पर्नेछ :-

- (क) मत सङ्घेत गर्ने गोप्य स्थान र सो स्थानमा मतपत्रमा छाप लगाउने टेबुल ठीक छ, छैन,
- (ख) गोप्य स्थान नजिकै बाहिरपट्टि मतपेटिका राख्ने टेबुल र त्यसैको छेउमा मत सङ्घेत गर्ने छाप छ, छैन र गोप्य कक्षमा राखिएको छापदानीको प्याड माथि प्लाष्टिक वा कागजले ढाकिएको भए सो काटेर हटाएको छ, छैन र त्यस्तो प्लाष्टिक वा कागज हटाई सकेको रहेछ भने प्याडको मसी सुकेको छ, छैन,
- (ग) नमेटिने मसी वा मार्कर पर्याप्त मात्रामा छ, छैन,
- (घ) मतपेटिका राखेको ठाउँको नजिक नै मतदान अधिकृत बस्ने ठाउँ ठीक अवस्थामा छ, छैन,
- (ड) मतदान केन्द्रको बाहिरी भागमा खुल्ला ठाउँमा महिला, पुरुष वा अन्य मतदाताको लागि डोरी वा बाँस लगाई अलग अलग पंक्तिबद्ध हुन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ, छैन, महिला, पुरुष वा अन्य लेखिएको टाँसेको वा झुण्ड्याइएको छ, छैन,
- (च) मतदान गर्ने मतदाताको क्रमसंख्या स्पष्ट देखिने सूचना मतदाता पंक्तिबद्ध हुने ठाउँमा झुण्ड्याइएको वा टाँसिएको छ, छैन,
- (छ) पंक्तिबद्ध भएका मतदाता मतदानस्थलमा प्रवेश गर्ने प्रवेशस्थलमा मतदाताको नाम रुजु गर्ने, तथाड्क फाराम भर्ने, औलामा चिनो लगाउने र मतदातालाई मतपत्र दिने सहायक मतदान अधिकृत/ कर्मचारी बस्ने ठाउँ ठीक अवस्थामा छ, छैन,
- (ज) मतदान गरिसकेको व्यक्ति पुनः मतदानस्थलतर्फ फर्क्न नसक्ने गरी बाहिर निस्कने व्यवस्था मिलाइएको छ, छैन,
- (झ) मतदाताको नाम रुजु गर्ने ठाउँमा र मतदान गरिसकेपछि मतदाता बाहिर निस्कने ठाउँमा सुरक्षाको प्रबन्ध छ, छैन,

- (ज) उम्मेदवार वा मतदान प्रतिनिधि वा निर्वाचन प्रतिनिधिहरू र स्वयंसेवक बस्ने स्थान ठीक छ, छैन,
- (ट) मतदान केन्द्रमा मतदान हुने निर्वाचनको लागि मतदाता नामावली ठीक छ, छैन,
- (ठ) मतदान केन्द्र भित्र कुनै उम्मेदवारको कुनै किसिमको प्रचार सामग्री छ, छैन हेर्ने र भएमा त्यस्तो प्रचार सामग्री हटाउने,
- (ड) निर्वाचन हुने पदको लागि उम्मेदवारको संख्याको अनुपातमा निर्धारित निर्वाचन चिन्ह भएको मतपत्र छ, छैन।

७६. मतपेटिका सम्बन्धी व्यवस्था : (१) मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रमा निर्वाचनको लागि एउटा मतपेटिका राख्नु पर्नेछ । त्यस्तो मतपेटिकामा मतदान अधिकृतले मतदान कार्य प्रारम्भ हुनुभन्दा पहिले नै मतदान केन्द्रको नाम, गाउँपालिका वा नगरपालिकाको नाम, वडा नम्बर तथा मतपेटिकाको क्रम उल्लेख भएको स्टीकर मतपेटिकाको बाहिरी भागमा टाँस्नु पर्नेछ र त्यसमा मतदान अधिकृतले आफ्नो दस्तखत समेत गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम राखिएको मतपेटिका मतपत्रले भरिएमा मतदान अधिकृतले दफा ७७ बमोजिमको रित पुऱ्याई अर्को मतपेटिका राख्न सक्नेछ ।

७७. रित्तो मतपेटिका बन्द गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान सुरु हुनुभन्दा अघि रित्तो मतपेटिका उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिलाई देखाई सो मतपेटिका दुरुस्त तथा रित्तो भए नभएको जाँच गरी मतपेटिकाको ढकनी (बिर्को) मा रहेको मतपत्र खसाल्ने प्वाल मात्र खुला रहने गरी अनुसूची-३६ बमोजिम मतपेटिका बन्द गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतपेटिका बन्द गर्दा उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिको रोहबरमा हरियो रङ्गको सुरक्षणसिल लगाई बन्द गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम मतपेटिका बन्द गर्दा सुरक्षणसिलमा उल्लेख भएको सुरक्षणसिल नम्बर अनुसूची-३६ बमोजिमको मुचुल्कामा उल्लेख गरी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिलाई सहिछाप गर्न लगाई मतदान अधिकृतले दस्तखत गर्नु पर्नेछ । त्यसरी प्रयोग भएका सुरक्षणसिलका नम्बरहरू मतदान अधिकृतले आफ्नो पोलबुकमा टिपोट गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम मतदान केन्द्रमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले सहिछाप नगरेमा मुचुल्कामा सोही व्यहोरा जनाई मतदान केन्द्रमा उपस्थित अन्य दुई जना व्यक्तिको सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

७८. स्वस्तिक छाप जाँच गर्ने र मतपत्रको सिलबन्दी प्याकेट खोल्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदानको कार्य शुरु हुनु अघि उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिको रोहबरमा स्वस्तिक छाप जाँच गरी अनुसूची-३७ बमोजिमको मुचुल्का तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) मतदान हुने दिन मतदान शुरु हुनुभन्दा अघि मतदान अधिकृतले सो मतदान केन्द्रमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको रोहबरमा मतपत्रको सिलबन्दी प्याकेट खोल्नु पर्नेछ र सो प्याकेटको सिल तोडी खोलेको अनुसूची-३८ बमोजिमको मुचुल्का समेत गर्नु पर्नेछ । सो मुचुल्कामा मतदान अधिकृतले आफ्नो दस्तखत गरी सो स्थानमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

७९. मतदान प्रारम्भ गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान हुने दिन पूर्व निर्धारित समयमा मतदान प्रारम्भ गर्नु पर्नेछ ।

(२) मतदान प्रारम्भ हुने पूर्व निर्धारित समयमा मतदान गर्न मतदाता उपस्थित भएमा वा नभएमा पनि मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजका निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको रोहबरमा मतदान प्रारम्भ भएको भनी अनुसूची-३९ बमोजिम उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको सहिष्णुप गराई आफुले समेत दस्तखत गरी मुचुल्का गराई राख्नु पर्नेछ ।

८०. मतपत्रमा दस्तखत गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले दफा ७८ बमोजिम सिलबन्दी प्याकेट खोलिएको सम्पूर्ण मतपत्र आफ्नो जिम्मा राख्नु पर्नेछ र मतपत्रमा सही गर्नको लागि निर्देशित ठाउँमा आफ्नो पूरा दस्तखत गर्नु पर्नेछ । तर सबै मतपत्रमा एकै पटक दस्तखत गर्नु हुँदैन ।

(२) मतदान अधिकृतले आफुले दस्तखत गरेका मतपत्र मतदातालाई प्रदान गर्नको लागि सहायक मतदान अधिकृतलाई आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यसरी दस्तखत गरेका सबै मतपत्र सहायक मतदान अधिकृतलाई एकै पटक उपलब्ध गराउनु हुँदैन ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मतदान अधिकृतले मतदातालाई दिन सहायक मतदान अधिकृतलाई उपलब्ध गराएका सबै मतपत्रको छुट्टै लगत राख्नु पर्नेछ ।

(४) मतदान अधिकृतले दस्तखत गरेको मतपत्र मात्र मतदान गर्नको लागि उपस्थित मतदातालाई प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

८१. मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न अनुमति : (१) मतदान अधिकृतले देहायका व्यक्तिलाई मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्ने अनुमति दिनु पर्नेछ :-

- (क) मतदाता,
- (ख) उम्मेदवार वा निजको एकजना निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधि,
- (ग) आयोगाबाट अनुमति प्राप्त पर्यवेक्षक,
- (घ) आयोग वा निर्वाचन अधिकृत वा मतदान अधिकृतबाट अनुमति पाएका व्यक्ति,
- (ड) महिला मतदाताको साथमा रहेको बढीमा पाँच वर्षको बालक,
- (च) दृष्टिविहीन वा शारीरिक रूपले अशक्त मतदाताको सहयोगको लागि साथमा आएको एकाघरको परिवारको सदस्य ।

(२) मतदान अधिकृतले कुनै व्यक्तिलाई मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्ने अनुमति दिँदा मतदान कार्यको निमित्त अति आवश्यक पर्ने हो भन्ने कुरा यकिन गरेर मात्र अनुमति प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन आयोग वा निर्वाचन अधिकृत वा मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न अनुमति दिएको व्यक्तिलाई नियमावलीको नियम ३७ बमोजिमको अनुमति पत्र दिनु पर्नेछ ।

८२. मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न नदिने : (१) दफा ८१ को उपदफा (१) को खण्ड (क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै प्रकारको हतियार साथ लिएको वा मादक पदार्थ सेवन गरेको व्यक्ति मतदाता भए तापनि मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न दिने छैन ।

(२) मतदानको समय समाप्त भएपछि मतदान केन्द्रमा प्रवेश गरिसकेका मतदान गर्न बाँकी मतदाता बाहेक अन्य मतदाताले मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न वा त्यहाँ रहन पाउने छैनन् ।

द३. अशक्त मतदातालाई सहायता गर्ने : (१) दफा द१ को उपदफा (१) को खण्ड (च) बमोजिम दृष्टिविहीन वा शारीरिक रूपले अशक्तता वा अरु कुनै कारणले आफै मत संकेत गर्न नसक्ने भई मतदाताले आफ्नो साथमा आएको एकाघरको परिवारको सदस्यलाई आफूसँग मत संकेत गर्ने गोप्य स्थानमा आफूसँग लैजाने अनुमति मागेमा मतदान अधिकृतले त्यस्तो व्यक्तिलाई मतदाताको साथमा मत संकेत गर्ने गोप्य स्थानमा प्रवेश गर्न अनुमति दिनु पर्नेछ ।

(२) कुनै मतदाताले दृष्टिविहीन वा शारीरिक अशक्तता वा अरु कुनै कारणवश आफै मत सङ्केत गर्न नसक्ने भई मत सङ्केत गर्ने काममा सहयोग पुऱ्याउन मतदान अधिकृतलाई अनुरोध गरेमा र मतदान अधिकृतलाई सो कुरा उपयुक्त लागेमा मतदान अधिकृतले त्यस्तो मतदाताको मतपत्रमा निजको इच्छा अनुसार मत संकेत गर्ने काममा सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

द४. मतदाताको नाम जाँच गरी रुजु गर्ने : (१) मतदान केन्द्रमा मतदाता प्रवेश गरेपछि, मतदान अधिकृत वा निजले खटाएको कर्मचारीले मतदाता परिचयपत्र हेरी निजको नाम मतदाता नामावलीमा समावेश भएको छ, छैन र मतदाता नामावलीमा भएको व्यहोरासँग भिड्छ, भिड्दैन सो जाँच गर्नेछ । यसरी जाँच गर्दा मतदाताको नाम, थर उमेर सो मतदाताको पिता/माताको नाम, विवाहिता महिला भए निजको पतिको नाम आदि सोधी जाँच गर्दा मतदाता नामावलीमा लेखिएको व्यक्ति निज नै हो भन्ने कुरामा मतदान अधिकृत वा सहायक मतदान अधिकृत विश्वस्त भएमा निजलाई मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँच गर्दा कुनै मतदाताको व्यहोरामा लेखाई वा छपाईको सानोतिनो भूलचुक देखिए तापनि मतदाता नामावलीमा लेखिएको व्यक्ति निज नै हो भन्ने कुरामा विश्वस्त भएमा मतदान अधिकृतले त्यस्तो मतदातालाई मतपत्र दिनेछ ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम मतदातालाई मतपत्र दिएपछि, मतदाता नामावलीमा रहेको निजको नामको अगाडि रेजा (✓) चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

***द४क. महिला, पुरुष र अन्य मतदाताले मतदान गरेको तथ्याङ्क फाराम भर्ने :** (१) मतदान अधिकृतले खटाएको कर्मचारी वा स्वयंसेवकले कति समयभित्र कति पुरुष, कति महिला र कति अन्य मतदाताले मतदान गरे भन्ने तथ्याङ्क राख्नका लागि मतदाता नामावलीमा रेजा चिन्ह लगाएपछि अनुसूची-३९क. बमोजिमको क्रम अनुसार पुरुष, महिला वा अन्यको सङ्ख्यामा रेजा (✓) चिन्ह लगाउनु पर्नेछ । आयोग, निर्वाचन अधिकृत वा निजले खटाएको टोली वा पर्यवेक्षकले मतदान गर्ने पुरुष, महिला वा अन्य मतदाताको विवरण माग गरेमा सोही तथ्याङ्कको आधारमा जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(२) मतदान अधिकृतले मतदान सम्पन्न भएपछि, उपदफा (१) बमोजिमको फाराम अन्य कागजातको पोकामा नराखी निर्वाचन कार्यालयमा अलगै बुझाउनु पर्नेछ । साथै कति पुरुष, कति महिला र कति अन्य मतदाताले मतदान गरे भनी मतदान अधिकृतले पोलबुकमा समेत लेख्नु पर्नेछ ।

द५. मतदाताको औलामा चिनो लगाउने : (१) दफा द४ बमोजिम मतदाताको नाम आदि रुजु भएपछि, मतदान अधिकृतले खटाएको महिला स्वयम् सेवकले मतदाताको बायाँ हातको बुढी औलामा नड र मासुको जोर्नीमा नमेटिने मसीले चिनो लगाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतदाताको बायाँ हातको बुढी औला नभएमा दायाँ हातको बुढी औलामा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ । दायाँ हातको पनि बुढी औला नभएमा बायाँ हातको

* पहिलो संशाधनद्वारा थपिएको

चोर, माझी, साइली र कान्छी औलामध्ये जुन औला सदै छ क्रमशः ती मध्येको एक औलामा चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको कुनै औला नभएमा दायाँ हातको कुनै औलामा सोही बमोजिमको क्रम अनुसार चिन्ह लगाउनु पर्नेछ ।

(४) कुनै मतदाताको दुबै हात रहेन्छ भने मतदान अधिकृतले सो व्यहोरा मतदाता नामावलीमा जनाई निजलाई मतदान गर्न दिनु पर्नेछ ।

८६. मतपत्रको अधकटीमा मतदाताको सहिछाप गराउने : (१) मतदान अधिकृत वा सहायक मतदान अधिकृतले मतदातालाई मतपत्र दिनुभन्दा पहिले निजलाई प्रदान गरिने मतपत्रको अधकटीको माथिको भागमा सो मतदाताको गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा नम्बर र मतदाताको क्रमसंख्या समेत लेखी सो मतदाताको सहिछाप गराई मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

*(१क) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मतदाताको सहिछाप गराउँदा लेख्न नसक्ने मतदाताको दायाँ हातको बुढी औलाको छाप लगाउनु पर्नेछ । दायाँ हातको बुढी औला नभएमा बायाँ हातको बुढी औला वा दुबै हातमा बुढी औला नभएमा दायाँ हातको अन्य कुनै औला वा सो नभएमा बायाँ हातको अन्य कुनै औलाको छाप लगाई र कुनै हातमा औला नभएमा सोही व्यहोरा अधकटीमा जनाई मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचित हुने कुनै पदको उम्मेदवार निर्विरोध निर्वाचित भएको रहेछ र कुनै पदको लागि मतदान गर्नु पर्ने अवस्था रहेछ भने निर्विरोध निर्वाचित भएको पदको लागि निर्धारित निर्वाचन चिन्ह रहेको खण्डमा रातो वा कालो मसी भएको कलमले माथिदेखि तलसम्म धर्को कोरी मतदान गर्नुपर्ने बाँकी पदको लागि मात्र मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

८७. मतपत्र दिने : (१) दफा ८४ बमोजिम मतदाता नामावलीमा नाम रुजु भई मतदान अधिकृत वा सहायक मतदान अधिकृतले दफा ८५ बमोजिम औलामा नमेटिने मसीले चिनो लागेको मतदातालाई दफा ८६ बमोजिम रीत पुऱ्याई मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

(२) मतदान अधिकृत वा सहायक मतदान अधिकृतले मतदातालाई मतपत्र दिँदा मतदान अधिकृतको दस्तखत भए नभएको यकिन गरी मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

८८. मतदान गर्ने : (१) दफा ८७ बमोजिम मतपत्र लिएको मतदाताले स्वस्तिक (५) चिन्ह भएको मत संकेत गर्ने छाप लिएर मत संकेत गर्ने गोप्य स्थानमा जानु पर्नेछ ।

(२) मतदाताले मतसंकेतका लागि गोप्य कक्षमा रहेको छापदानीमा मत संकेत गर्ने स्वस्तिक चिन्ह भएको छाप चोपी मतपत्रमा जुन पदको लागि जतिजना निर्वाचित गर्नु पर्ने हो आफूले रोजेका त्यति नै जना उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह भएको स्थानमा गोप्य रूपमा छाप लगाउनु पर्नेछ । त्यसरी मत संकेत गरेको छाप छोपिने गरी सो मतपत्र पट्याउनु पर्नेछ र पट्याउँदा मसी नलत्पतिने गरी पट्याउनु पर्नेछ ।

(३) मतदाताले उपदफा (२) बमोजिम मतदान गरेको मतपत्रमा उम्मेदवारको चिन्हमा मत संकेत गर्ने छाप लगाएको वा मतदान गरेको अन्य कुनै व्यक्तिलाई देखाउनु हुँदैन ।

(४) मतदाताले मत संकेत गर्ने गोप्य स्थानबाट बाहिर आई उपदफा (२) बमोजिमको मतपत्र मतपेटिका भित्र खसाल्नु पर्नेछ ।

८९. मतदान गरेको मतदातालाई बाहिर पठाउने : मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत वा मतदान कार्यको लागि खटिएको कर्मचारीले मतदान गरेको मतदातालाई मतदान गर्ने ठाउँ तिर फर्कन नमिल्ने गरी तुरुन्त बाहिर जाने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

९०. मतदान कक्षमा एक पटकमा एकजना मतदातालाई मात्र प्रवेश गर्न दिने : मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत वा मतदान कार्यको लागि खटिएको कर्मचारीले मत संकेत गर्ने गोप्य स्थान वा मतदान कक्षमा एक पटकमा एकजना मतदातालाई मात्र प्रवेश गर्न दिनु पर्नेछ ।

तर दफा $\frac{d}{2}$ बमोजिम अशक्त मतदाताको साथमा जान अनुमति दिएको व्यक्तिलाई त्यस्तो मतदाताको साथमा त्यस्तो स्थान वा कक्षमा प्रवेश गर्न दिइनेछ ।

९१. मतदान गर्न प्राथमिकता : मतदान अधिकृतले अपाङ्गता भएका, गर्भवती, अशक्त, बृद्ध वा बिरामी मतदातालाई मतदान गर्ने काममा प्राथमिकता दिई मतदान गराउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

९२. मतदाताले नजानेको कुरा सिकाई दिने : कुनै मतदाताले मतदान सम्बन्धमा आफूले नजानेको कुरा सोधेमा मतदान अधिकृतले मतदाताले सोधेको कुरा सिकाउनु वा बुझाउनु पर्नेछ ।

तर कुनै उम्मेदवारको पक्ष वा विपक्षमा मतदान गर्ने वा नगर्ने कुरा भन्नु वा संकेत गर्नु हुँदैन ।

९३. मतपत्र बाहेक अन्य पदार्थ मतपेटिकामा खसाल्न नदिने : मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत वा मतदान कार्यको लागि खटिएको कर्मचारीले मतदातालाई मतपेटिकामा मतपत्र बाहेक अन्य पदार्थ खसाल्न दिनु हुँदैन ।

९४. मतदान केन्द्रबाट मतपत्र बाहिर लैजान वा नष्ट गर्न नदिने : मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत वा मतदान कार्यको लागि खटिएको कर्मचारीले मतदान गर्नको लागि मतदातालाई उपलब्ध गराएको मतपत्र मतपेटिकामा नखसाली मतदान केन्द्रबाट बाहिर लैजान वा कुनै किसिमले नष्ट गर्न दिनु हुँदैन ।

*९४क. मत सङ्घेत सार्वजनिक गरेको मतपत्र छुट्टै खाममा राख्ने : (१) कसैले मतपत्रमा सङ्घेत गरी सकेपछि त्यस्तो मतपत्र कसैलाई देखाए वा प्रदर्शन गरेमा वा गोप्य मत सङ्घेत गर्ने स्थानमा मत सङ्घेत नगरी सोभन्दा बाहिर गई मत सङ्घेत गरेमा वा मत सङ्घेत गरेको कुरा सार्वजनिक गरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई मतदान अधिकृतले निर्वाचन (कसूर तथा सजाय) ऐन, २०७३ को दफा ९ को उपदफा (२) बमोजिम पन्थहजार रूपैयाँसम्म जरिबाना गरी सो मतपत्र मतपेटिकामा खसाली नसकेको भए त्यस्तो मतपत्रलाई छुट्टै खाममा राख्नु पर्नेछ र सो खाममा सोही व्यहोरा उल्लेख गरी सिलबन्दी गरी अनुसूची-३९ख. बमोजिमको मुचुल्का खडा गरी राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम छुट्टै खाममा राखिएको मतपत्र गणना गरिने छैन ।

९५. नाम ढाँटी मतदान गर्ने व्यक्ति उपरको उजुरी : (१) कुनै व्यक्तिले आफ्नो नाम ढाँटी अर्को मतदाताको नामले मतदान गर्नको लागि मतपत्र लिन आएको हो भनी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधि वा सोही मतदान केन्द्रको मतदाताले मतदान अधिकृत समक्ष एकसय रूपैयाँ धरौटी राखी सो मतदाताको विरोधमा नियमावलीको नियम २१ को उपनियम (१) बमोजिम उजुर गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उजुरी परेमा मतदान अधिकृतले सो सम्बन्धमा आवश्यक कुरा बुझी तत्काल निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

* पहिलो संशाधनद्वारा थापिएको

(३) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिमको विरोधको व्यहोरा र सोको निर्णय नियमावलीको नियम २१ को उपनियम (२) बमोजिमको निर्णय किताबमा तुरुन्त जनाउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको विरोध ठीक नठहरेमा मतदान अधिकृतले सो धरौटी जफत गर्नु पर्नेछ । विरोध ठीक ठहरेमा मतदान अधिकृतले सो धरौटी रकम उजुर गर्ने व्यक्तिलाई तुरुन्त फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिमको विरोध ठीक ठहरेमा यसरी नाम ढाँटी मतदान गर्न आउने व्यक्तिलाई मतदान अधिकृतले निर्वाचन (कसूर तथा सजाय) ऐन, २०७३ को दफा ७ को उपदफा (३) बमोजिम तत्काल पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिबाना गरी त्यसको रसिद सम्बन्धित व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम जरिबाना गरिएको रकम संचित कोषमा दाखिला गर्न निर्वाचन अधिकृतलाई बुझाउनु पर्नेछ ।

(७) कसैले उपदफा (५) बमोजिमको जरिबाना वापतको रकम नबुझाएमा मतदान अधिकृतले निजलाई प्रचलित सझीय कानून बमोजिम कैद गर्न सम्बन्धित प्रहरी कार्यालयमा बुझाइ दिनु पर्नेछ ।

९६. मतदाताले फिर्ता दिएको मतपत्रको लगत राख्ने : कुनै मतदाताले मतदान नगर्ने निश्चय गरी आफूले मतदान गर्न लिएको मतपत्र मतदान अधिकृतलाई फिर्ता दिएमा मतदान अधिकृतले त्यस्तो मतपत्रको लगत राख्नु पर्नेछ र फिर्ता गरिएको मतपत्रमा फिर्ता गरिएको व्यहोरा जनाई छुट्टै खाम्मा राखी निर्वाचन अधिकृतलाई बुझाउनु पर्नेछ ।

तर मत संकेत गरिसकेको मतपत्र फिर्ता दिन आएमा तत्कालै मतपेटिका भित्र खसाली दिनु पर्नेछ ।

९७. मतदान केन्द्रको निरीक्षण गर्ने : मतदान अधिकृतले मतदानको अवधिमा देहाय बमोजिमका ठाउँ र कामको निरीक्षण गर्नु पर्नेछ र त्यहाँ कुनै समस्या रहेछ भने सो समस्याको तत्काल समाधान गरी मतदानको कार्य लगातार चालु राख्नु पर्नेछ :-

- (क) कुनै मतदाता गोप्य स्थानमा मत संकेतको छाप लगाउन आवश्यक समयभन्दा बढी समयसम्म बसेको वा नबसेको,
- (ख) छापदानी र मत संकेत गर्ने स्वस्तिक छाप निर्धारित स्थानमा रहेको वा नरहेको,
- (ग) छापदानीमा मसी भएको वा नभएको,
- (घ) मतपेटिकामा मतपत्र खसालेको वा नखसालेको,
- (ङ) मतपेटिका भरिएको वा नभरिएको,
- (च) मतपेटिका सुरक्षित अवस्थामा रहेको वा नरहेको,
- (छ) मतदाताको नाम रुजु गर्ने स्थानमा र मत संकेत गर्ने गोप्य स्थान बाहिर मतदाताको भीड भएको वा नभएको,
- (ज) मतदान कार्यमा कुनै बाधा भएको वा नभएको ।

९८. मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्ने मतदातालाई मतदान गर्न दिने : मतदान अधिकृतले मतदानको लागि तोकिएको समयभित्र मतदान केन्द्रभित्र प्रवेश गरीसकेको मतदातालाई मतदान गर्ने समय समाप्त भए तापनि मतदान गर्न अनुमति दिनु पर्नेछ ।

९९. तोकिएको समयपछि मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न नदिने : मतदान अधिकृतले मतदानको लागि तोकिएको समय समाप्त भएपछि कुनैपनि व्यक्तिलाई मतदान केन्द्रभित्र प्रवेश गर्न दिनु हुँदैन ।
१००. मतदानको समय समाप्त नभएसम्म मतदानको कार्य समाप्त गर्न नहुने : मतदान गर्नको लागि कुनै मतदाता सो मतदान केन्द्रमा उपस्थित नभए तापनि मतदान अधिकृतले मतदानको लागि तोकिएको अन्तिम समय समाप्त नभएसम्म मतदान केन्द्रमा मतदानको कार्य समाप्त गर्नु हुँदैन ।
१०१. मतपेटिकामा मतपत्र खसाल्ने प्वाल बन्द गर्ने : (१) मतदान गर्न तोकिएको समय समाप्त भएपछि मतदान अधिकृतले सो मतदान केन्द्रमा उपस्थित सबै उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको रोहबरमा मतपत्र खसाल्ने प्वाल बन्द गरी हरियो रङ्गको सुरक्षणसिल लगाउनु पर्नेछ ।
 (२) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतपेटिकाको प्वाल बन्द गरेको अनुसूची-४० बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो मुचुल्कामा दस्तखत गरी र सो स्थानमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।
१०२. मतपत्रको फाँटवारी तयार गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदानको काम समाप्त भएपछि अनुसूची-४१ बमोजिम मतपत्रको फाँटवारी तयार गर्नु पर्नेछ ।
 (२) उपदफा (१) बमोजिमको फाँटवारी तयार गरेपछि सो फाँटवारीमा मतदान अधिकृतले दस्तखत गर्नु पर्नेछ र सो स्थानमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।
१०३. कागजात सुरक्षित राख्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रमा मतदानको काम समाप्त भएपछि देहायका कागजपत्र र मतपत्रहरू छुट्टाछुट्टै खाम्मा बन्द गरी लाहाछाप लगाउनु पर्नेछ र सो मतदान केन्द्रमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिले समेत आफ्नो लाहाछाप लगाउन चाहेमा लगाउन दिनु पर्नेछ :-
 (क) मतदान अधिकृतको दस्तखत नभएका मतपत्र,
 (ख) मतदान अधिकृतको दस्तखत भएका तर मतदानमा प्रयोग नभएका मतपत्र,
 (ग) मतपेटिका बाहिर रहेका मतपत्र,
 (घ) मतदाताले मतदान नगरी मतदान अधिकृतलाई फिर्ता दिएका मतपत्र,
 (ङ) मतदाताको नाम रुजु गरी रेजा (✓) चिन्ह लगाएको मतदाता नामावली,
 (च) मतपत्रका अधकटी,
 (छ) निविदा मतपत्र,
 (ज) विरोध गर्ने र विरोध भएको मतदाताको सूची,
 (झ) विरोध सम्बन्धी निर्णय किताब,
 (ञ) निर्वाचन आयोग वा निर्वाचन अधिकृतको निर्देशन अनुसार खाम बन्द गरी लाहाछाप लगाई राख्नु पर्ने अन्य कुनै कागजात ।
 (२) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिमको कागजात खाम बन्दगरी सकेपछि सो को अनुसूची-४२ बमोजिमको मुचुल्का तयार गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत

गरी सो स्थानमा उपस्थित उम्मेवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

१०४. मतदान रोक्न सक्ने : (१) कुनै विशेष वा असामान्य परिस्थिति उत्पन्न भई मतदान कार्य सुचारु हुन नसक्ने अवस्था आएमा मतदान अधिकृतले सूचना प्रकाशन गरी केही समयको लागि समय तोकी मतदान रोक्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको समयावधिभित्र पुनः मतदान कार्य सुचारु गर्न नसकिने भएमा मतदान अधिकृतले सो दिनको मतदान दफा १०६ बमोजिम स्थगित गर्न सक्नेछ ।

१०५. मतपेटिका नोक्सान भएमा वा तोडफोड गरिएमा : (१) कुनै मतदान केन्द्रमा मतदानको लागि प्रयोग भएको मतपेटिका दुर्घटनावश नोक्सान भएमा वा जानाजान तोडफोड गरी नोक्सान गरिएमा मतदान अधिकृतले सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई त्यस घटनाको प्रतिवेदन तुरन्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतपेटिका^x..... दुर्घटनावश नोक्सान भएमा वा जानाजान तोडफोड गरिएमा मतदान अधिकृतले अनुसूची-४३ बमोजिम मुचुल्का गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा आफ्नो दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(३) मतदान अधिकृतले निर्वाचन अधिकृतलाई बुझाई सकेको मतदानको लागि प्रयोग भएको मतपेटिका कुनै किसिमले खोसिएमा, जानाजान तोडफोड गरी नोक्सान भएमा, दुर्घटनावश नोक्सान भएमा वा उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन प्राप्त भएमा निर्वाचन अधिकृतले त्यस्तो मतदान केन्द्रको मतदान तुरन्त रद्द गर्नु पर्नेछ र त्यसको प्रतिवेदन आयोगमा तुरन्त दिनु पर्नेछ ।

१०६. विशेष परिस्थितिमा मतदान स्थगित गर्न सकिने : (१) कुनै मतदान केन्द्रमा हुलदङ्गा लगायत अन्य असामान्य परिस्थिति उत्पन्न भई, उपद्रव वा प्राकृतिक विपद् वा काबुबाहिरको कुनै परिस्थिति सिर्जना भएको कारणले मतदानको काम हुन नसक्ने कुरामा मतदान अधिकृत विश्वस्त भएमा निजले त्यस्तो मतदान केन्द्रको मतदान कार्य तत्काल स्थगित गर्न सक्नेछ र त्यसरी मतदान स्थगित भएको कारण सहित उल्लेख गरी अनुसूची-४४ बमोजिमको सूचना सोही स्थानमा प्रकाशन गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतदान स्थगित गरिएमा मतदान अधिकृतले मतदान स्थगित गरिएको व्यहोरा समेत खुलाई अनुसूची-४५ बमोजिमको मुचुल्का तयार गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(३) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतदान स्थगित गरेको सूचना तुरन्त निर्वाचन अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम मतदान स्थगित भएको व्यहोराको जानकारी निर्वाचन अधिकृतले तुरन्त मुख्य निर्वाचन अधिकृत र आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

१०७. मतदान केन्द्रको अनधिकृत कब्जा : (१) देहायको अवस्थामा मतदान केन्द्रको अनधिकृत कब्जा भएको मानिनेछ :-

^x पहिलो संशोधनद्वारा फिरिएको

- (क) कसैले बल प्रयोग गरी वा डर त्रास देखाई वा धम्की दिई मतदान केन्द्र वा मतदान गर्न निश्चित गरिएको स्थान आफ्नो कब्जामा लिई मतदानको कार्यमा प्रभाव पारेमा वा कुनै उम्मेदवारको समर्थक मतदातालाई मात्र मतदान गर्न दिएमा वा अन्य मतदातालाई मतदान गर्न नदिएमा,
- (ख) कसैले बल प्रयोग गरी वा नगरी मतदातालाई कुनै उम्मेदवारको पक्षमा मतदान गर्न वा नगर्न डर त्रास देखाएमा वा धम्की दिएमा वा मतदान गर्नको लागि बाटो वा गाँडा छेकी रोकेमा वा मतदान केन्द्रमा वा मतदान गर्ने स्थानमा जान वा प्रवेश गर्न नदिएमा, वा
- (ग) कसैले बल प्रयोग गरी वा नगरी मतदान कार्य सञ्चालन गर्न खटिएको मतदान अधिकृत वा कर्मचारीलाई आफ्नो कर्तव्य पालना गर्न नदिएमा वा निजको जिम्मामा रहेको मतपत्र, मतपेटिका, मतदान गर्न राखिएको विद्युतीय उपकरण वा मतदान सम्बन्धी सामग्री खोसेमा वा अन्य त्यस्तै कार्य गरी मतदानको कार्य निष्पक्ष तथा स्वतन्त्र रूपमा सामान्य ढङ्गले सञ्चालन नहुने वा हुन नसक्ने गरी प्रभावित गरेमा ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख) वा (ग) मा उल्लिखित कुनै प्रकारले मतदान केन्द्रको अनधिकृत कब्जा भएमा मतदान अधिकृतले तत्काल मतदान स्थगित गरी त्यसरी मतदान स्थगित भएको कारण सहित उल्लेख गरी अनुसूची-४४ बमोजिमको सूचना सोही स्थानमा प्रकाशन गर्नेछ, र त्यसको प्रतिवेदन निर्वाचन अधिकृतलाई र निर्वाचन अधिकृतले आयोगलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मतदान स्थगित गरिएमा मतदान अधिकृतले मतदान स्थगित गरिएको व्यहोरा समेत खुलाई अनुसूची-४५ बमोजिमको मुचुल्का तयार गर्नु पर्नेछ, र सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिमको प्रतिवेदन प्राप्त भएमा आयोगको निर्देशनमा निर्वाचन अधिकृतले आयोगको त्यस्तो घटनाको जाँच गर्न सक्नेछ, र त्यस्तो जाँचको प्रतिवेदनको आधारमा आयोगले वा आयोगको निर्देशन अनुसार निर्वाचन अधिकृतले त्यस्तो मतदान केन्द्रको मतदान रद्द गर्न सक्नेछ ।

१०८. पुनः मतदानको व्यवस्था : (१) दफा १०५, १०६ र १०७ बमोजिम मतदान स्थगित वा रद्द भएको अवस्थामा निर्वाचन अधिकृतले सो मतदान केन्द्रमा पुनः मतदान हुने मिति र समय तोकी नियमावलीको नियम २४ को उपनियम (२) बमोजिमको सूचना आफ्नो कार्यालयमा र मतदान स्थगित गरिएको मतदान केन्द्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनः मतदान हुने मिति र समय तोक्नु भन्दा पहिले निर्वाचन अधिकृतले त्यस्तो मतदान केन्द्रमा खटाउने कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, मतपत्र सहितका आवश्यक मतदान सामग्रीको व्यवस्थाको लागि मुख्य निर्वाचन अधिकृतलाई लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम हुने पुनः मतदानको लागि मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत वा अन्य कर्मचारी खटाउँदा पहिले सो बडाको मतदान केन्द्रमा नखटिएको कर्मचारीलाई खटाउनु पर्नेछ ।

१०९. गिरफ्तार गर्न सकिने : मतदान अधिकृतले दफा ७२, १०५, १०६ र १०७ बमोजिमको कार्य गर्ने वा गराउने व्यक्तिलाई गिरफ्तार गर्न सो ठाउँमा खटिएका सुरक्षाकर्मीलाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यसरी आदेश पाएको सुरक्षाकर्मीले गिरफ्तार गर्न लगाइएको व्यक्तिलाई तुरन्त गिरफ्तार गरी आफ्नो नियन्त्रणमा राख्नु पर्नेछ ।

११०. उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधि मतपेटिका सँगै मतदान अधिकृतसँग आउन सक्ने :
(१) मतदानको काम समाप्त भएपछि मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रबाट मतपेटिका लिएर मतगणना हुने स्थानतर्फ जाँदा उम्मेदवार वा निजका निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिहरू मतपेटिकाको सुरक्षाको लागि मतदान अधिकृतसँगै जान चाहेमा मतदान अधिकृतले आफूसँग आउन दिनु पर्नेछ र मतपेटिका राखेको कोठा बाहिर बस्न चाहेमा बस्नको लागि अनुमति दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतदान अधिकृतसँग आउने व्यक्तिलाई कुनै अवस्थामा पनि मतपेटिका समाउन वा छुन दिनु हुदैन ।

१११. निर्वाचन अधिकृतलाई मतपेटिका र मतदान सामग्री बुझाउनु पर्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रबाट ल्याएको मतपेटिका, प्रयोग नभएका मतपत्र र खामबन्द गरिएको सम्पूर्ण कागजात तथा अन्य निर्वाचन सम्बन्धी सबै सामग्री आफू खटिएको गाउँपालिका वा नगरपालिकाको निर्वाचन अधिकृतलाई बुझाउनु पर्नेछ । निर्वाचन अधिकृतले मतपेटिका, प्रयोग नभएका मतपत्र लगायतका प्राप्त अन्य निर्वाचन सामग्री बुझी लिई अनुसूची-४६ बमोजिमको भरपाई गरी मतदान अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) मतपेटिका ल्याउँदा बाटोमा मतपेटिकाको सुरक्षणसिल चुँडिएको देखिएमा मतदान अधिकृतले त्यसको प्रतिवेदन निर्वाचन अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ र निर्वाचन अधिकृतले पनि मतदान अधिकृतसँगै आएको उम्मेदवार वा निजका निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतदान प्रतिनिधिबाट समेत सो कुराको जानकारी वा प्रतिवेदन लिन सक्नेछ ।

११२. मतपेटिका बन्द गरेको विर्कोको सुरक्षणसिल चुँडिएमा : दफा १११ को उपदफा (२) बमोजिमको प्रतिवेदनबाट कसैको गफलतले मतपेटिका बन्द गरेको सुरक्षणसिल चुँडिएको होइन भन्ने कुरा प्रमाणित भएमा बाहेक मतपेटिकामा लगाएको सुरक्षणसिल जानाजानी चुँडाएको प्रमाणित भएमा वा आशंका लागेमा निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन आयोगमा सो कुराको प्रतिवेदन तुरन्त दिनु पर्नेछ र त्यस्तो अवस्थामा निर्वाचन आयोगको निर्देशन बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-१२

मतगणना

११३. मतपेटिका राख्ने तथा मतगणना गर्ने ठाउँको व्यवस्था गर्ने : निर्वाचन अधिकृतले मतदान अधिकृतले ल्याएका मतपेटिका बुझि लिनु भन्दा पहिले नै मतपत्र भएको मतपेटिका राख्ने ठाउँ तथा मतगणना गर्ने स्थानको आवश्यक सुरक्षाको प्रबन्ध मिलाउनु पर्नेछ । त्यसरी सुरक्षा प्रबन्ध मिलाउनको लागि निर्वाचन अधिकृतले स्थानीय प्रशासन र अन्य सूरक्षा निकाय समेतको सहयोग लिन सक्नेछ ।

११४. मतपेटिका सङ्गलन गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले मतदान अधिकृतबाट प्राप्त मतपेटिका तथा अन्य निर्वाचन सामग्री बुझि लिन र त्यसको भरपाई गरिदिन आवश्यक कर्मचारी खटाउन सक्नेछ । त्यसरी कर्मचारी खटाउँदा सहायक निर्वाचन अधिकृत वा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा खटिएका कर्मचारीलाई प्राथमिकता दिई खटाउनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले मतदान अधिकृतले बुझाएका मतपेटिका सङ्गलन गरी एउटै ठाउँमा सुरक्षित राख्नु पर्नेछ र त्यसरी मतपेटिका राखेको कोठाको भ्याल र ढोकामा बिलियो चुकुल तथा ताला लगाई आफ्नो लाहाछाप समेत लगाउनु पर्नेछ । सो ठाउँमा उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले आफ्नो लाहाछाप लगाउन चाहेमा सो समेत लगाउन दिनु पर्नेछ । त्यसरी लाहाछाप लगाएको अनुसूची-४७ बमोजिमको मुचुल्का गरी त्यसमा निर्वाचन अधिकृतले आफुले दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा निजले अधिकार दिएको प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(३) मतपेटिका राखेको कोठा बाहिर उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा निजले अधिकार दिएको प्रतिनिधि बस्न चाहेमा निर्वाचन अधिकृतले सो कुराको अनुमति दिनु पर्नेछ ।

(४) मतगणनाको लागि मतपेटिका राखेको कोठा खोल्नु परेमा उपदफा (२) बमोजिमको लाहाछाप जाँच्नु पर्नेछ र त्यसपछि लाहाछाप तोडी कोठा खोलेको अनुसूची-४८ बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो मुचुल्कामा निर्वाचन अधिकृतले दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा निजले अधिकार दिएको प्रतिनिधि समेतको सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

११५. मतगणना गरिने स्थान तोक्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले मतदान हुने दिन भन्दा अगावै मतगणना गरिने स्थान तोकी सोको सूचना नियमावलीको नियम २५ को उपनियम (१) बमोजिम प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतगणना गर्ने स्थान तोक्दा देहाय बमोजिमको स्थानमा मतगणना गर्ने गरी तोक्नु पर्नेछ :-

(क) गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कुनै पदको निर्वाचनको लागि निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय वा गाउँपालिका वा नगरपालिका भवन रहेको कार्यालय,

(ख) जिल्ला समन्वय समितिको कुनै पदको निर्वाचनको लागि निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय वा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा ।

(३) उपदफा (२) को खण्ड (क) र (ख) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यस्तो कार्यालयमा पर्याप्त स्थानको अभाव भएमा वा सुरक्षाको दृष्टिले मतगणना गर्न नसकिने भएमा निर्वाचन अधिकृतले सो स्थानको अन्य सरकारी कार्यालय वा उपयुक्त भवनमा मतगणना हुने गरी तोक्न सक्नेछ ।

११६. मतगणना प्रारम्भ हुने सूचना प्रकाशन गर्ने : (१) कुनै पदको निर्वाचनको लागि तोकिएका सबै मतदान केन्द्रहरूमा मतदानको लागि प्रयोग भएका मतपेटिका प्राप्त भएपछि निर्वाचन अधिकृतले मतगणना गर्ने मिति र समय उल्लेख गरी नियमावलीको नियम २५ को उपदफा (२) बमोजिमको सूचना आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

तर कुनै मतदान केन्द्रमा पुनः मतदान हुने भएमा त्यसरी पुनः मतदान भएको मतदान केन्द्रको मतपेटिका मतगणनास्थलमा प्राप्त नभएसम्म अन्य मतदान केन्द्रको मतगणना कार्य शुरु गर्नु हुँदैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचनामा उम्मेदवारले मतगणना गर्ने स्थानमा आफ्नो मतगणना प्रतिनिधि राख्न चाहेमा सो प्रतिनिधि नियुक्त गरी पठाउनु पर्ने कुरा समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

११७. मतगणनाको लागि कर्मचारीको प्रबन्ध गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले मतदान भएका मतपेटिका प्राप्त भइसकेपछि मतगणना गर्ने कर्मचारीको प्रबन्ध गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतगणना कार्यमा खटिने कर्मचारीलाई निर्वाचन अधिकृतले मतगणना सम्बन्धी अभिमुखीकरण दिनु पर्नेछ।

११८. मतगणना गर्ने स्थानको व्यवस्था : (१) निर्वाचन अधिकृतले एउटै कोठा वा ठाउँमा मतगणना गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। एउटै कोठा वा ठाउँमा मतगणना गर्नको लागि पर्याप्त ठाउँ नपुगेमा सोही भवनको अर्को कोठा वा ठाउँमा पनि मतगणना गर्न सकिनेछ।

तर त्यसरी मतगणना गर्दा छुट्टाछुट्टै भवनमा मतगणना गर्नु हुँदैन।

(२) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना गर्ने स्थानमा प्रकाश वा बत्तीको पर्याप्त व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(३) सर्वसाधारणलाई समय समयमा मतगणनाको प्रगति र नतिजाको जानकारी गराउनको लागि मतगणना गर्ने स्थानमा सूचना पाटी तथा माइक आदिको यथोचित व्यवस्था समेत गर्न सकिनेछ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना स्थलमा उपलब्ध स्थान र सुरक्षा व्यवस्था समेतलाई विचार गरी एकै पटकमा दुई वा सोभन्दा बढी मतगणना टोली परिचालन गरी मतगणना गराउन सक्नेछ।

११९. मतगणना गर्ने स्थानमा मतगणना प्रतिनिधि राख्ने : (१) उम्मेवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले मतगणना गर्ने स्थानमा उम्मेवारको प्रतिनिधित्व गर्न र मतगणनाको लागि उम्मेदवारले गर्नुपर्ने काम गर्न मतगणना प्रतिनिधि राख्न सक्नेछ।

(२) मतगणना गर्ने प्रत्येक टोलीको निर्वाचन अधिकृतले आवश्यका अनुसार मतगणना प्रतिनिधि मात्र राख्न सक्नेछ।

(३) मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त गर्दा सम्बन्धित स्थानीय तहको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको र कम्तीमा साधारण लेखपढ गर्न जान्ने व्यक्तिलाई मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सकिनेछ।

(४) उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले अगावै खारेज गरेमा बाहेक मतगणना प्रतिनिधि निर्वाचन परिणाम घोषणा नभएसम्म कायम रहनेछ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त मतगणना प्रतिनिधिलाई निर्वाचन अधिकृतले नियमावलीको नियम ३६ को उपनियम (४) बमोजिमको परिचयपत्र दिनु पर्नेछ।

(६) मतगणना गर्दा तयार गर्नु पर्ने मुचुल्कामा सहित्याप गर्नु मतगणना प्रतिनिधिको कर्तव्य हुनेछ।

१२०. मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश : (१) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना गर्ने स्थानमा देहाय बमोजिमका व्यक्ति बाहेक अन्य व्यक्तिलाई प्रवेश गर्न अनुमति दिनु हुँदैन:-

(क) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना कार्यमा खटाइएका व्यक्तिहरू,

(ख) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना गर्ने स्थानमा सुरक्षाको लागि खटाएका सुरक्षाकर्मी,

(ग) उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधि,

(घ) आयोगबाट पर्यवेक्षण अनुगमनको लागि अनुमतिप्राप्त व्यक्ति,

(ङ) आयोगबाट खटिएको वा अनुमति पाएको कर्मचारी वा अन्य व्यक्ति ।

(२) मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश गर्न पाउने उपदफा (१) बमोजिमका व्यक्तिलाई निर्वाचन अधिकृतले नियमावलीको नियम ३७ बमोजिमको अनुमतिपत्र दिनु पर्नेछ ।

१२१. परिचयपत्र वा अनुमतिपत्र लगाउनु पर्ने : (१) मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश गर्न अनुमति पाएका कर्मचारी वा व्यक्तिले मतगणना गर्ने स्थानमा रहँदा आफ्नो परिचयपत्र तथा अनुमतिपत्र सबैले देख्ने गरी लगाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परिचयपत्र नभएको वा अनुमतिपत्र नपाएको कर्मचारी वा व्यक्तिलाई मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश गर्न वा बस्न दिनु हुँदैन ।

१२२. लागुओषध वा मादक पदार्थ सेवन गरेको व्यक्तिलाई प्रवेश गर्न नदिने : दफा १२० मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि निर्वाचन अधिकृतले लागुओषध वा मादक पदार्थ सेवन गरेको उम्मेदवार, निजको निर्वाचन प्रतिनिधि, मतगणना प्रतिनिधि वा अनुमति प्राप्त गरेको अन्य व्यक्तिलाई मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश गर्न दिनु हुँदैन ।

१२३. हतियार लिएको व्यक्तिलाई प्रवेश गर्न नदिने : निर्वाचन अधिकृतले निजबाट अनुमति पाएका सुरक्षा कर्मचारी बाहेक हतियार लिएको अन्य व्यक्तिलाई मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश गर्न दिनु हुँदैन ।

१२४. निर्धारित समयमा मतगणना प्रारम्भ गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना प्रारम्भ गर्न दफा ११६ को उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशन गरेको सूचनामा उल्लेख गरेको मिति र समयमा सबै उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको रोहबरमा आफ्नो प्रत्यक्ष रेखदेख तथा नियन्त्रणमा मतगणनाको कार्य प्रारम्भ गर्नु वा गराउनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना प्रारम्भ गरेको अनुसूची-४९ बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधि समेतको सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(३) मतगणना गर्ने स्थानमा उम्मेदवार, निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा ®मतगणना प्रतिनिधि उपस्थित नभएमा वा उपस्थित हुन मञ्जुर नगरेमा निर्वाचन अधिकृतले मुचुल्कामा सोही व्यहोरा जनाई आफूले दस्तखत गरी मतगणना गर्ने स्थानमा उपस्थित अन्य दुई जना व्यक्तिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै स्थानीय तहको कुनै मतदान केन्द्रमा पुनः मतदान गर्नु पर्ने भएमा त्यस्तो मतदान केन्द्रको मतदानको कार्य समाप्त नभएसम्म त्यस्तो निर्वाचनसँग सम्बन्धित मतगणना प्रारम्भ गरिने छैन ।

[±](५) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना प्रारम्भ हुनु पूर्व मतगणनास्थलमा उपस्थित कसैले पनि क्यामरा, मोबाइल जस्ता उपकरणहरु प्रयोग गर्न नपाउने कुराको जानकारी गराई त्यस्ता उपकरण प्रयोग नगर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

१२५. मतपेटिका जाँच गर्ने : (१) दफा १२४ को उपदफा (२) बमोजिम मतगणना प्रारम्भ भएको मुचुल्का गरिसकेपछि निर्वाचन अधिकृतले उपस्थित उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिको रोहबरमा मतपत्र रहेको मतपेटिकाको देहाय बमोजिम जाँच गर्नु पर्नेछ :-

(क) प्रत्येक मतदान केन्द्रको मतपेटिका खोलिएको वा फोरिएको छ, छैन,

® पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

[±] दोस्रो संशोधनद्वारा थपिएको

- (ख) मतपेटिकामा मतदान केन्द्रको नाम, सुरक्षणसिल नम्बर र मतपेटिकाको संख्या उल्लेख गरिएको छ, छैन,
- (ग) मतपेटिका बन्द गरेको ठाउँमा लगाएको सुरक्षणसिल दुरुस्त छ, छैन ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले मतपेटिका जाँच गरिसकेपछि मतपेटिका जाँच गरेको अनुसूची-५० बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ । यसरी मुचुल्का गर्दा आफूले मतगणनाको काममा खटाएको कर्मचारी, उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको दस्तखत समेत गराउनु पर्नेछ । कुनै उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधिले सो मुचुल्कामा कुनै कैफियत जनाउन चाहेमा सो कैफियत जनाउन समेत दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मतपेटिकाको जाँच गर्दा कुनै कैफियत देखिएमा मुचुल्कामा सोही व्यहोरा खुलाउनु पर्नेछ । त्यसरी मुचुल्का तयार भएपछि त्यस्ता मतपेटिका सुरक्षित स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।

(४) कैफियत नदेखिएको मतपेटिकाको मतगणना कार्य समाप्त भएपछि उपदफा (३) बमोजिम कैफियत देखिएका मतपेटिकाको सम्बन्धमा सहमति कायम गरी मतपत्र गणना गर्नु पर्नेछ । सहमति कायम हुन नसकेमा आयोगलाई जानकारी गराई आयोगको निर्देशन बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

१२६. वडाको मत गणना अलग गर्ने : गाउँपालिका वा नगरपालिकाको निर्वाचनको मतगणना गर्दा प्रत्येक वडाको मतपेटिका अलग अलग रूपमा गर्नु पर्नेछ ।

तर गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कुनै वडामा एकभन्दा बढी मतदान केन्द्र कायम भई मतदान भएको अवस्थामा सो वडाको कम्तीमा दुईवटा मतदान केन्द्रका मतपेटिका एकै ठाउँमा मिसाई मतगणना गर्नु पर्नेछ ।

१२७. मतगणनाको प्रक्रिया : (१) मतपेटिका जाँचेको मुचुल्का गरिसकेपछि सो मतपेटिकामा लगाएको सिलछाप र लाहाछाप तोडी खोल्नु पर्नेछ र मतपेटिकामा रहेका सबै मतपत्रहरू मतगणना गर्ने टेबुल वा स्थानमा खन्याउनु पर्नेछ । मतपत्र खन्याई रित्तो भएको मतपेटिका उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिलाई देखाउनु पर्नेछ ।

(२) पट्ट्याईएका मतपत्रहरू खोलेर निर्वाचन चिन्ह भएको भाग घोप्ट्याएर राख्नु पर्नेछ र सुविधा अनुसार पचास वा एकसय मतपत्रको ठेली बनाई धागो वा रबरले बाँधी राख्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम बनाइएका ठेली मतगणना अधिकारीले जिम्मा लिई राख्नु पर्नेछ र प्रत्येक ठेलीबाट क्रमशः मतगणना गर्नु पर्नेछ ।

१२८. प्रतिनिधिलाई मतपत्र देखाउने : निर्वाचन अधिकृत वा निजले खटाएको गणक कर्मचारीले मतगणना गर्दा मतपत्र उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि^x..... वा मतगणना प्रतिनिधिलाई देखाउनु पर्नेछ । त्यस्तो मतपत्र निजलाई समाउन वा छुन दिनु हुँदैन ।

१२९. मतगणना : (१) दफा १२७ बमोजिम छुट्याईएका मतपत्रमध्ये सबैभन्दा पहिले बदर मतपत्रको मतगणना गरिसकेपछि मात्र सदर मतपत्रको गणना गर्नु पर्नेछ ।

तर एकभन्दा बढी पदको लागि एउटै मतपत्रको व्यवस्था गरिएको अवस्थामा मतगणना गर्दा कुनै एक पदको लागि मतदान गरिएको मत बदर भएमा र अर्को पदको लागि मतदान गरिएको मत सदर भएमा बदर मत र सदर मतको गणना एकैसाथ गर्नु पर्नेछ ।

^x पहिलो संशोधनद्वारा फिरिएको

(२) यस दफा बमोजिम मतगणना गर्दा एउटा मतपत्रमा उल्लिखित सबै उम्मेदवारले पाएको मतगणना नगरी अर्को मतपत्र गणना गर्नु हुँदैन ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गणना गरिएको मतदान केन्द्रको मत परिणामको विवरण अनुसूची-५१ बमोजिमको फाराममा चढाउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम तयार गरिएको प्रत्येक मतदान केन्द्रको मत परिणामको आधारमा प्रत्येक वडाको प्रत्येक पदको मतगणनाको अंक अनुसूची-५२ बमोजिमको फाराममा चढाउनु पर्नेछ ।

^५(५) उपदफा (४) बमोजिम तयार गरिएको प्रत्येक वडाको मत परिणामको आधारमा गाउँ कार्यपालिका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष तथा नगर कार्यपालिकाका प्रमुख र उपप्रमुख पदको मत परिणाम अनुसूची-५३ बमोजिमको फाराममा चढाउनु पर्नेछ ।

^६(६) उपदफा (३), (४) र (५) बमोजिमको फाराममा मतसङ्ख्या उल्लेख गर्दा प्रत्येक पदको सदर र बदर भएको मतको सङ्ख्या खुलाउनु पर्नेछ ।

(७) यस दफा बमोजिम तयार भएको मतगणनाको प्रगति विवरण र सोको परिणाम निर्वाचन अधिकृतले आयोगमा पठाउनु पर्नेछ ।

^७(८) निर्वाचन अधिकृतले मतगणना कार्यको प्रगति र नतिजाको विवरण सूचना पाटी, माइक आदिको माध्यमबाट सर्वसाधारणलाई समय समयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

१३०. बदर हुने मतपत्र : मतगणना गर्दा देहाय बमोजिमको मतपत्र बदर गर्नु पर्नेछ :-

- (क) सम्बन्धित मतदान अधिकृतको दस्तखत नभएको,
- (ख) औंठाछाप लगाई वा आयोगद्वारा निर्धारित स्वस्तिक चिन्ह बाहेक अन्य चिन्ह वा छाप लगाई मत सङ्केत गरिएको,
- (ग) मत सङ्केत चिन्ह नबुझिने गरी लतपतिएको वा च्यातिएको,
- (घ) उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह रहेको कोठामा मत सङ्केत नगरी अन्यत्र मत सङ्केत गरिएको,
- (ङ) उम्मेदवार नरहेको निर्वाचन चिन्हमा मात्र मत सङ्केत गरिएको,
- (च) निर्वाचित गर्नु पर्ने सङ्ख्या भन्दा बढी उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह भएको कोठामा छुट्टा-छुट्टै मत सङ्केत गरिएको,
- (छ) एकभन्दा बढी उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह भएको कोठामा मत सङ्केतको चिन्ह पर्ने गरी मत सङ्केत गरिएको,
- (ज) मत सङ्केत नगरी मतदान अधिकृतलाई फिर्ता दिइएको,
- (झ) कुनै पनि उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्हमा मत सङ्केत नगरिएको,
- (ञ) आयोगद्वारा निर्धारित मतपत्र बाहेक अन्य मतपत्रद्वारा मतदान गरिएको,
- (ट) मतपेटिका भन्दा बाहिर राखिएको,
- (ठ) जाली मतपत्र,

^८ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित

^९ दोस्रो संशोधनद्वारा थपिएको

(ङ) पट्याएको मतपत्रभित्र रूपैयाँ, कागज वा अन्य कुनै बस्तु संलग्न गरेको वा कुनै रूपमा च्यातेको, प्वाल पारेको,

(ङ) एउटा पट्याएको मतपत्रभित्र अरु मतपत्रसँगै एकसाथ पट्याएको,

*(३१) उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह रहेको कोठामा र निर्वाचन चिन्ह रहेका कोठाभन्दा बाहिर वा मतपत्रको अन्य कुनै भागमा समेत मतसङ्केत गरेको,

उदाहरणार्थ : निर्वाचित गर्नु पर्ने सबै वा केही पदमा सही ढङ्गबाट मत सङ्केत गरेको भए तापनि त्यस्तो मत सङ्केतको अतिरिक्त निर्वाचन चिन्ह रहेको कोठाभन्दा बाहिर वा मतपत्रको अन्य कुनै भागमा समेत मत सङ्केत गरेको रहेछ भने त्यस्तो मतपत्र पूरै बदर गर्नु पर्ने ।

(ण) आयोगले बदर हुने भनी तोकेको मतपत्र ।

*१३०क. सम्बन्धित पदको मत बदर हुने : (१) दफा १३० मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एउटै मतपत्रबाट एकभन्दा बढी उम्मेदवार निर्वाचित हुने अवस्थामा जुन पदको मत बदर हुने हो त्यस्तो मत मात्र बदर गरी अन्य पदको मत सदर हुने अवस्थाको भएमा सदर गरी मत गणना गर्नु पर्नेछ ।

(२) कुनै पदको लागि निर्वाचित गर्नुपर्ने सङ्ख्या भन्दा बढी उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह भएको कोठामा वा निर्वाचित गर्नुपर्ने सङ्ख्या भन्दा बढी हुने गरी उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह भएको कोठा र उम्मेदवार नरहेको चिन्ह भएको कोठामा छुट्टा छुट्टै मत सङ्केत गरिएकोमा त्यस्तो मत बदर गर्नु पर्नेछ ।

उदाहरणार्थ : अध्यक्ष वा प्रमुखको पदमा एकजना निर्वाचित गर्नु पर्नेमा उम्मेदवार भएको वा नभएको कुनै दुईवटा निर्वाचन चिन्ह भएको कोठामा मत सङ्केत गरिएकोमा सो पदको मत बदर गर्ने तथा वडा सदस्य पदमा दुईजना निर्वाचित गर्नु पर्नेमा उम्मेदवार भएको वा नभएको निर्वाचन चिन्ह भएका दुईभन्दा बढी कोठामा मतसङ्केत गरिएकोमा सो पदको मत बदर हुने ।

(३) वडा समितिको दुईजना सदस्य निर्वाचित हुने मतपत्रमा एकजना उम्मेदवारको निर्वाचन चिन्ह रहेको कोठामा सही ढङ्गबाट मत सङ्केत भएको र अर्को निर्वाचन चिन्हमा बदर हुने गरी मतसङ्केत भएकोमा सही ढङ्गबाट मतसङ्केत भएको मत मात्र सदर गरी अर्को मत बदर गर्नु पर्नेछ ।

१३१. मतगणना लगातार गर्ने : निर्वाचन अधिकृतले मतगणनाको काम प्रारम्भ गरेपछि सो पदको निर्वाचनको लागि राखिएका सबै मतदान केन्द्रको सबै मतपेटिकामा रहेका सबै मतपत्रको मतगणना नसकिएसम्म मतगणनाको काम लगातार गर्नु पर्नेछ ।

१३२. सदर र बदर मतपत्र अलग-अलग खाममा बन्द गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले गणना गरिसकेको मतपत्रमध्ये सदर र बदर मतपत्र अलग-अलग खाममा बन्द गरी आफ्नो उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधि समेतको लाहाछाप लगाउनु पर्नेछ ।

तर एउटै मतपत्रबाट एक भन्दा बढी पदको लागि मतदान भएकोमा ती मध्ये कुनै पदमा सदर र कुनैमा बदर भएको रहेछ भने त्यस्तो मतपत्र सदर मतपत्र रहेको खाममा राख्नु पर्नेछ ।

* पहिलो संशोधनद्वारा थापिएको

(२) एउटा मतपत्रद्वारा एकभन्दा बढी पदको निर्वाचनको लागि मतदान भएको अवस्थामा सबै मतपत्रहरू एउटै खाम्मा राखी उपदफा (१) बमोजिम लाहाछाप लगाउनु पर्नेछ ।

१३३. मतगणना समाप्त हुनुभन्दा पहिले मतगणनाको काम स्थगित गर्न सकिने : (१) मतगणनाको काम समाप्त हुनुभन्दा पहिले सो मतगणनाको कार्य लगातार जारी राख्न आफ्नो कावुभन्दा बाहिरको कारणले सम्भव हुन नसक्ने अवस्था सिर्जना भएमा निर्वाचन अधिकृतले मतगणना समाप्त हुनुभन्दा पहिले सो मतगणना कार्य स्थगित गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतगणना समाप्त हुनुभन्दा पहिले मतगणना गर्ने काम स्थगित गर्नु परेमा निर्वाचन अधिकृतले गणना गरिसकेका मतपत्र, मतगणना अभिलेख, मतगणना गर्न बाँकी रहेका मतपत्र र मतगणना गर्न बाँकी रहेका मतपेटिकाको लगत समेत अलग-अलग खाम, थैलो वा बोरामा बन्द गरी आफ्नो लाहाछाप लगाउनु पर्नेछ, र सो बन्द खाम्मा उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिले समेत आफ्नो लाहाछाप लगाउन सक्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतगणनाको काम स्थगित गर्नु पर्ने कारण समेत उल्लेख गरी अनुसूची-५४ बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ, र सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत गरी मतगणना गर्ने स्थान उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा ^⑧मतगणना प्रतिनिधिको समेत सहिष्णाप गराउनु पर्नेछ ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतगणना स्थगित भएको अवस्थामा यथाशीघ्र मतगणनाको काम पुऱ्यः प्रारम्भ गर्नु पर्नेछ ।

(५) मतगणनाको काम स्थगित गरेको सम्बन्धमा उपदफा (४) बमोजिम पुऱ्यः मतगणना प्रारम्भ गर्ने सम्बन्धमा निर्वाचन अधिकृतले अनुसूची-५५ बमोजिमको दुई प्रति सूचना तयार गर्नु पर्नेछ, र सो सूचनाको एक प्रति मतगणना गर्ने स्थानमा सबै देख्ने गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । यसरी मतगणना स्थगित गरेको र पुऱ्यः मतगणना प्रारम्भ हुने सूचना सो स्थानमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

(६) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (५) बमोजिम पुऱ्यः मतगणना प्रारम्भ गरेको अनुसूची-५६ बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ ।

१३४. मतगणना गर्ने स्थानबाट हटाउने : (१) निर्वाचन अधिकृतले मतगणनाको काममा रोकावट गर्ने वा बाधा दिने व्यक्तिलाई सो स्थानबाट तत्काल बाहिर जान आदेश दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आदेश पाएको व्यक्ति तुरुन्त मतगणना स्थलबाट बाहिर जानु पर्नेछ । त्यस्तो आदेश पालना नगरी अटेर गर्ने व्यक्तिलाई निर्वाचन अधिकृतको आदेश बमोजिम सुरक्षाकर्मीले त्यस्तो स्थानबाट बाहिर पठाउनेछ ।

१३५. मतगणना पुरा हुनु अघि मतपत्र नोक्सान भएमा प्रतिवेदन दिने : (१) मतगणना पुरा हुनुभन्दा पहिले कुनै मतदान केन्द्रमा मतदानको लागि प्रयोग गरिएको मतपत्र वा मतपत्र रहेको मतपेटिका निर्वाचन अधिकृतको नियन्त्रणबाट गैरकानूनी तवरले अन्यत्र लगिएमा वा खोलिएमा वा नोक्सान गरिएमा वा तोडफोड गरिएमा वा हराएमा वा दुर्घटनावश नोक्सान भएमा निर्वाचन अधिकृतले मतगणनाको काम स्थगित गरी त्यसको प्रतिवेदन आयोगलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

^⑧ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतगणनाको काम स्थगित गरिएपछि आयोगले त्यस्तो मतदान केन्द्रको सम्पूर्ण मतदान अवैध भएको घोषणा गर्नेछ र आयोगको निर्देशनमा निर्वाचन अधिकृतले त्यस्तो मतदान केन्द्रमा पुनः मतदान गर्ने स्थान, मिति र समय यथाशीघ्र तोकी सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।

१३६. मतगणना गर्ने स्थान अनधिकृत कब्जा भएमा प्रतिवेदन दिने : (१) कसैले मतगणना गर्ने स्थानको अनधिकृत कब्जा गरेमा निर्वाचन अधिकृतले मतगणनाको कार्य तत्काल स्थगित गरी त्यसको प्रतिवेदन आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि देहायको अवस्थामा मतगणना गर्ने स्थान अनधिकृत कब्जा भएको मानिनेछ :-

(क) कसैले बल प्रयोग गरी वा डर त्रास देखाई वा धम्की दिई मतगणना स्थललाई आफ्नो कब्जामा लिई मतगणनाको कार्यमा प्रभाव पारेमा,

(ख) कसैले बल प्रयोग गरी वा नगरी मतगणना कार्यमा खटिएको निर्वाचन अधिकृत वा कर्मचारीलाई आफ्नो कर्तव्य पालना गर्न नदिएमा वा निजको जिम्मामा रहेको मतपत्र, मतपेटिका वा मतगणना सम्बन्धी अन्य सामग्री खोसेमा वा अन्य त्यस्तै कार्य गरी मतगणनाको कार्य निष्पक्ष तथा स्वतन्त्र रूपमा सामान्य ढङ्गले सञ्चालन नहुने वा हुन नसक्ने गरी प्रभावित गरेमा, वा

(ग) मतगणनाको कार्यमा संलग्न रहेको कुनै व्यक्तिले खण्ड (क) वा (ख) बमोजिमको कार्य गरेमा वा त्यस्तो कार्य गर्न सहयोग पुऱ्याएमा वा अनुमति दिएमा ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि आयोगले त्यस्तो घटनाको सम्बन्धमा कुनै जाँचबुझ गर्नु पर्ने ठहर्याएमा आयोगको आयुक्त वा अनुगमन टोली खटाई जाँचबुझ गराउन सक्नेछ ।

(४) आयोगले उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनको आधारमा वा उपदफा (३) बमोजिम जाँचबुझ गर्न खटाइएको आयुक्त वा अनुगमन टोलीको प्रतिवेदनको आधारमा त्यस्तो मतगणनास्थल उपदफा (२) बमोजिम अनधिकृत तवरले कब्जा भएको भन्ने ठहर्याएमा त्यसरी कब्जाबाट असर परेको मतदान केन्द्रको सम्पूर्ण मतपत्र अवैध घोषित गरी मतदान रद्द गर्न सक्नेछ ।

(५) आयोगबाट उपदफा (४) बमोजिम मतदान रद्द गरिएको मतदान केन्द्रमा निर्वाचन अधिकृतले पुनः मतदान हुने स्थान, मिति र समय तोकी सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।

१३७. दोहोच्याई मतगणना गर्न निवेदन दिन सक्ने : (१) कुनै मतदान केन्द्रको मतगणना समाप्त नहुँदै वा गणना गरिएको मतपत्र सिलबन्दी हुनुभन्दा पहिले कुनै उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिले केही वा सबै मतपत्र दोहोच्याई गणना गराई पाउँ भनी तत्काल निर्वाचन अधिकृत समक्ष कारण सहित अनुसूची-५७ बमोजिमको लिखित निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (२) बमोजिम पुनः मतगणनाको लागि निवेदन प्राप्त भएमा निर्वाचन अधिकृतले सो निवेदन दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

१३८. दोहोच्याई मतगणना गर्ने : दफा १३७ बमोजिमको निवेदन अनुसार दोहोच्याई मतगणना गर्नु पर्ने अवस्था परेमा निर्वाचन अधिकृतले दोहोच्याई मतगणना गर्न अनुसूची-५८ बमोजिमको

मुचुल्का गरी सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत गरी पुनः मतगणनाको लागि निवेदन दिने उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको र सो मतगणना गर्ने स्थानमा उपस्थित अन्य उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ । मुचुल्कामा सहिछाप गर्नुपर्ने व्यक्तिले सहिछाप नगरेमा मुचुल्कामा सोही व्यहोरा जनाई मतगणना गर्ने स्थानमा उपस्थित अन्य दुई जनाको सही गराउनु पर्नेछ ।

*तर त्यसरी दोहोच्याई मतगणना गर्ने गरी निर्णय गर्दा जुन पदको उम्मेदवार वा निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिले निवेदन दिएको हो सोही पदको मात्र दोहोच्याई मतगणना गर्ने गरी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

१३९. दोहोच्याई मतगणना नगर्ने भएमा सूचना दिने : दफा १३७ बमोजिमको निवेदन अनुसार दोहोच्याई मतगणना गर्नु पर्ने नदेखिएमा वा दोहोच्याई मतगणना गर्न निर्वाचन अधिकृत सहमत नभएमा निजले सोही व्यहोराको निर्णय गरी सो स्थानमा उपस्थित निवेदन दिने उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिलाई अनुसूची-५९ बमोजिमको सूचना दिनु पर्नेछ ।

१४०. मत बराबर भएमा गोला हाल्ने सूचना दिने : (१) कुनै सदस्यको निर्वाचनमा मतदान भएको सबै मतपत्रको मतगणना कार्य समाप्त भएपछि दुई वा दुई भन्दा बढी उम्मेदवारले प्राप्त गरेको सदर मत बराबर भई निर्वाचित उम्मेदवार छुट्ट्याउन नसकिने भएमा निर्वाचन अधिकृतले त्यसरी बराबर मत पाउने उम्मेदवारहरूका बीच गोला हाली निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निर्णय गरेको अनुसूची-६० बमोजिमको मुचुल्का गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा निर्वाचन अधिकृतले दस्तखत गरी मत बराबर भएका उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गोलाद्वारा छानिएको उम्मेदवारले एक मत बढी पाएको मानिनेछ । त्यस्तो मत दफा १४२ बमोजिमको मतगणना तालिकाको कैफियतमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

१४१. मतगणना समाप्त भएको मुचुल्का गर्ने : मतगणनाको काम समाप्त भएपछि निर्वाचन अधिकृतले मतगणना समाप्त भएको अनुसूची-६१ बमोजिम मुचुल्का गर्नु पर्नेछ र सो मुचुल्कामा आफुले दस्तखत गरी मतगणना गर्ने स्थानमा उपस्थित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

१४२. मतगणना तालिका तयार गर्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले दफा १४१ बमोजिमको मुचुल्का गरिसकेपछि नियमावलीको नियम २८ को उपनियम (४) बमोजिमको तीन प्रति मतगणना तालिका तयार गर्नु पर्नेछ । सो मतगणना तालिकामा निर्वाचन अधिकृतले आफुले दस्तखत गरी उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधिको समेत सहिछाप गराउनु पर्नेछ ।

(२) एकभन्दा बढी पदको निर्वाचनको लागि मतदान भएकोमा प्रत्येक पदको मतगणनाको तालिका अलग अलग बनाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको मतगणना तालिकाको एक प्रति निर्वाचन आयोगमा तुरुन्त पठाउनु पर्नेछ ।

१४३. निर्वाचन परिणामको घोषणा : (१) निर्वाचन अधिकृतले दफा १४२ बमोजिमको मतगणना तालिका तयार गरिसके पछि सो मतगणना तालिकाको आधारमा नियमावलीको नियम २८

* पहिलो संशोधनद्वारा थापिएको

को उपनियम (७) बमोजिम तीन प्रति निर्वाचन परिणामको घोषणा तयार गरी एक प्रति आफ्नो कार्यालयमा प्रकाशन गरी एक प्रति आयोगमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम निर्वाचन परिणामको घोषणा गर्दा सबैभन्दा बढी सदर मत पाउने उम्मेदवार निर्वाचित भएको घोषणा गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको पदमा सबैभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने देहाय बमोजिमका उम्मेदवार निर्वाचित भएको घोषणा गर्नु पर्नेछ :-

- (क) गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा समितिका महिला वडा सदस्य पदमा सबै भन्दा बढी मत पाउने एकजना, दलित महिला वडा सदस्य पदको लागि उम्मेदवारी दिएकामध्ये सबैभन्दा बढी मत पाउने एकजना र अन्य वडा सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने दुई जना उम्मेदवार,
- (ख) गाउँ कार्यपालिकाको महिला सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने चार जना उम्मेदवार,
- (ग) गाउँ कार्यपालिकाको दलित वा अल्पसंख्यक समुदायबाट निर्वाचित हुने सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने दुई जना उम्मेदवार,
- (घ) नगर कार्यपालिकाको महिला सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने पाँच जना उम्मेदवार,
- (ङ) नगर कार्यपालिकाको दलित वा अल्पसंख्यक समुदायबाट निर्वाचित हुने सदस्य पदमा सबै भन्दा बढी मत पाउने तीन जना उम्मेदवार,
- (च) जिल्ला समन्वय समितिको महिला सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने तीन जना, दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने एक जना र अन्य सदस्य पदमा सबैभन्दा बढी मत पाउने बढीमा तीन जना उम्मेदवार ।

१४४. प्रमाणपत्र दिने : (१) निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन परिणामको घोषणा गरिसकेपछि निर्वाचित उम्मेदवारलाई नियमावलीको नियम २८ को उपनियम (९) बमोजिमको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचित उम्मेदवारको दुई प्रति प्रमाणपत्र तयार गरी एक प्रति विजयी उम्मेदवारलाई दिई अर्को एक प्रति अभिलेखको लागि निर्वाचन कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ र यसरी प्राप्त भएका प्रमाणपत्र निर्वाचन कार्यालयले सुरक्षितसाथ राख्नु पर्नेछ ।

१४५. निर्वाचित मिति : निर्वाचित सदस्य ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको निर्वाचन मितिको साताँ दिन निर्वाचित भएको मानिनेछ ।

१४६. निर्वाचन परिणामको विवरण आयोगमा पठाउने : निर्वाचन अधिकृतले दफा १४२ बमोजिमको मतगणना तालिका र दफा १४३ बमोजिम निर्वाचन परिणाम घोषणा सम्बन्धी विवरण निर्वाचन आयोगमा तुरन्त पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-१३

विविध

१४७. निविदा मतपत्र सम्बन्धी व्यवस्था : (१) कुनै मतदाताले आफ्नो नामबाट अरु कसैले मतपत्र लिइसकेको वा मतदान गरिसकेको र आफू नै वास्तविक मतदाता हो भनी दावी गर्न चाहेमा

निजले मतदान अधिकृत समक्ष नियमावलीको नियम ३८ को उपनियम (१) बमोजिम आफ्नो परिचय खुल्ने प्रमाण संलग्न राखी आफू नै वास्तविक मतदाता भएको दावी गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दावी गरेमा मतदान अधिकृतले दावीकर्ताको दावी बमोजिम निज वास्तविक मतदाता हो होइन भन्ने कुरा बुझ्नु पर्नेछ । दावीकर्ताले लिखित रूपमा आफ्नो मतदाता परिचयपत्र, नागरिकताको प्रमाणपत्र वा निजको परिचय खुल्ने अन्य प्रमाण प्रस्तुत गरेमा सोको प्रतिलिपि मतदान अधिकृतले लिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रस्तुत प्रमाणबाट दावीकर्ता वास्तविक मतदाता हो भन्ने कुरामा मतदान अधिकृत विश्वस्त भएमा मतदान अधिकृतले सो कुरा जनाई अभिलेख राखी निर्णय गरी त्यस्तो व्यक्तिलाई निविदा मतपत्र दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम निर्णय गरेपछि मतदान अधिकृतले नियमावलीको नियम ३८ को उपनियम (४) बमोजिम निविदा मतपत्रको लगतमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ र लगतमा दावीकर्ताको सहिछाप समेत गराई मतपत्रमा मतदान अधिकृतले सही गर्ने ठाउँको बाँयातिरको खाली ठाउँमा “निविदा मतपत्र” लेखी सो मतपत्र दावीकर्ता मतदातालाई दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको मतपत्रमा मतदाताले मतसंकेत गरिसकेपछि मतपेटिका भित्र नखसाली निविदा मतपत्र राख्ने छुटै खाम्मा राखी निर्वाचन अधिकृतलाई बुझाउनु पर्नेछ ।

(६) निर्वाचनको मतगणना गर्दा उपदफा (५) बमोजिम छुटै खाम्मा राखिएका निविदा मतपत्रहरू त्यस समयमा गणना गरिने छैन । निर्वाचन सम्बन्धी उजुरी पर्न आई त्यस्तो उजुरीको निर्णय गर्नको लागि आवश्यक पर्ने भनी ठहर गरेमा अदालतले त्यस्तो निविदा मतपत्रहरू समेत गणना गर्न सक्नेछ ।

१४८. धरौटी जफत गर्ने : निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचनमा खसेको जम्मा सदर मतको दश प्रतिशतभन्दा कम सदर मत पाउने उम्मेदवारले दफा ३६. बमोजिम दाखिला गरेको धरौटी जफत गर्नु पर्नेछ र सो धरौटी रकम सञ्चित कोषमा दाखिला गरी सोको बैंक भौचर श्रेस्तासाथ राख्नु पर्नेछ ।

१४९. निर्वाचित उम्मेदवारको धरौटी जफत नहुने : ^{१४८} दफा १४८ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मतदानमा जम्मा सदर मतको दश प्रतिशतभन्दा कम सदर मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएको उम्मेदवारले राखेको धरौटी जफत हुने छैन ।

१५०. जफत नभएको धरौटी रकम फिर्ता दिने : मनोनयनपत्र सदर नभएमा, उम्मेदवारले नाम फिर्ता लिएमा वा दफा १४९ बमोजिम धरौटी जफत नहुने भएमा त्यस्तो धरौटी रकम निर्वाचन परिणाम घोषणा भएको मितिले नब्बे दिनभित्र सम्बन्धित उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले धरौटी फिर्ता माग गरेमा निजलाई फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

१५१. फिर्ता नलिएको धरौटी रकम सञ्चित कोषमा दाखिला गर्ने : दफा १५० बमोजिमको म्यादभित्र धरौटी फिर्ता माग नगरेमा निर्वाचन कार्यालयले सो धरौटी रकम सञ्चित कोषमा दाखिला गरी सोको बैंक भौचर सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

१५२. नियुक्तिपत्र दिने : मुख्य निर्वाचन अधिकृतले जिल्लाभरका मतदान केन्द्रमा मतदानको लागि खटिने मतदान अधिकृत र अन्य कर्मचारीलाई अनुसूची-६२ बमोजिमको नियुक्तिपत्र दिनु पर्नेछ ।

^{१४८} पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

१५३. स्वयम् सेवक नियुक्त गर्ने : (१) मतदान अधिकृतले मतदान केन्द्रमा सहयोग गर्न बढीमा तीन दिनको लागि पाँच सयसम्म मतदाता भएको प्रत्येक मतदान केन्द्रमा एकजना महिला र एकजना पुरुष गरी दुई जना र सोभन्दा बढी मतदाता भएमा थप एकजना स्वयम्-सेवक नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त गरिएको स्वयम्-सेवकलाई आयोगले स्वीकृत गरेको स्थानीय तह निर्वाचन (आर्थिक) निर्देशिका, २०७३ ले निर्धारण गरे बमोजिमको खाना, खाजा खर्च दिइनेछ ।

१५४. मतदान अधिकृतलाई प्रशिक्षण दिने : (१) निर्वाचन कार्यालयले मुख्य निर्वाचन अधिकृतसँग समन्वय गरी मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत र सहायक कर्मचारीलाई मतदान केन्द्रमा खटिनु अगावै निर्वाचन सम्बन्धी देहाय बमोजिमको कामको विषयमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ :-

- (क) मतदान अधिकृतले गर्नु पर्ने भनी निर्देशिकामा उल्लिखित कामहरू,
- (ख) मतदान केन्द्र र गोप्य मतदान कक्षहरू बनाउने, मतदान अधिकृत, सहायक मतदान अधिकृत र सहायक कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने कामहरू,
- (ग) मतपेटिका, मतसंकेत गर्ने छाप र छापदानी राख्ने ठाउँ बनाउने कामहरू,
- (घ) मतपेटिका खोल्ने र बन्द गर्ने विधि,
- (ङ) मतदाताको नाम रुजु गर्ने, तथ्याङ्ग फारम भर्ने र मतदाताको औलामा चिनो लगाउने प्रक्रिया,
- (च) मतदातालाई मतपत्र उपलब्ध गराउने प्रक्रिया,
- (छ) गोप्य मतसङ्केत गर्ने छाप लगाउने ठाउँ बनाउने प्रक्रिया,
- (ज) पुनः मतदान गराउनु पर्ने अवस्थामा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि,
- (झ) निर्वाचन आचार संहिता पालना सम्बन्धमा,
- (ञ) निर्वाचन पर्यवेक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्य,
- (ट) मतदान केन्द्रमा गर्नुपर्ने अन्य कार्य ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रशिक्षण कार्यमा आवश्यकता अनुसार निर्वाचन अधिकृतको समेत सहयोग लिन सकिनेछ ।

१५५. मतदान सम्बन्धी कामको जानकारी गराउने : मतदान अधिकृतले आफूसँग काम गर्ने सहायक कर्मचारी र मतदान केन्द्रमा खटिएका सुरक्षा कर्मचारीलाई निजले गर्नुपर्ने कामको सम्बन्धमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

१५६. अशक्ततामा काम गर्ने : मतदान अधिकृत मतदान केन्द्रमा नै अशक्त भई मतदान कार्य सुचारू रूपले सञ्चालन गर्न असमर्थ भएको व्यहोरा सो मतदान केन्द्रमा खटिएका सुरक्षाकर्मी, मतदान केन्द्रका कर्मचारी, उम्मेदवार वा निजका आधिकारिक प्रतिनिधिले अनुसूची-६३ बमोजिमको मुचुल्का गरेमा सहायक मतदान अधिकृतलाई बाँकी कार्य सम्पन्न गर्न मतदान अधिकृतलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।

१५७. सुरक्षा व्यवस्था : (१) प्रत्येक मतदान केन्द्रमा सुरक्षाको व्यवस्था सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारी र जिल्ला प्रहरी कार्यालयले मिलाउनु पर्नेछ । यस सम्बन्धमा भएको व्यवस्थाको पूर्ण जानकारी लिनु निर्वाचन अधिकृतको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतदान केन्द्रको सुरक्षा व्यवस्थाको जानकारी प्राप्त गरी सोको जानकारी सम्बन्धित मतदान अधिकृतलाई समेत दिनु पर्नेछ ।

(३) मतदान केन्द्रमा खटिएको सुरक्षा कर्मचारीले सो मतदान केन्द्र र सो मतदान केन्द्रको वरिपरिको क्षेत्रमा अशान्ति र हुलदङ्गा हुन दिनु हुँदैन र मतदान केन्द्रमा खटिएका कर्मचारी, मतदान गर्न उपस्थित भएका मतदाता, मतदानको लागि राखिएको मतपेटिका, मतपत्र र अन्य निर्वाचन सामग्रीको सुरक्षा गर्नु पर्नेछ । सुरक्षा कर्मचारीले निर्वाचनको सिलसिलामा मतदान अधिकृतले दिएको आदेशको पालना गर्नु पर्नेछ ।

१५८. निर्वाचन प्रतिनिधिको नियुक्ति : (१) उम्मेदवारले निर्वाचनको कामको लागि आफूले गर्नु पर्ने काम गर्न देहायको योग्यता पूरा गरेको व्यक्तिलाई निर्वाचन प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ :-

- (क) नेपालको नागरिक,
- (ख) एकाईस वर्ष उमेर पूरा भएको,
- (ग) सम्बन्धित पदको निर्वाचनको लागि तयार भएको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको,
- (घ) साधारण लेखपढ गर्न जानेको,
- (ड) दफा ३२ बमोजिम अयोग्य नभएको,
- (च) अन्य प्रचलित कानूनले अयोग्य नभएको ।

(२) उम्मेदवारले उपदफा (१) बमोजिम निर्वाचन प्रतिनिधि नियुक्ति गरेको लिखित जानकारी नियमावलीको नियम ३४ को उपनियम (४) बमोजिम सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) निर्वाचन प्रतिनिधिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशिका बमोजिम निर्वाचन प्रतिनिधिले गर्नु पर्ने भनी उल्लेख गरे बमोजिमको काम गर्ने,
- (ख) मतदान, मतगणना वा निर्वाचन सम्बन्धी अन्य कार्यमा उम्मेदवारको प्रतिनिधित्व गर्ने,
- (ग) मतदान, मतगणना वा निर्वाचन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्दा तयार गर्नुपर्ने विभिन्न मुचुल्कामा उम्मेदवारको प्रतिनिधिको रूपमा सहिछाप गर्ने,
- (घ) निर्वाचन स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय र शान्तिपूर्ण ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।

(४) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम निर्वाचन प्रतिनिधि नियुक्ति गरेको जानकारी प्राप्त भएपछि सोको अभिलेख राखी त्यस्तो निर्वाचन प्रतिनिधिलाई नियमावलीको नियम ३४ को उपनियम (५) बमोजिमको परिचयपत्र दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त भएको निर्वाचन प्रतिनिधिलाई उम्मेदवारले जुनसुकै बखत बदर गरी अर्को निर्वाचन प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ र त्यसको सूचना निर्वाचन अधिकृतलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

(६) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशिकामा निर्वाचन प्रतिनिधिले गर्नु पर्ने भनी उल्लेख गरे बमोजिमको काम गर्नु निर्वाचन प्रतिनिधिको कर्तव्य हुनेछ ।

१५९. मतदान प्रतिनिधिको नियुक्ति : (१) उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले निर्वाचनमा मतदान सम्बन्धी काम गर्ने प्रत्येक मतदान केन्द्रको लागि आफूले गर्नुपर्ने काम गर्न नियमावलीको नियम ३५ को उपनियम (१) बमोजिम मतदान प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ । यसरी मतदान प्रतिनिधि नियुक्ति गरेको लिखित जानकारी मतदान अधिकृत र निर्वाचन अधिकृतलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतदान प्रतिनिधि नियुक्ति गर्दा सम्बन्धित मतदान केन्द्रमा मतदान गर्ने पाउने अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको र कम्तीमा साधारण लेखपढ गर्न जान्ने व्यक्तिलाई नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम मतदान प्रतिनिधि नियुक्ति गर्दा एकै दलको तर्फबाट उम्मेदवार भएका सबै उम्मेदवारले समन्वय गरी एउटा मतदान केन्द्रमा एकजनामात्र र स्वतन्त्र उम्मेदवारहरूले आपसमा समन्वय गरी एउटा मतदान केन्द्रमा सम्भव भएसम्म एकजना मतदान प्रतिनिधि रहने गरी नियुक्त गर्नु पर्नेछ ।

(४) मतदान अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतदान प्रतिनिधि नियुक्ति गरेको जानकारी प्राप्त भएपछि सोको अभिलेख राखी त्यस्तो मतदान प्रतिनिधिलाई नियमावलीको नियम ३५ को उपनियम (४) बमोजिमको परिचयपत्र दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्ति भएको मतदान प्रतिनिधिलाई उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले जुनसुकै बखत बदर गरी अर्को मतदान प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम अर्को मतदान प्रतिनिधि नियुक्ति गरिएकोमा मतदान अधिकृतलाई तुरुन्त जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(७) शान्तिपूर्ण ढङ्गबाट मतदान कार्य सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नु, मतदान सम्बन्धी कार्यमा तयार गर्नु पर्ने मुचुल्कामा सहिष्णुप गर्नु तथा ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशिका बमोजिम मतदान प्रतिनिधिले मतदान केन्द्रमा गर्नु पर्ने सबै काम गर्नु मतदान प्रतिनिधिको कर्तव्य हुनेछ ।

१६०. मतगणना प्रतिनिधिको नियुक्ति: (१) उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले मतगणनास्थलमा उपस्थित भई आफूले गर्नुपर्ने काम गर्न नियम ३६ को उपनियम (१) बमोजिम मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ । यसरी मतगणना प्रतिनिधि नियुक्ति गरेको लिखित जानकारी निर्वाचन अधिकृतलाई तुरुन्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मतगणना प्रतिनिधि नियुक्ति गर्दा निर्वाचन अधिकृतले तोकेको संख्यामा सम्बन्धित स्थानीय तहको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको र कम्तीमा साधारण लेखपढ गर्न जान्ने व्यक्तिलाई मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(३) निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम मतगणना प्रतिनिधि नियुक्ति गरेको जानकारी प्राप्त भएपछि सोको अभिलेख राखी त्यस्तो मतगणना प्रतिनिधिलाई नियमावलीको नियम ३६ को उपनियम (४) बमोजिमको परिचयपत्र दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्ति भएको मतगणना प्रतिनिधिलाई उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधिले जुनसुकै बखत बदर गरी अर्को मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम अर्को मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त गरिएकोमा निर्वाचन अधिकृतलाई तुरुन्त जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(६) शान्तिपूर्ण ढङ्गबाट मतगणना कार्य सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नु, मतगणना सम्बन्धी कार्यमा तयार भएका मुचुल्कामा सहिष्णुप गर्नु तथा ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशिका बमोजिम मतगणना प्रतिनिधिले गणनास्थलमा गर्नु पर्ने सबै काम गर्नु मतगणना प्रतिनिधिको कर्तव्य हुनेछ ।

१६१. परिचयपत्र तथा अनुमतिपत्र कायम रहने अवधि : (१) नियमावलीको नियम ३५ को उपनियम (४) बमोजिम मतदान प्रतिनिधिलाई दिएको परिचयपत्र तथा कुनै व्यक्तिलाई मतदान केन्द्रमा प्रवेश गर्न नियमावलीको नियम ३७ बमोजिम दिएको अनुमतिपत्र मतदान अधिकृतले मतदान कार्य सम्पन्न हुनु अगावै रद्द गरेको अवस्थामा बाहेक मतदान कार्य सम्पन्न नभएसम्म कायम रहनेछ ।

(२) नियमावलीको नियम ३६ को उपनियम (४) बमोजिम मतगणना प्रतिनिधिलाई दिएको परिचयपत्र तथा निर्वाचन अधिकृतले मतगणना सम्बन्धी कामको प्रयोजनको लागि कुनै व्यक्तिलाई मतगणना गर्ने स्थानमा प्रवेश गर्न दिएको नियमावलीको नियम ३७ बमोजिमको अनुमतिपत्र निर्वाचन अधिकृतले मतगणना कार्य सम्पन्न हुनु अगावै रद्द गरेको अवस्थामा बाहेक मतगणनाको कार्य समाप्त नभएसम्म कायम रहनेछ ।

१६२. उम्मेदवार वा निजको प्रतिनिधि उपस्थित नभए पनि निर्वाचनको काम नरोकिने : निर्वाचनको कुनै काममा कुनै उम्मेदवार वा निजको निर्वाचन प्रतिनिधि, मतदान प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधि नियुक्त नभएमा वा उम्मेदवार वा निजको कुनै प्रतिनिधि उपस्थित रहनु पर्ने अवस्थामा उपस्थित नरहेमा वा निजहरूमध्ये कसैले गर्नु पर्ने काम नगरेमा सोही कारणले मात्र मतदानको वा मतगणनाको काम रोकिने छैन र यस्तो काम कानून बमोजिम भएको मानिनेछ ।

१६३. निर्वाचन सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी आयोगमा पठाउने : (१) निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन परिणामको घोषणा गरेपछि त्यसको प्रतिवेदन तयार गरी मुख्य निर्वाचन अधिकृत समक्ष तुरुन्त पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा देहायका कुराहरू सिलसिलेवार रूपमा खुलाउनु पर्नेछ :-

- (क) मतदाता सङ्ख्या,
- (ख) उम्मेदवारको विवरण,
- (ग) खसेको मत र बदर मत, उम्मेदवारले प्राप्त गरेको मत,
- (घ) निर्वाचित उम्मेदवारको विवरण,
- (ङ) निर्वाचनमा खटिएका कर्मचारीको विवरण,
- (च) निर्वाचनमा भएको खर्च विवरण,
- (छ) निर्वाचनलाई अभ बढी स्वच्छ, निष्पक्ष एवम् पारदर्शी बनाउन निर्वाचन अधिकृतले प्रतिवेदनमा उल्लेख गर्न आवश्यक ठानेका विषय,
- (ज) आयोगले तोके बमोजिमका अन्य विवरण ।

(३) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (२) बमोजिम सम्बन्धित जिल्लाका सबै निर्वाचन अधिकृतबाट प्राप्त भएका प्रतिवेदन समेतका आधारमा जिल्ला भरीको विवरण समावेश गरिएको एकमुष्ट प्रतिवेदन तयार गरी आयोग समक्ष पठाउनु पर्नेछ ।

१६४. ®उम्मेदवारको अयोग्यता सम्बन्धी निर्णय गर्ने : (१) उम्मेदवारको मनोनयन दर्ता भइसकेको तर निर्वाचन परिणाम घोषणा भई नसकेको अवस्थामा कुनै उम्मेदवार अयोग्य छ वा हुन गएको छ भन्ने विषयमा स्पष्ट प्रमाण सहित सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृत मार्फत निर्वाचन आयोग समक्ष उजुरी दिन सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उजुरी प्राप्त भएमा सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतले त्यस्तो उम्मेदवारलाई सात दिनको म्याद दिई त्यस सम्बन्धमा स्पष्टीकरण माग गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम स्पष्टीकरण प्राप्त भएपछि वा म्यादभित्र स्पष्टीकरण प्राप्त नभएमा सोही व्यहोरा उल्लेख गरी सम्बन्धित निर्वाचन अधिकृतले उपदफा (१) बमोजिम परेको उजुरी र तत्सम्बन्धी कागजात यथाशीघ्र आयोगमा पठाउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम उजुरी र तत्सम्बन्धी कागजात प्राप्त भएपछि आयोगले चाहेमा सम्बन्धित उम्मेदवारसँग बुझन वा थप प्रमाण माग गर्न सक्नेछ ।

(५) आयोगले यस दफा बमोजिम प्राप्त उजुरी र संलग्न कागजात उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी उपदफा (३) बमोजिम निर्वाचन अधिकृतबाट आफू समक्ष उजुरी प्राप्त भएको मितिले सात दिनभित्र उम्मेदवारको अयोग्यता सम्बन्धमा निर्णय गरिसक्नु पर्नेछ ।

(६) यस दफा बमोजिम आयोगले उम्मेदवारको अयोग्यता सम्बन्धमा निर्णय गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(७) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगले कुनै उम्मेदवारको अयोग्यताका सम्बन्धमा यस दफा बमोजिम निर्णय गरी नसकेको कारणबाट मात्र त्यस्तो निर्वाचनको काम कारबाहीमा कुनै असर पर्ने छैन ।

१६५. अयोग्यता सम्बन्धी उजुरी : ऐन तथा नियमावली बमोजिम निर्वाचित कुनै व्यक्ति सो पदको लागि अयोग्य रहेको भनी त्यस्तो पदमा उम्मेदवारी दिएको कुनै व्यक्तिले निर्वाचन परिणाम घोषणा भएको पैतीस दिनभित्र आफैले वा वारिसमार्फत सम्बन्धित प्रदेशको उच्च अदालतमा उजुरी दिन सक्नेछ ।

१६६. निर्वाचन सम्बन्धी कागजात हेर्न सक्ने : (१) निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचनमा प्रयोग भएका कागजातहरू मतगणनाको प्रयोजनको लागि आवश्यकता अनुसार हेर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खोली हेरिएका कागजातहरू मतगणनाको कार्य समाप्त भएपछि निर्वाचन अधिकृतले पुनः सिलबन्दी गर्नु पर्नेछ ।

१६७. निर्वाचन सम्बन्धी कागजात गोप्य राख्ने : (१) निर्वाचनमा प्रयोग भएका कागजातहरू मध्ये मतगणनाको प्रयोजनको लागि खोलिएका र मतगणनाको काम समाप्त भएपछि सिलबन्दी गरिएका कागजातहरू, मतपत्रको अधकटी, मतदानमा प्रयोग गरिएका मतदाता नामावली, सदर र बदर मतपत्रको सीलबन्दी खाम कसैले खोल्न र हेर्न नपाउने गरी गोप्य रूपमा राख्नु पर्नेछ ।

(२) यस दफामा उल्लिखित कागजात वा अभिलेख मुद्दा परेकोमा मुद्दाको अन्तिम टुङ्गो लागेको मितिले र मुद्दा नपरेकोमा उजूरी गर्ने म्याद भुक्तान भएको मितिले तीन महिनासम्म सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

® पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित

१६८. निर्वाचन सामग्री र कागजात विवरण बुझाउनु पर्ने : निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन कार्य समाप्त भएपछि निर्वाचनको प्रयोजनको लागि आयोग वा निर्वाचन कार्यालयबाट बुझिलिएका निर्वाचन सामग्री र निर्वाचन सम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात सम्बन्धित जिल्ला निर्वाचन कार्यालयमा बुझाई सोको भरपाई लिनु पर्नेछ ।

१६९. गोप्य कागजात अदालतले हेर्न सक्ने : (१) दफा १७० बमोजिमको गोप्य कागजात प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दा परेको अवस्थामा अदालतले मात्र खोल्न वा हेर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अदालतको आदेशले खोली हेरिसकेपछि त्यस्तो अदालतले ती कागजात वा अभिलेख यथारूपमा सिलबन्दी गरी राख्नु पर्नेछ । अदालत बाहेक अन्य कुनै अधिकारी वा निकायलाई त्यस्तो बन्दी खाम, थैलो वा बोरा खोली हेर्ने अधिकार हुने छैन ।

१७०. गोप्यता भङ्ग गर्न नहुने : (१) कानून बमोजिम अधिकार पाएकोमा बाहेक निर्वाचन सम्बन्धी काम गर्न खटिएको कुनै पनि कर्मचारी, उम्मेदवार वा निर्वाचन प्रतिनिधि, मतदान प्रतिनिधि वा मतगणना प्रतिनिधि वा अन्य कुनै व्यक्तिले मतपत्रमा मतदाताले संकेत गरेको मत वा तत्सम्बन्धमा आफूलाई जानकारी रहेको वा हुन आएको अन्य कुनै कुरा कसलाई भन्न, लेख्न वा कुनै किसिमले प्रकट गर्न वा प्रकाशन गर्न हुँदैन ।

(२) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐन अन्तर्गत चलेको कानूनी कारबाहीमा कुनै पनि साक्षी वा कुनै व्यक्तिलाई निर्वाचनमा निजले कसलाई मत दिएको हो भनी वा कसले कसलाई मत दिएको हो भनी प्रश्न गरिने छैन ।

१७१. कानून विपरीत काम गर्न नहुने : निर्वाचन अधिकृत, मतदान अधिकृत, निर्वाचनको काममा खटिएको कुनै कर्मचारी वा व्यक्तिले यस निर्देशिका बमोजिम निर्वाचनको कुनै काम गर्दा प्रचलित कानूनको विपरीत हुने गरी गर्नु हुँदैन ।

१७२. मद्दत लिन सक्ने : (१) निर्वाचन अधिकृत, मतदान अधिकृत वा आयोगले निर्वाचनको काममा खटाएको अनुगमन टोली, पर्यवेक्षक वा अन्य कुनै अधिकृतले निर्वाचनको कामको सिलसिलामा कुनै पनि सरकारी वा सुरक्षा निकायको मद्दत लिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मद्दत मागिएमा आवश्यक मद्दत पुऱ्याउनु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

१७३. आयोगको आदेश पालना गर्नु पर्ने : (१) निर्वाचन सञ्चालन गर्नको लागि निर्वाचन आयोगले दिएको आदेश वा निर्देशनको सम्बन्धित सबैले पालना गर्नु पर्नेछ ।

(२) निर्वाचन अधिकृतले आफ्नो कर्तव्य पालना गर्दा कुनै कुरा वा कामको सन्दर्भमा द्विविधा भएमा आयोगमा तुरुन्त सम्पर्क गरी आयोगको निर्देशन अनुसार गर्नु पर्नेछ ।

१७४. निर्वाचन प्रचार प्रसार खर्च : (१) निर्वाचनमा दल वा उम्मेदवारले अनुसूची-६४ बमोजिमको हद भन्दा बढी नहुने गरी खर्च गर्नु पर्नेछ ।

(२) दल, उम्मेदवार वा तिनको निर्वाचन प्रतिनिधिले निर्वाचनको अवधिमा निर्वाचनमा भएको सम्पूर्ण खर्चको विवरण नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेको लेखा प्रणाली बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

स्पष्टीकरण : यस उपदफाको प्रयोजनको लागि “निर्वाचनको अवधि” भन्नाले उम्मेदवारको मनोनयनपत्र दर्ता भएको मितिदेखि त्यस्तो निर्वाचनको परिणाम घोषणा भएको मितिसम्मको अवधि सम्भनु पर्छ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको निर्वाचन खर्चको विवरण दल, उम्मेदवार वा तिनका प्रतिनिधिले निर्वाचन परिणाम घोषणा भएको मितिले तीस दिनभित्र नियमावलीको नियम ४०

बमोजिम निर्वाचन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ । यसरी प्राप्त भएको खर्चको विवरण सम्बन्धित कार्यालयले आयोगमा पठाउनु पर्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम निर्वाचन प्रचार प्रसार खर्चको विवरण तोकिएको समयभित्र नबुझाउने दल वा उम्मेदवारलाई आयोगले निर्वाचन आयोग सम्बन्धी प्रचलित सङ्घीय कानून बमोजिम जरिबाना गर्न सक्नेछ ।

१७५. विभागीय कारबाही गर्न सक्ने : (१) आयोगले निर्वाचनको काममा नियुक्त गरेको, खटाएको वा तोकेको आयोगको आदेश, निर्देशन पालन गर्नुपर्ने कर्तव्य भएका कुनै निजामती कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको कर्मचारी वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको वा नेपाल सरकारको अनुदानमा सञ्चालित संस्थाको कर्मचारीले त्यस्तो काम सम्पादनको सिलसिलामा प्रचलित कानून वा आयोगको आदेश वा निर्देशनको जानाजानी उल्लंघन हुने गरी वा बदनियतले कुनै काम कारबाही गरेमा वा निर्वाचनको निष्पक्षतामा असर पर्ने काम गरेमा आयोगले त्यस्तो कर्मचारी वा सुरक्षाकर्मी उपर निजको सेवा, शर्त सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम अखितयारवालाको अधिकार प्रयोग गरी विभागीय कारबाही गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा लेखिएदेखि बाहेकका कुनै कर्मचारी वा पदाधिकारीले निर्वाचनको कामको सम्बन्धमा प्रचलित कानून वा आयोगले दिएको निर्देशनको विपरीत कुनै काम कारबाही गरेमा आयोगले त्यस्तो कर्मचारी वा पदाधिकारी उपर निजको सेवा, शर्त सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम विभागीय कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम आयोगबाट लेखी आएमा सम्बन्धित निकायले त्यस्तो कर्मचारी वा पदाधिकारी उपर तीन महिना भित्र विभागीय कारबाही गरी त्यसको जानकारी आयोगलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम गरेको विभागीय कारबाही सम्बन्धी निर्णयमा चित्त नबुझ्ने कर्मचारीले त्यस्तो निर्णयउपर पुनरावेदनको म्याद पाएको वा जानकारी पाएको पैतीस दिन भित्र सम्बन्धित उच्च अदालतमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।

१७६. नियुक्ति बदर गर्न सक्ने : कुनै निर्वाचन अधिकृतले संविधान, कानून, निर्देशिका, कार्यविधि र आयोगले दिएको निर्देशन विपरीत कार्य गरेमा आयोगले त्यस्तो निर्वाचन अधिकृतको नियुक्ति बदर गरी निजलाई विभागीय कारबाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ ।

१७७. खारेजी : स्थानीय निकाय निर्वाचन निर्देशिका, २०४९ खारेज गरिएको छ ।

अनुसूची-१

(दफा १४ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

मतदाता नामावली उतार गरी पाउन दिने निवेदनको ढाँचा

श्री निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय,

.....।

विषय : मतदाता नामावली उतार गरी पाउँ ।

..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/नगरपालिका/गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिकाको
निर्वाचनमा ..... पदमा उम्मेदवार हुन चाहेको र सो प्रयोजनको लागि मतदाता
नामावलीको उतार लिन आवश्यक भएको र मेरो नाम .....
गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा नं. ..... को मतदाता नामावलीमा रहेकोले मतदाता नामावलीको
उतार गरि पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदकको,-

दस्तखत :

नाम, थर:

ठेगाना :

नागरिकता नं. :

पिता/माताको नाम :

पति/पत्नीको नाम :

मतदाता नम्बर :

सम्पर्क मोबाइल/फोन नं.:

[≥] दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित

अनुसूची-२

(दफा १४ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका

मतदाता नामावलीको उतार

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका/गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिकाको निर्वाचनको लागि श्री ..... ले आफू मतदाता भएको व्यहोरा प्रमाणित गरिपाऊँ भनी दिनु भएको निवेदनको सम्बन्धमा ..... जिल्लाको स्थानीय तह ..... को मतदाता नामावली हेर्दा निजको नाम ..... गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा नं. ..... को मतदाता नामावलीमा निम्न बमोजिम समावेश भएको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु ।

मतदाताको विवरण

१.	मतदाता नामावली :-	साल
२.	मतदाता नम्बर :-	
३.	मतदाताको नाम, थर :-	
४.	पिता/माताको नाम :-	
५.	पति/पत्नीको नाम, थर :-	
६.	उमेर :-	वर्ष :-
७.	लिङ्ग :-	पुरुष/महिला/अन्य
८.	कैफियत :-	

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

अनुसूची-३

(दफा १७ को उपदफा (३), दफा २१ को उपदफा (३) तथा दफा २४ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदाता नामावली/संशोधित मतदाता नामावली/अन्तिम मतदाता नामावली

..... गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

क्रम संख्या	मतदाताको विवरण					गाउँपालिका/नगरपालिका	कैफियत
	नाम, थर	ठेगाना	उमेर	लिङ्ग	निर्वाचित भएको पद		

मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-४

(दफा १८ को उपदफा (३) तथा दफा २५ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदाता नामावली/अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशित गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाका ..... गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख/ उपप्रमुख/सदस्य/महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मतदाता नामावली/अन्तिम मतदाता नामावली आज मिति ..... को दिन ..... बजे हामी तपसील बमोजिमका मानिसहरुको रोहवरमा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशित गरेको ठीक साँचो हो ।

तपसील

नाम, ठेगाना

सहीछाप

१. .... जिल्ला ..... गाउँपालिका
/नगरपालिका वडा नं..... गाउँ/टोल.....
बस्ने वर्ष..... को श्री.....
२. .... जिल्ला ..... गाउँपालिका
/नगरपालिका वडा नं..... गाउँ/टोल.....
बस्ने वर्ष..... को श्री.....
३. .... जिल्ला ..... गाउँपालिका
/नगरपालिका वडा नं..... गाउँ/टोल.....
बस्ने वर्ष..... को श्री.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-५

(दफा १९ को उपदफा (१) र दफा २० को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

मतदाता नामावलीमा नाम समावेश गर्न/विवरण सच्चाउन दिइने दरखास्त

श्री निर्वाचन अधिकृत,
 निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय,
 ..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति,
 ..... जिल्ला ।

..... जिल्लाको ..... /गाउँ कार्यपालिका/नगर
 कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख/उपप्रमुख/सदस्य/महिला सदस्य/दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य
 पदको निर्वाचनमा मतदाता नामावलीमा मेरो नाम समावेश गर्न/मतदाता नामावलीमा प्रकाशित विवरणमा
 ..... हुनु पर्नेमा ..... भएकोले सो व्यहोरा सच्चाउन म निर्वाचित भएको प्रमाणपत्रको
 नक्कल राखी निवेदन गर्न आएको छु । मेरो नाम मतदाता नामावलीमा समावेश गरिदिन/मतदाता नामावलीमा
 रहेको विवरण सच्चाई दिन अनुरोध गर्दछु । मेरो नाम, ठेगाना र अन्य विवरण निम्न बमोजिम छ, :-

१. नाम, थर :-
२. उमेर :-
३. लिङ्ग :- पुरुष/महिला/अन्य
४. पिता/माताको नाम :-
५. पति/पत्नीको नाम, थर :-
६. ठेगाना :- गाउँपालिका/नगरपालिका ..... वडा नं.
७. निर्वाचित पद :-

मैले प्रचलित कानून बमोजिम मतदाता हुने योग्यता पूरा गरेको छु र मैले माथि उल्लेख गरेको व्यहोरा
 ठीक साँचो हो ।

संलग्न प्रमाण

- १.....
 २.....

(निर्वाचन अधिकृतले भर्ने)

यो निवेदन मेरो कार्यालयमा मिति ..... को दिन ..... बजे दाखिला भयो ।

.....
 निर्वाचन अधिकृत
 निर्णय

यस दरखास्तमा स्थानीय तह निर्वाचन निर्देशिका, २०७३ को दफा २१ बमोजिम जाँच गरी निम्न
 बमोजिमको निर्णय गरें ।

निर्णयको व्यहोरा

मिति :-

समय :-

स्थान :-

.....
 निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-६

(दफा १९ को उपदफा (२), दफा २० को उपदफा (२) र दफा २२ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

भरपाई

दरखास्त दर्ता नं.

..... जिल्लाको..... गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख/उपप्रमुख/सदस्य/महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश गराउन/समावेश भएको विवरण सच्चाउन/समावेश भएको मतदाताको विरोध गरी उजुरी गर्न श्री..... (नाम, थर)..... (ठेगाना) ले दिनु भएको दरखास्त/उजुरी मिति..... को दिन..... बजे यस कार्यालयमा दर्ता भयो ।

दस्तखत :-

कार्यालयको छाप

नाम, थर :-

दर्जा:-

मिति :-

अनुसूची-७

(दफा २० को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदाता नामावलीमा नाम, थर, उमेर, पद सच्चाउने दरखास्त दर्ता किताब

दरखास्त दर्ता नं.	निवेदकको विवरण			दरखास्त दर्ता गर्ने व्यक्तिको सहिष्णुप	कैफियत
नाम, थर	ठेगाना		निर्वाचित भएको पद		
	गा.पा/न.पा.	वडा नं.			

प्रमाणित गर्ने व्यक्तिको दस्तखत :-

कार्यालयको छाप

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-८

(दफा २२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

मतदाताको नाम हटाउन विरोध गरी दिने उजुरी

श्री निर्वाचन अधिकृत,
निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय,
..... गाउँपालिका / नगरपालिका / जिल्ला समन्वय समिति,
..... जिल्ला ।

मिति ..... मा प्रकाशित ..... जिल्लाको ..... गाउँ
कार्यपालिका / नगर कार्यपालिका / जिल्ला समन्वय समितिको मतदाता नामावलीको क्रमसंख्या ..... मा नाम
समावेश भएको श्री ..... निम्न कारणले मतदाता हुन अयोग्य भएकोले निजको नाम सो
मतदाता नामावलीबाट हटाई दिनु हुन यो उजुरी प्रस्तुत गरेको छु ।

अयोग्यताको कारण

१. .... पदमा निर्वाचित नभएको

२. अन्य

माथि उल्लेख गरिएको व्यहोरा ठीक साँचो हो । मेरो नाम ..... निर्वाचनको लागि तयार भएको
मतदाता नामावलीको क्रमसंख्या ..... मा समावेश भएको छ ।

मिति :-

उजुरी दिने व्यक्तिको सहीछाप :-.....

नाम, थर :-.....

(निर्वाचन अधिकृतले भर्ने)

यो उजुरी मिति ..... को दिन ..... बजे मेरो कार्यालयमा दाखिला भएको हो ।

.....
निर्वाचन अधिकृत

निर्णय

यस उजुरीमा स्थानीय तह निर्वाचन निर्देशिका, २०७३ को दफा २३ बमोजिम जाँचवुभ गरी निम्न
बमोजिम गर्ने निर्णय गरें ।

निर्णयको व्यहोरा

मिति :-

समय :-

स्थान :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-९

(दफा २२ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदाताको विरोध सम्बन्धी उजुरी दरखास्त दर्ता किताब

उजुरी दर्ता नं.	उजुरी कर्ताको विवरण				विपक्षी मतदाताको विवरण				उजुरी दर्ता गर्ने व्यक्तिको हस्ताक्षर	कैफियत
	नाम, थर	गा.पा./ न.पा.	वडा नं.	पद	नाम, थर	गा.पा./ न.पा.	वडा नं.	पद		

प्रमाणित गर्ने व्यक्तिको दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

कार्यालयको छाप

अनुसूची-१०

(दफा २२ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदाताको विरोधमा दर्ता भएको उजुरीको सूचना

मिति..... मा प्रकाशित..... जिल्लाको..... गाउँ
 कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएको
 निम्नलिखित मतदाताको विरोधमा उजुरी परेकोले जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । विपक्षी
 मतदाताले आफ्नो सफाइको सम्बन्धमा मिति..... देखि मिति..... सम्म.....
 बजेदेखि..... आफ्नो सबूद प्रमाण साथ उपस्थित हुन समेत जानकारी गराइएको छ ।

उजुरी दर्ता नं.	उजुर गर्ने मतदाताको विवरण					विपक्षी मतदाताको विवरण					उजुरीको व्यहोरा	
	नाम, थर	ठेगाना			मतदा ताको क्रमसं ख्या	नाम, थर	ठेगाना					
		गा.पा/ न.पा.	वडा नं.	पद			गा.पा. /न.पा.	वडा नं	पद	मतदा ता क्रमसं ख्या		

मिति :-

समय :-

..... निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-११

(दफा २८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना

..... जिल्लाको.....	..... गाउँपालिका/नगरपालिका/गाउँ	..... कार्यपालिका/नगर	
कार्यपालिका/जिल्ला	समन्वय	समितिको	अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य पदको निर्वाचन प्रयोजनको लागि स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा ५ को उपदफा (१) अनुसार निम्न बमोजिमको निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना प्रकाशित गरिएको छ।			

क्रम संख्या	कार्यक्रम	मिति		समय		स्थान	कैफियत
		देखि	सम्म	देखि	सम्म		
१	उम्मेदवारको मनोनयनपत्र दर्ता गर्ने						
२	मनोनयनपत्र दर्ता भएका उम्मेदवारको सूची प्रकाशन गर्ने						
३	उम्मेदवारको विरोधमा उजुरी दिन सकिने						
४	मनोनयनपत्रको जाँच र उजुरी उपर निर्णय गर्ने						
५	उम्मेदवारको नामावली प्रकाशन गर्ने						
६	उम्मेदवारले आफ्नो नाम फिर्ता लिने						
७	उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्ने						
८	उम्मेदवारलाई निर्वाचन चिन्ह प्रदान गर्ने						
९	मतदान गर्ने						

मिति :-

समय :-

निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-१२

(दफा २८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना प्रकाशित गरेको मुचुल्का

स्थानीय तहको निर्वाचनको लागि निर्वाचन कार्यक्रमको सूचना आज मिति ..... को दिन
..... बजे हामी तपसील बमोजिमका मानिसहरुको रोहबरमा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा सर्वसाधारणले
देखे गरी प्रकाशित गरेको ठीक साँचो हो भनी मुचुल्कामा सहिछाप गरिदियौं।

तपसील

१. .... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
वस्ने वर्ष ..... को श्री .....(सहीछाप)
२. .... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
वस्ने वर्ष ..... को श्री .....(सहीछाप)
३. .... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
वस्ने वर्ष ..... को श्री .....(सहीछाप)

मुचुल्का तयार गर्ने कर्मचारीको,-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-१३

(दफा ३८ सँग सम्बन्धित)

वारेसनामा

श्री निर्वाचन अधिकृत,

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय,

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति,

..... जिल्ला ।

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि उम्मेदवारको मनोनयनपत्र दर्ता गराउन/जाँच गराउनको लागि श्री..... लाई वारेस मुकरर गरेको छु ।

मिति :-

सहीछाप :-..

नाम, थर :-

ठेगाना :-.

उपर्युक्त बमोजिम वारेस हुन मन्जुर गर्दछु ।

सहीछाप :-

नाम, थर :-

ठेगाना :-

मिति :-

उपर्युक्त बमोजिम वारेसनामा मेरो समक्ष दाखिला भएको हो ।

.....
मिति :-

निर्वाचन अधिकृत

समय :-

स्थान :-

अनुसूची-१४

(दफा ४० को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मनोनयनपत्रमा रीत नपुगेको सूचना

श्री .....

..... |

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ
कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको उम्मेदवार हुनका
लागि श्री ..... लाई प्रस्ताव गरी यस कार्यालयमा आज मिति ..... का दिन
..... बजे प्रस्तावक स्वयं/उम्मेदवार/मनोनीत उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री ..... ले निर्वाचन
अधिकृत समक्ष प्रस्तुत गरेको मनोनयनपत्रमा निम्नलिखित कुराको रीत नपुगेकोमा तपाईंले सो रीत नपुगेको
व्यहोरा नसच्याई मनोनयनपत्र दर्ता गराउन चाहनु भएकोले उक्त व्यहोरा मनोनयनपत्रमा जनाई क्रमसङ्ख्या
..... मा दर्ता गरी स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा १९ को उपदफा (३) बमोजिम यो सूचना
दिएको छु ।

रीत नपुगेको व्यहोरा

..... |

मिति :-

समय :-

निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-१५
(दफा ४० को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मनोनयनपत्र दर्ता किताब

उम्मेदवारी दिएको पद :-

सि. नं.	मनोनयन पत्र दर्ता नं	मनोनयन गर्ने राजनीतिक दल/ स्वतन्त्र	मनोनीत उम्मेदवारको विवरण					प्रस्तावकको विवरण			समर्थकको विवरण		
			पूरा नाम	उमेर	> <u>मतदाता</u> <u>नं.</u>	ठेगाना	उम्मेदवारी दिएको पद	पूरा नाम	> <u>मतदाता</u> <u>नं.</u>	ठेगाना	पूरा नाम	> <u>मतदाता</u> <u>नं.</u>	ठेगाना

कार्यालयको छाप

प्रमाणित गर्ने कर्मचारीको दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-१६

(दफा ४३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

उम्मेदवारको विरोधमा दिएको उजुरी दर्ता किताब

उजुरी दर्ता नं.	दर्ता मिति	विपक्षी उम्मेदवारको				उजुरी गर्ने उम्मेदवारको				उजुरी दर्ता गर्ने व्यक्तिको दस्तखत	कैफि यत
		नाम, थर	ठेगाना	मनोनयन पत्र दर्ता नं.	उम्मेदवारी दिएको पद	नाम, थर	ठेगाना	मनोनयन पत्र दर्ता नं.	उम्मेदवारी दिएको पद		

कार्यालयको छाप

प्रमाणित गर्ने कर्मचारीको,-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-१७

(दफा ४३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

उम्मेदवारको विरोधमा उजुरी दर्ताको भरपाई

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदमा उम्मेदवार हुन मनोनयनपत्र दर्ता भएका श्री ..... को विरोधमा मनोनयनपत्र दर्ता गराएका उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री ..... ले दिएको उजुरी आज मिति ..... का दिन ..... बजे यस कार्यालयमा क्रमसङ्ख्या ..... मा दर्ता गरी यो भरपाई दिइएको छ ।

मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-१८
(दफा ४३ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मनोनयन दर्ता भएका उम्मेदवारको विरोध सम्बन्धी उजुरी दर्ताको सूची

यस कार्यालयमा स्थानीय तह निर्वाचनको लागि उम्मेदवार मनोनयन भई मनोनयनपत्र दर्ता भएको निम्न बमोजिमका व्यक्ति/व्यक्तिहरूको विरोधमा निम्न बमोजिम उजुरी दर्ता भएकोले सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । सम्बन्धित पक्षहरूले आ-आफ्नो सबुत प्रमाण साथ मिति .....
को दिन ..... बजे निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा उपस्थित हुनसमेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइएको छ ।

क्र.सं.	उजुरी दर्ता नं.	उजुरीकर्ताको विवरण				उजुरीको व्यहोरा	विपक्षी उम्मेदवारको विवरण			
		नाम, थर	ठेगाना	मनोनयन पत्र दर्ता नम्बर	उम्मेदवारी दिएको पद		नाम, थर	ठेगाना	मनोनयन पत्र दर्ता नम्बर	उम्मेदवारी दिएको पद

मिति :-

.....

समय :-

निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-१९

(दफा ४५ को उपदफा (७) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मनोनयनपत्रको जाँच स्थगित गरेको सूचना

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ
कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/ सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि
उम्मेदवार मनोनयन गरिएको मनोनयनपत्रको जाँच निम्न कारणले नसकिएकोले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३
को दफा २० को उपदफा (३) बमोजिम स्थगित गरिएको हुँदा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको
छ।

कारण :

(१) .....

(२) .....

मनोनयनपत्रको जाँच गर्ने कार्य मिति..... को दिन..... बजे..... (स्थान)
मा प्रारम्भ गरिने हुँदा सो समय र स्थानमा सम्बन्धित सबै जना उपस्थिति हुन समेत जानकारी गराइएको छ।

मिति :- .....

समय :- निर्वाचन अधिकृत

स्थान :-

अनुसूची-२०

(दफा ५१ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

नाम फिर्ता लिएको निवेदन दर्ता किताब

दर्ता नं.	नाम फिर्ता लिने उम्मेदवारको					निवेदन दर्ता गर्ने व्यक्तिको सही	कैफियत
	नाम, थर	ठेगाना	उम्मेदवारी दिएको पद	$\geq$ <u>मतदाता</u> <u>नं.</u>	मनोनयनपत्रको दर्ता नं.		

प्रमाणित गर्ने व्यक्तिको,-

कार्यालयको छाप

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-२१

(दफा ५१ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

नाम फिर्ता लिएको सूचना दर्ताको निस्सा

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदमा उम्मेदवार हुन मनोनयनपत्र दर्ता गराएका श्री ..... का तर्फबाट निज/निजको प्रतिनिधि श्री ..... ले नाम फिर्ता लिएको सूचना आज मिति ..... का दिन ..... बजे यस कार्यालयमा क्रमसङ्ख्या ..... मा दर्ता भएकोले सो को निस्सा दिइएको छ ।

मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-२२
(दफा ५३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

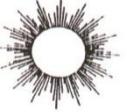
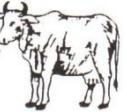
उम्मेदवारको नाम हटाइएको सूचना

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदमा उम्मेदवार हुन मनोनयनपत्र दर्ता गराएका श्री ..... ले नाम फिर्ता लिनका लागि यस कार्यालयमा मिति ..... मा निज आफैँ/निजको प्रतिनिधि श्री ..... मार्फत निवेदन पेश गरेकोले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा २३ को उपदफा (४) बमोजिम निजको नाम उम्मेदवारको नामावलीको सूचीबाट हटाई यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

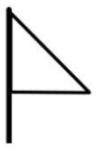
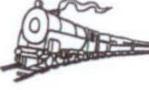
मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने दलको निर्वाचन चिन्ह

क्र.सं.	दलको नाम	निर्वाचन चिन्ह	
१	नेपाली काँग्रेस	रुख	
२	नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी एकीकृत माक्रसवादी लेनिनवादी	सूर्य	
३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकारभित्र हँसिया हथौडा	
४	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	गाई	
५	संघीय समाजवादी फोरम , नेपाल	हातले समातेको मसाल	
६	मधेशी जनअधिकार फोरम, (लोकतान्त्रिक) नेपाल	नमस्कार गरेको हात	
७	तराई-मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	जोडा गोरु	

८	सद्गावना पार्टी	तीर	
९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माक्रसवादी-लेनिनवादी)	हँसिया र तारा	
१०	राष्ट्रिय जनमोर्चा	गिलास	
११	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (संयुक्त)	हँसिया	
१२	राष्ट्रिय मधेश समाजवादी पार्टी	साइकल	
१३	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	मादल	
१४	राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी	घर	
१५	तराई मधेश सद्गावना पार्टी नेपाल	लट्टी लिएको पुरुष	
१६	थरुहट तराई पार्टी नेपाल	ढक्की	
१७	नेपाल परिवार दल	साँचो	
१८	बहुजन शक्ति पार्टी	जग	

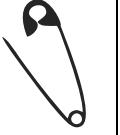
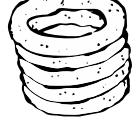
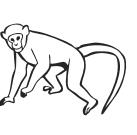
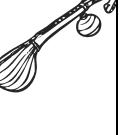
१९	अखण्ड नेपाल पार्टी	ध्वजा	
२०	मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक)	रेल	
२१	नेपाली जनता दल	पाङ्गो	
२२	खम्बुवान राष्ट्रिय मोर्चा , नेपाल	हथौडा	
२३	जनजागरण पार्टी नेपाल	टच लाइट	
२४	नेपाल सङ्घावना पार्टी	हात	
२५	मधेश समता पार्टी नेपाल	रिक्सा	
२६	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च (थरुहट)	गाग्री	
२७	समाजवादी जनता पार्टी	चन्द्रमा	

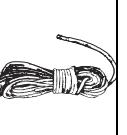
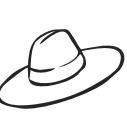
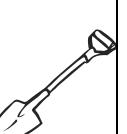
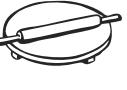
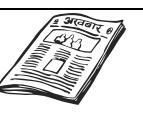
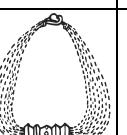
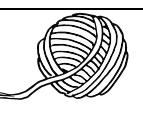
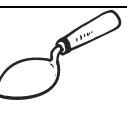
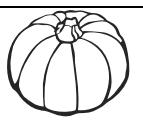
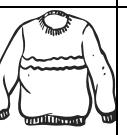
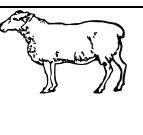
स्वतन्त्र उम्मेदवारहरुको लागि निर्वाचन चिन्हहरुको समूह

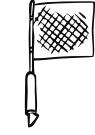
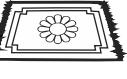
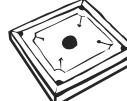
स्थानीय तह निर्वाचन

स्वतन्त्र निर्वाचन चिन्हहरु

समूह (क)

अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना
					 सेफ्टी पिन
					 पेच किला
					 सितार

अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना
					
इस्टकोट	कागजको फिरफिरे	ठड्याइएको औंला	ठेकी र मदानी	किला	डोरीको मुठो बाघ
					
विरालो	चिम्टा	ह्याट	बस	पिर्का	सावेल टायर
					
बेलना र चकला	भित्तेघडी	जोडी पाइताला	मोटरसाइकल	नर्स	चम्चा टुथब्रस
					
व्यादी	हजारी	हात मिलाएको	खाम	रुखको जरा	जोर जुता पानी ट्याङ्की
					
केटा र केटी	डाङु पन्थु	कड्गारु	अखबार	खल	तिलहरी ऊनको डल्लो
					
ज्यावल	विजुलीको खम्बा	गमबुट	फर्सी	लिङ्गो पिङ्ग	स्वेटर भेडा

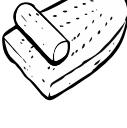
अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना	
 पानीको बोतल	 कुकुर	 हाते पट्खा	 चक्कु	 फूल	 चक्कलेट	 जेवा
 बाक्स	 काग	 छडी	 भन्याड	 भोटेताळ्या	 दन्त लहर	 कलम समाएको हात
 काउली	 कप प्लेट	 लसुन	 फ्राई प्यान	 गलैंचा	 स्टुल	 प्याज
 क्यालकुलेटर	 भ्यागुतो	 जाँतो	 व्याग बोकेको बालक	 दाढ़ी काट्ने रेजर	 ट्रि-स्टर्ट	 केराको बोट
 क्यारेम बोर्ड	 चील	 भुइकटहर	 घाँस	 प्रेसरकुकर	 थर्मस	 अर्ना

समूह (ख)

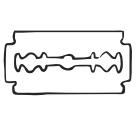
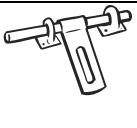
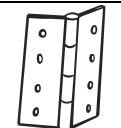
अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला	दलित महिला वडा	वडा सदस्य	दुई जना
ठेकी	मुठा	उल्लु	गोलभेडा	नरियलको रुख	खाट	योगासन

समूह (ग)

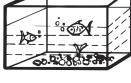
अध्यक्ष/ प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला	दलित महिला वडा	वडा सदस्य	दुई जना
पानी फिल्टर	कर्कट पाता	ओखर	साँचोको भुप्पो	डालो	पेन्ट बुरस	कप

अध्यक्ष / प्रमुख	उपाध्यक्ष / उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला	दलित	वडा सदस्य	दुई जना
						
कालोपाठी	प्लेटमाथि चम्चा	माकुराको जालो	गलबन्दी	मोटरसाइकल चढेको मानिस	बैंदल	हेलमेट
						
काँटा र चम्चा	केराको घरी	डाक्टर	जोडी भन्टा	सुराही	आइरन	दुड्गोधारा
						
हुक्का र नली	सिलौटा	जोडी कप प्लेट	सावेल र गैती	लटाई	भोला	पेनचिस
						
काठको मुडा	काँटा	चौबन्दी चोलो	बन्द छाता	बकुल्लो	पीपलको पात	नरसिङ्गा

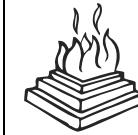
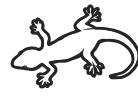
समूह (घ)

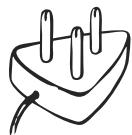
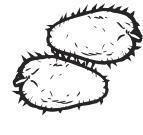
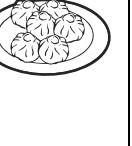
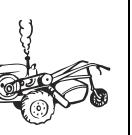
अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला	दलित महिला वडा	वडा सदस्य	
					दुई जना	
						
पदखा	हयाङ्गर	चुलेसी	अन्तरिक्ष यात्री	दुर्बिन	नटवोल्ट	हातमा चुरो
						
मकैको बोट	डॉफिन	क्यासेट चक्का	एम्बुलेन्स	केबुल कार	पाउरोटी	क्रिकेट ब्याट र बल
						
मसी र कलम	जोडी घोडा	टि टेबुल	स्कूल व्याग	केक	सिक्रि	अन्डाको क्रेट
						
शंख	ब्लेड	धनुषकाण हान्दै गरेको मानिस	अनार	भेडेखुरानी	सिएफएल चिम	पेपर क्लिप
						
त्याकेट	स्पॉटस् सु	बल्ढी	हिँड़ भालु	कपाल च्याप्ने चेप्टी	टेबुल ल्याम्प	क्रिकेट खेलाडी
						
जर्किन	अन्तराप	बेलुन	कम्मर पेटी	कागजको बाक्स	पेन्सिल कटर	कब्जा

समूह (ड)

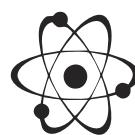
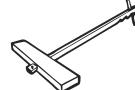
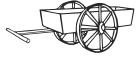
अध्यक्ष / प्रमुख	उपाध्यक्ष / उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला	दलित महिला वडा	वडा सदस्य
					
लामखुटे धूप	राँगोको मुखमा कोको	कौडा	बिगुल	शलगम	बेसिन
					
दुम्ही	फङ्कोकिरा	माने	खण्डेयाल	जुवा	लिपिस्ट्रिक
					
तक्मा	लोखर्के	लुगा भुन्द्याउने स्टयान्ड	माछाको सिल	फूलदारीमा फूल	न्याउरीमुसो
					
अक्वारियम	टिफिन बट्टा	भ्रयाम्टा	नाक	कागजको ढुङ्गा	छोडाएको केरा

समूह (च)

अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना
					
चोयाको टोकरी	पेन्गुइन	गगनचुम्बी भवन	कस्तुरी मृग	घाँसको भारी बोकेको मानिस	भुईपुछुवा
					
गाइनेकिरा	पाइंट	साबुन राख्ने भाँडो	डिस एन्टेना	रोलर	चुम्बक
					
सुटकेस	घरा	जाँतेकिरा	हेडफोन	गुलेली	धान कुट्टने मेसिन
					
च्यापिटड बोट	पत्रमञ्जुषा	टोकरीमा पलफूल	फलामे स्टोभ	यज्ञकुण्ड	गहुङ्को बाला
					
कुमालेको चक्र	मायसुली	छाप	घण्ट	भ्याकुम किलनर	पित्तलको स्टोभ

अध्यक्ष / प्रमुख	उपाध्यक्ष / उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना
					 बालीमा औषधी छरका
					 कुकुर र छाउरो
					 प्रिन्टर र ल्यापटप
					 चिया कप र पट
					 पानस

अध्यक्ष / प्रमुख	उपाध्यक्ष / उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य	
	 टेबुल टेनिस ब्याट र बल		 मम: पकाउने भाँडो	 महिला ट्राफिक प्रहरी	 लामखुटे	 मकैको भुत्तो
 ओथारो बसेको कुखुरा	 ल्यापटप		 जिपर	 अस्ट्रिच	 आगो निभाउने यन्त्र	 परेवा उडाएको
 सोलार प्यानल	 नरिवल	 पेट्रोल पम्प	 चिम्मी	 इमरजेन्सी लाइट	 थर्की	 नोटबुक
 टाई	 खरबुजा	 नुहाउने सावर	 प्लेटमा लड्डु	 हयान्डल	 तामेमानो	 जोडी चल्ला
 ढाका टोपी	 चेसको घोडा	 हाफ पाइन्ट	 ग्रामोफोन	 काँको	 दाम्लो	 फूलको गुच्छा

अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना	
					 सफा गर्ने बुरुस	 तोपचरोको गुँड
					 जेनरेटर	 चित्रकारी बुरुस
					 हाँडी र कप्टेरो	 अणुको चित्र
					 दाउराको बिटो	 लिंड्को
				 एयरकन्डिसन	 हातेगाडा	 चैसको उँट

अध्यक्ष/प्रमुख	उपाध्यक्ष/ उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	महिला वडा सदस्य	दलित महिला वडा सदस्य	वडा सदस्य दुई जना	
	 हेयरक्लिप					
				 गुडाऊदे गरेको सुटकेस	 लुगा च्याने क्लिप	

अनुसूची-२५

(दफा ५९ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरेको सूचनाको मुचुल्का

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदमा उम्मेदवारको अन्तिम नामावलीमा कायम रहेका देहायका राजनीतिक दलका उम्मेदवारलाई/स्वतन्त्र उम्मेदवारलाई निर्वाचन अधिकृतले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा २६ बमोजिम निर्वाचन प्रयोजनका लागि देहायको निर्वाचन चिन्ह प्रदान गरेको सूचना हामी देहायका व्यक्तिहरुको रोहवरमा प्रकाशित भएको ठीक साँचो हो भनी यो मुचुल्कामा सहित्याप गरिदियौं।

क्र.सं.	उम्मेदवारको			निर्वाचन चिन्ह	राजनीतिक दल /स्वतन्त्र
	पूरा नाम	ठेगाना	उम्मेदवारी दिएको पद		

रोहबर

नाम, थर	ठेगाना	दस्तखत
१.	.....	.....
२.	.....	.....
३.	.....	.....
मिति :-	<u>मुचुल्का तयार गर्ने कर्मचारीको,-</u> दस्तखत :- नाम, थर :- दर्जा :-	

अनुसूची-२६

(दफा ६० को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

.....गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

उम्मेदवारको मृत्यु भएकोले मतदान स्थगित गरिएको निर्णय

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मनोनयनपत्र दाखिला भई उम्मेदवारको अन्तिम नामावलीमा नाम कायम भएका श्री..... (नाम, थर)..... (ठेगाना) को मिति ..... मा मृत्यु भएको सूचना मिति ..... को दिन ..... बजे श्री..... बाट प्राप्त भएको र सो सूचनाको सत्यतामा म विश्वस्त तथा सन्तुष्ट भएको हुँदा स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा २७ को उपदफा (१) बमोजिम स्थानीय तहको निर्वाचन सम्बन्धी अन्य कार्यक्रम स्थगित गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

मिति :-

.....

समय :-

निर्वाचन अधिकृत

स्थान :-

अनुसूची-२७

(दफा ६० को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

उम्मेदवारको मृत्यु भएकोले निर्वाचन कार्यक्रम स्थगित गरिएको सूचना

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ
कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदमा उम्मेदवार हुनु भएका
श्री ..... को मिति ..... मा मृत्यु भएको भन्ने सूचना कार्यालयमा मिति
..... मा ..... बजे प्राप्त हुन आएकोले स्थानीय तहको निर्वाचनसँग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रम आज
मिति ..... को दिन ..... बजे स्थगित गरिएकोले सर्वसाधारणको जानकारीको लागि यो
सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-२८
(दफा ६० को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

उम्मेदवारको मृत्यु भएकोले निर्वाचन कार्यक्रम स्थगित गरिएको सूचनाको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदमा उम्मेदवार भएका श्री ..... को मिति ..... मा मृत्यु भएको भन्ने सूचना यस कार्यालयमा मिति ..... मा ..... बजे प्राप्त हुन आएकोले स्थानीय तहको अन्य निर्वाचन कार्यक्रम आज मिति ..... को दिन ..... बजे स्थगित गरिएको सूचना हामी तपसीलका मानिसहरुको रोहवरमा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा सर्वसाधारणले देख्ने गरी प्रकाशित गरिएको ठीक साँचो हो भनी यो मुचुल्कामा सहीछाप गरिदियौं ।

तपसील

१. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री ....(सहीछाप)
२. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री ....(सहीछाप)
३. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री ....(सहीछाप)

मुचुल्का तयार गर्ने कर्मचारीको दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मिति :-

अनुसूची-२९

(दफा ६५ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

.....गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदान केन्द्र तोकिएको सूचना प्रकाशित गरेको मुचूल्का

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/ सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा मतदान गर्नको लागि मतदान केन्द्र तोकिएको सूचना आज मिति ..... को दिन..... बजे हामी तपसील बमोजिमका मानिसहरुको रोहबरमा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा प्रकाशित गरिएको ठीक साँचो हो ।

१. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री .... (सहीछाप)
२. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री .... (सहीछाप)
३. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री .... (सहीछाप)
४. ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/न.पा. वडा नं. .... गाउँ/टोल .....
बस्ने वर्ष ..... को श्री .... (सहीछाप)

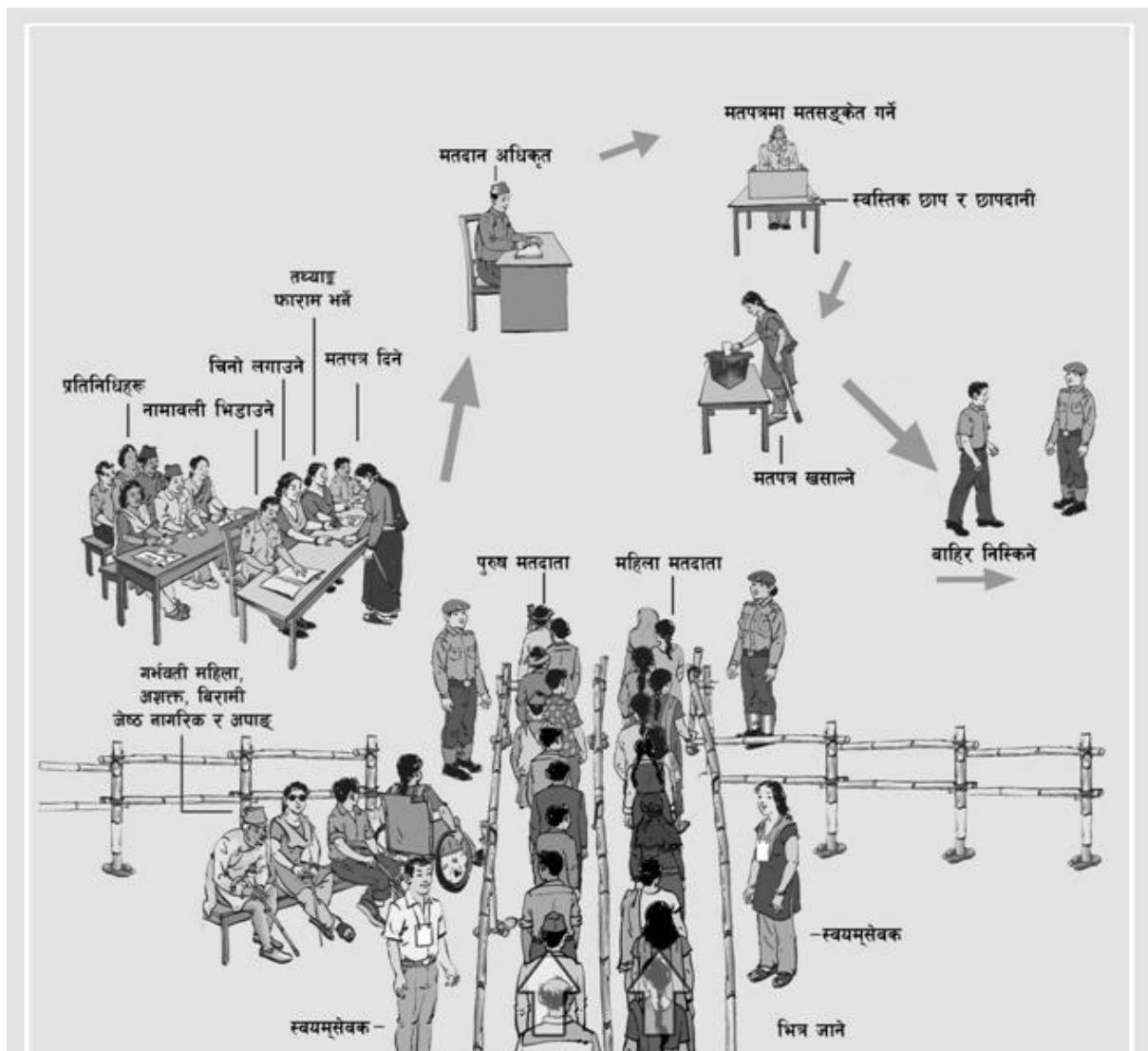
मुचूल्का गर्ने कर्मचारीको दस्तखत :-

मिति :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मतदान केन्द्र निर्माण

अनुसूची-३१

(दफा ६९ को उपदफा (२) र दफा ७० को (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

प्रचारप्रसार गर्ने निषेध गरिएको सूचना

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/ नगरपालिका/ वडा नं. .... मा रहेको मतदान केन्द्रमा मिति ..... को दिन विहान ..... बजेदेखि अपराह्न ..... बजेसम्म मतदान कार्य हुने भएकोले निर्वाचन (कसूर र सजाय) ऐन, २०७३ को दफा २४ को उपदफा (५) बमोजिम मिति ..... का दिन ..... बजेदेखि मतदानको कार्य समाप्त नभएसम्म कुनै उम्मेदवार वा दलको पक्ष वा विपक्षमा मतदान गर्ने वा नगर्ने उद्देश्यले सभा बोलाउन वा आयोजना गर्न, जुलुस निकाल वा नारावाजी गर्न तथा अन्य कुनै पनि प्रकारले प्रचारप्रसार गर्ने कार्य पूर्ण रूपमा निषेध गरिएको छ। कसैले यो सूचनाको विपरीत कार्य गरेमा निजलाई कानून बमोजिम रु. २५,०००/- (पच्चीस हजार) सम्म जरिबाना हुनसक्ने कुरा पनि यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइएको छ।

मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत/मतदान अधिकृत

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतदान केन्द्र रहेको ठाउँको वरिपरि शान्ति भङ्ग नगर्ने सूचना

..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा नं. .... मा रहेको .....
मतदान केन्द्रमा मिति ..... को दिन विहान ..... बजेदेखि अपराह्न ..... बजेसम्म स्थानीय तहको
निर्वाचनको लागि मतदान हुने भएकोले मिति ..... को दिन विहान ..... बजेदेखि मतदान कार्य
समाप्त नभएसम्म मतदान केन्द्र रहेको घर, भवन वा ठाउँ र मतदानलाई असर पर्ने गरी त्यसको वरिपरिको कुनै
निजी वा सार्वजनिक घर, भवन वा जग्गामा कसैले पनि देहाय बमोजिमको कुनै काम गरी शान्ति भङ्ग गर्ने वा
भय, त्रास सिर्जना गर्ने वा निर्वाचनको वातावरण विथोल्ने कार्य नगर्नु नगराउनु हुन सूचना गरिएको छ । यस
सूचनाको प्रतिकूल हुने गरी कसैले निषेध गरिएको कार्य गरेमा कानून बमोजिम रु. ५०,००० / (पचास हजार)
सम्म जरिवाना हुन सक्ने कुरा पनि यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइएको छ ।

मतदान केन्द्र वरिपरि निषेध गरिएका कार्यहरु

१. साउण्ड सिस्टम, सर्ट मेसेज, समाजिक सञ्जाल वा अन्य कुनै साधन प्रयोग गर्ने,
२. बाजा बजाउन, नाचगान गर्न, सार्वजनिक भोज गर्न, जुलुस प्रदर्शन गर्न वा जुनसुकै किसिमको सभा वा
समारोह गर्न वा हुल हुज्जत वा होहल्ला गर्न वा गराउन ।

मिति :-

.....
मतदान अधिकृत

समय :-

अनुसूची-३३

(दफा ७१ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मादक पदार्थ विक्री वितरण र सेवन गर्ने निषेध गरिएको सूचना

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका अन्तर्गतको .....
मतदान केन्द्रमा मिति ..... को दिन ..... बजेदेखि मतदान हुने भएकोले
मिति ..... का दिन ..... बजे देखि मतदानको कार्य समाप्त नभएसम्म सो मतदान केन्द्र रहेको
ठाउँको वरिपरिको क्षेत्रमा कसैले मादक पदार्थ विक्री वितरण र सेवन गर्ने निषेध गरिएको छ। कसैले यो सूचनाको
विपरीत कार्य गरेमा कानून बमोजिम रु. २५,०००/- (पच्चीस हजार) सम्म जरिबाना हुने सक्ने कुरा समेत यसै
सूचनाद्वारा जानकारी गराइएको छ।

मिति :-

समय :-

स्थान :-

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-३४

(दफा ७२ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतदान केन्द्र/मतगणना स्थल रहेको ठाउँको वरिपरि हातहतियार लिएर हिँडन निषेध गरेको सूचना

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा नं. .... मा रहेको
..... मतदान केन्द्रमा मिति ..... को दिन विहान ..... बजेदेखि अपराह्न ..... बजेसम्म मतदान
हुने भएकोले/.....बजे देखि मतगणना हुने भएकोले मिति ..... को दिन विहान .....
बजेदेखि मतदान कार्य/मतगणना समाप्त नभएसम्म मतदान केन्द्र/मतगणनास्थल र त्यसको वरिपरि कसैले पनि
कुनै प्रकारको विस्फोटक पदार्थ वा रासायनिक वा विषालु पदार्थ वा लाठी, भाला, खुकुरी, बन्दुक, पेस्तोल वा त्यस्तै
प्रकारका अन्य हात हतियार लिएर हिँडने, प्रदर्शन गर्ने, प्रयोग गर्ने कार्य नगर्नु नगराउनु हुन सूचना गरिएको छ।
यस सूचनाको प्रतिकूल हुने गरी कसैले निषेध गरिएको कार्य गरेमा कानून बमोजिम दुई लाख रुपैयाँसम्म जरिबाना
वा तीन वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुन सक्ने कुरा पनि यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइएको छ।

मिति :-

समय :-

.....

मतदान अधिकृत

अनुसूची-३५

(दफा ७३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदान अधिकृतको दस्तखतको नमुना फाराम

क्र.सं.	मतदान अधिकृतको नाम	मतदान केन्द्रको नाम र ठेगाना	मतदान अधिकृतको दस्तखतको नमुना	
			(क) पूरा दस्तखत	(ख) छोटकरी दस्तखत

मिति :-

.....
मुख्य निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-३६

(दफा ७७ को उपदफा (१) र (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

रितो मतपेटिकामा सुरक्षण सिल लगाएको मुचुल्का

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ
कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/ सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा
..... मतदान केन्द्रमा हुने मतदानको लागि ..... वटा मतपेटिकाहरु हामी तपसीलका मानिसहरुको
रोहबरमा रीत पूर्वक विको बन्द गरी हरियो रङ्गको सुरक्षण सिल लगाई मतपत्र खसाल्ने ठाउँ मात्र खुला राखिएको
ठीक साँचो हो ।

मतपेटिकाको क्रम नम्बर : .....

१. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....
२. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....
३. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....
४. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....
५. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....
६. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....
७. सुरक्षण सिलको नम्बर : .....

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मिति :-

समय :-

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

.दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
मतदान अधिकृत

नोट :

- (१) मतदान केन्द्रमा प्रयोग हुने मतपेटिकाको संख्या अनुसार मतपेटिकाको क्रम नम्बर उल्लेख गर्दै जानु पर्नेछ ।
- (२) थप मतपेटिका प्रयोग गर्नु पर्दा प्रत्येक मतपेटिकाको लागि यस्तो मुचुल्का गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-३७

(दफा ७८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

स्वस्तिक छाप जाँच गरेको मुचुल्का

सि.नं.	स्वस्तिक छापको नमुना	सि.नं.	स्वस्तिक छापको नमुना
१.		४.	
२.		५.	
३.		६.	

उम्मेदवार/प्रतिनिधि

क्र.सं. नाम, थर ठेगाना राजनीतिक दल/स्वतन्त्र दस्तखत

१.	.....	.....	.....
२.	.....	.....	.....
३.	.....	.....	.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-३८

(दफा ७८ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतपत्रको सिलवन्दी प्याकेट खोलेको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रमा मतदान गर्नको लागि आज मिति ..... का दिन ..... बजे हामी तपसील बमोजिमका मानिसहरुको रोहवरमा देहायको विवरण बमोजिमको मतपत्रको प्याकेटको सिलवन्दी खोलेको ठीक साँचो हो भनी मुचुल्कामा सहीछाप गरिदियौं ।

मतपत्रको प्याकेटको विवरण

सि.नं. .... देखि ..... सम्म प्याकेट .....थान

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-.

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-३९

(दफा ७९ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

जिल्ला

गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदान केन्द्र

मतदान प्रारम्भ भएको मुचुल्का

जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रमा हामी तपसीलका मानिसहरुको रोहवरमा आज ..... साल ..... महिना ..... गते रोज ..... का दिन विहान ७ बजे मतदान कार्य प्रारम्भ भएको ठीक साँचो हो भनी सहिष्णाप गरिदियौं ।

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
मतदान अधिकृत

♦ अनुसूची-३९क.
(दफा ८४क. सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

जिल्ला

गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदान केन्द्र

महिला/पुरुष/अन्य मतदाताको मतपत्र खसेको तथ्याङ्क फाराम

तयार गर्ने कर्मचारी/स्वयंसेवकको,-

प्रमाणित गर्ने मतदान अधिकृतको,-

नाम :-

नाम :-

दस्तखत :-

ੴ ਪ੍ਰਾਤਿਸ਼ਥ

सिति :-

द्रष्टव्य : एउटा मात्र फारामले नपग भएमा आवश्यकता अनसार फाराम थप्दै जान पर्नेछ ।

♦ पहिलो संशोधनद्वारा थपिएको

*अनुसूची-३९ख.

(दफा ९४क. को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतपत्र सार्वजनिक गरेकोमा छुटौ खामबन्दी गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाको	गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ		
कार्यपालिका/नगर	कार्यपालिका/जिल्ला	समन्वय	समितिको
अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख	अध्यक्ष/सदस्य/महिला	सदस्य/दलित	
महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि भएको निर्वाचनमा			
मतदान केन्द्रमा मिति	मा भएको मतदानमा		
(मतदाताको नाम) ले मतपत्रमा मत सङ्केत गरिसकेपछि त्यस्तो मतपत्र देखाएको/प्रदर्शन गरेको/गोप्य मत सङ्केत गर्ने स्थानमा मत सङ्केत नगरी सोभन्दा बाहिर गई मत सङ्केत गरेको/मत सङ्केत गरेको कुरा सार्वजनिक गरेकोले सो मतपत्र छुटौ खाममा राखिएको हुँदा सोही व्यहोरा उल्लेख गरी हामी तपसीलका मानिसहरूले यो मुचुल्का गरी दिएका छौं।			

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

मतदान अधिकृतको,-

दस्तखत :-

नाम :-

मिति :-

समय :-

* पहिलो संशोधनद्वारा थपिएको

अनुसूची-४०
(दफा १०१ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतपेटिकाको मतपत्र खसाल्ने प्वाल बन्द गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/ वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रमा आज मिति ..... का दिन ..... बजे मतदान गर्ने काम सकिएकोले यस मतदान केन्द्रमा मतदानको लागि प्रयोग गरिएको ..... वटा मतपेटिकाहरूको मतपत्र खसाल्ने प्वाल हार्मी तपसीलका मानिसहरूको रोहबरमा हरियो रङ्गको सुरक्षण सिलद्वारा बन्द गरिएको ठीक साँचो हो ।

सुरक्षण सिल नम्बर .....

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-.

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-४१

(दफा १०२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतपत्रको फाँटवारी

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अत्यसद्भ्यक सदस्य पदको लागि भएको निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रको मतपत्रहरुको फाँटवारी देहाय बमोजिमको छ।

१. निर्वाचन अधिकृतबाट प्राप्त मतपत्र संख्या : (क्र.सं. .... देखि ..... सम्म)
२. मतदातालाई दिएको मतपत्र संख्या :-
३. प्रयोग नभएका मतपत्रहरु :-
  - (क) मतदान अधिकृतको दस्तखत नभएको :-
  - (ख) मतदान अधिकृतको दस्तखत भएको :-
४. बदर गरिएको मतपत्रहरु :-

उपयुक्त बमोजिम मतपत्रको फाँटवारी ठीक छ भनी सहीछाप गर्ने :-

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मिति :-

समय :-

स्थान :-

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-४२

(दफा १०३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

जिल्ला

गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतपत्र तथा अन्य कागजात खामबन्द गरिएको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि भएको निर्वाचनमा रहेको ..... मतदान केन्द्रमा आज मिति ..... को दिन विहान ७ बजे प्रारम्भ भएको मतदानको कार्य ..... बजे समाप्त भई देहाय बमोजिम मतपत्र तथा विभिन्न कागजातहरु हामी तपसीलका मानिसहरुको रोहवरमा छुट्टाछुट्ट खाममा राखी बन्द गरी लाहाछाप लगाएको ठीक साँचो हो ।

१. खर्च नभएका मतपत्रहरु थान :-
२. मतपेटिका बाहिर रहेका बदर हुने मतपत्रहरु थान :-
३. मतपेटिका बाहिर रहेका मतपत्रहरु थान :-
४. मतदान अधिकृतलाई मतदाताले फिर्ता गरेका मतपत्रहरु थान :-
५. मतदाता रुजु गरिएको मतदाता नामावली थान :-
६. विरोध भएको मतदाताको नामावली थान :-
७. मतपेटिका बाहिर रहेका बदर हुने मतपत्रहरुको लगत थान :-
८. निविदा मतपत्रको बन्दी खाम थान :-
९. निविदा मतपत्रको लगत पाना ..... बन्दी खाम थान :-
१०. अन्य आवश्यक कागजात थान :-

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कम्चारीको,-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
मतदान अधिकृत

(दफा १०५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतपेटिका नोक्सान/तोडफोड गरिएमा गरिने मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि भएको निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रमा मिति ..... मा ..... बजे मतदान अधिकृतको नियन्त्रणमा रहेको मतदानको लागि प्रयोग गरिएको मतपेटिका निम्न परिस्थितिमा नोक्सान/तोडफोड भएकोले हामी तपसीलका मानिसहरुले यो मुचुल्का गरिदैएका छौं ।

मतपेटिका नोक्सान/तोडफोड गरिएको व्यहोरा

..... |

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-४४

(दफा १०६ को उपदफा (१) र दफा १०७ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतदान स्थगित गरेको सूचना

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि भएको निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रमा आज मिति ..... को दिन ..... बजे प्रारम्भ हुने/प्रारम्भ भएको मतदान कार्य आज ..... बजेदेखि स्थगित गरिएको छ । पुनः मतदान हुने सूचना यसै ठाउँमा पछि प्रकाशन गरिनेछ ।

मतदान स्थगित गर्नुपर्ने कारण

मिति : -

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-४५

(दफा १०६ को उपदफा (२) र दफा १०७ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

..... मतदान केन्द्र

मतदान स्थगित गरेको सूचनाको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर
कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि भएको
निर्वाचनमा ..... मतदान केन्द्रमा आज मिति ..... को दिन ..... बजे प्रारम्भ
हुने/प्रारम्भ भएको मतदान कार्य आज ..... बजेदेखि स्थगित भएकोले हामी तपसील बमोजिमका
मानिसहरुको रोहवरमा सर्वसाधारणले देख्ने गरी सोको सूचना प्रकाशित गरेको ठीक साँचो हो भनी मुचुल्कामा
सहीछाप गरी दियौँ ।

मतदान स्थगित गर्नु पर्ने कारण

रोहवर

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
मतदान अधिकृत

अनुसूची-४६

(दफा १११ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतपेटिका आदि बुझेर दिने भरपाइ

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ
कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा
अध्यक्ष/ सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि
..... जिल्ला..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं.....
अन्तर्गतको..... मतदान केन्द्रमा खटिएका मतदान अधिकृत श्री..... बाट तपसील
बमोजिमका मतपेटिका, मतदान सम्बन्धी कागजात र अन्य सामान बुझी भरपाइ गरिदिएँ।

तपसील

१. मतपत्र भएको मतपेटिका संख्या :-

२. रित्तो मतपेटिका संख्या :-

३. महिला/पुरुष/अन्य मतदाताको तथ्याङ्क फाराम :-

४. अन्य सामानहरु :-

(क) .....

(ख) .....

(ग) .....

५. मतदान केन्द्रमा गराइएको देहायका मुचुल्काहरु, मुचुल्काको साथमा रहेका देहायका बन्दी खामहरु :-

(क) .....

(ख) .....

(ग) .....

(घ) .....

मिति :-

.....

समय :-

निर्वाचन अधिकृत

स्थान :-

अनुसूची-४७

(दफा ११४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

.....गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

लाहाछाप लगाएको मुचुल्का

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/ महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मतदान भएको..... वटा मतपेटिकाहरु कोठामा राखी सो कोठाका सबै भ्रयाल ढोका बन्द गरी सो कोठाको मूल ढोका समेत बन्द गरी निर्वाचन अधिकृतले ताला लगाई तपसील बमोजिमका..... वटा लाहाछाप समेत लगाएको ठीक साँचो हो ।

तपसील

..... चिन्हको लाहाछाप

..... चिन्हको लाहाछाप

..... चिन्हको लाहाछाप

रोहवर

१. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-४८

(दफा ११४ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

.....जिल्ला

.....गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

लाहाछाप तोडेको मुचुल्का

.....जिल्लाको.....गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/ महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मतदान भएका मतपेटिकाहरु राखेको कोठाको मूल ढोकामा निर्वाचन अधिकृतले मिति..... को दिन ताला र लाहाछाप समेत लगाई बन्द गरेकोमा आज मिति..... को दिन..... बजे हामी तपसीलका उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधिको रोहवरमा सो लाहाछाप जाँच गर्दा दुरुस्त/निम्न बमोजिम कैफियत देखिएको र निर्वाचन अधिकृतले सो लाहाछाप तोडी ढोका खोलेको ठीक साँचो हो ।

कैफियत

.....|

रोहवर

१. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि श्री.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-४९

(दफा १२४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतगणना प्रारम्भ गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाको..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको सन्दर्भमा मतदान भएको मतगणना आज मिति..... को दिन..... बजे हामी तपसीलका उम्मेदवार/उम्मेदवारको प्रतिनिधि/मानिसहरुको रोहवरमा मतगणना कार्य प्रारम्भ भएको ठीक साँचो हो भनी यो मुचुल्का गरिदियौं ।

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....

नाम, थर

ठेगाना

दस्तखत

१. श्री.....
२. श्री.....
३. श्री.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

स्थान :-

दर्जा :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-५०

(दफा १२५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतपेटिका जाँच गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मतदान भएको मतगणना गर्नको लागि मिति..... मा प्रकाशित सूचना अनुसार आज मिति..... को दिन..... बजे मतगणना कार्यको लागि मतपेटिकाको जाँच गर्दा..... मतदान केन्द्रमा मतदान गरिएको मतपत्र राखिएको..... वटा मतपेटिकामा लगाइएको सुरक्षण सील समेत ठीक दुरुस्त देखिएको छ/निम्न बमोजिम कैफियत देखिएको छ।

मतपेटिकामा देखिएको कैफियतको विवरण

१. .....
२. .....
३. .....

तपसील

१. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

स्थान :-

दर्जा :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

≥ अनुसूची-५१

(दफा १२९ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतगणना फाराम-१

..... जिल्ला..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/ नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको लागि मतदान भएको मतको गणना देहाय बमोजिम छ ।

वडा नं. :-

मतदान केन्द्र :-

कुल मतदाता सङ्ख्या :-

कुल मतदान सङ्ख्या :-

जम्मा खसेको मत संख्या :-

सम्पूर्ण रूपमा बदर भएको मतपत्र संख्या :-

क्र. सं.	निर्वाचन चिन्ह	अध्यक्ष		उपाध्यक्ष		वडा अध्यक्ष		महिला वडा सदस्य		दलित महिला वडा सदस्य		वडा सदस्य दुइ जना			
		गणनाको धर्सो	जम्मा मत	गणनाको धर्सो	जम्मा मत	गणनाको धर्सो	जम्मा मत	गणनाको धर्सो	जम्मा मत	गणनाको धर्सो	जम्मा मत	गणनाको धर्सो	जम्मा मत	गणनाको धर्सो	जम्मा मत
१															
२															
३															
४															
५															
६															
७															

≥ दोस्रो संशोधनद्वारा संशोधित

८												
९												
१०												
.												
.												
बदर मत												

मतगणना गर्ने कर्मचारीको

- १. .... (नाम) ..... (दस्तखत)
- २. .... (नाम) ..... (दस्तखत)
- ३. .... (नाम) ..... (दस्तखत)

द्रष्टव्यः

- (१) यो गणना फाराम जिल्लाको मतपत्रमा रहेको निर्वाचन चिन्हको लहर अनुसार तयार गरी गणना गर्नु पर्नेछ ।
- (२) गणना फाराम १ को नतिजा गणना फाराम नं.२ मा प्रविष्ट गरी बडागत नतिजा सीट तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (३) मतपत्र ६ बाट २ जना बडा सदस्य निर्वाचित हुने भएकोले उक्त मतपत्रबाट सबैभन्दा बढी मत प्राप्त गर्ने २ जना सदस्यको नतिजालाई फाराम नं.२ मा प्रविष्ट गर्नु पर्नेछ ।

≥ अनुसूची-५२

(दफा १२९ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतगणना फाराम-२

वडागत मतगणना अभिलेख फाराम

गाउँपालिका/नगरपालिकाको नामः

वडा नं.

पद : अध्यक्ष/प्रमुख /उपाध्यक्ष/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/महिला वडा सदस्य/दलित महिला वडा सदस्य/वडा सदस्य २ जना

क्र.सं.	निर्वाचन चिन्ह	प्राप्त मत विवरण				जम्मा मत	कैफियत
		केन्द्र	केन्द्र	केन्द्र	केन्द्र		
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
१०							

.						
	बदर मत					

द्रष्टव्य :

- (१) यो गणना फाराम जिल्लाको मतपत्रमा रहेको निर्वाचन चिन्हको लहर अनुसार तयार गरी गणना गर्नु पर्नेछ ।
- (२) फाराम नं २ प्रत्येक पदका लागि अलग अलग तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (३) वडा अध्यक्ष/महिला वडा सदस्य/दलित महिला वडा सदस्य/वडा सदस्य पदमा फाराम नं. २ को कूल परिणामका आधारमा सबैभन्दा बढी सदर मत प्राप्त गर्ने उम्मेदवार विजयी हुनेछन् ।

मिति :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

≥ अनुसूची-५३

(दफा १२९ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतगणना फाराम-३

अध्यक्ष/प्रमुख/उपाध्यक्ष/उपप्रमुख पदको एकीकृत मतगणना फाराम

गाउँपालिका/नगरपालिकाको नाम :

पद : अध्यक्ष/प्रमुख/उपाध्यक्ष/उपप्रमुख

क्र.सं.	निर्वाचन चिन्ह	प्राप्त मत विवरण				जम्मा मत	कैफियत
		वडा नं १	वडा नं २	वडा नं ३	वडा नं ...		
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
१०							
.							
.							
	बदर मत						

द्रष्टव्यः

- (१) यो गणना फाराम जिल्लाको मतपत्रमा रहेको निर्वाचन चिन्हको लहर अनुसार तयार गरी गणना गर्नु पर्नेछ ।
- (२) फाराम नं २ तयार गरिसकेपछि अध्यक्ष/प्रमुख/उपाध्यक्ष/उपप्रमुखले वडागत रूपम प्राप्त गरेको मत यो फाराममा प्रविष्ट गर्नु पर्नेछ ।
- (३) फाराम तयार गर्दा अध्यक्ष/प्रमुख/उपाध्यक्ष/उपप्रमुख पदका लागि अलग अलग तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (४) सबैभन्दा बढी सदर मत प्राप्त गर्ने उम्मेदवार विजयी हुनेछन् ।

अनुसूची-५४

(दफा १३३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतगणना कार्य स्थगित गरिएको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि..... जिल्ला..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... अन्तर्गतको..... मतदान केन्द्रमा मतदान भएको मत गणना गर्ने कार्य भइरहेकोमा देहायमा लेखिएको कारणले गर्दा मतगणना कार्य लगातार गरिराख्न नसकिने अवस्था परेकोले सो मतगणना कार्य स्थगित गर्नु आवश्यक भएको हुँदा आज मिति ..... को दिन ..... बजे मतगणना कार्य स्थगित गरी मतगणनाको लागि खोलिएको मतपेटिकामा रहेका मतपत्रहरु मध्ये गणना गरिसकेका मतपत्रहरु, सदर मतपत्रहरु, बदर मतपत्रहरु तथा गणना गर्न बाँकी मतपत्रहरु र मतगणना सम्बन्धी अभिलेखहरु, मतगणना गर्न बाँकी मतपेटिकाहरुको लगत र निर्वाचन सम्बन्धी अन्य कागजातहरु समेत हामी तपसीलका मानिसहरुको रोहवरमा छुट्टा-छुट्टै खाम्मा राखी बन्द गरी लाहाछाप लगाएको ठीक साँचो हो ।

मतगणना स्थगित गर्नु परेको कारण

लाहाछाप लगाई खाम बन्द गरिएको कागजातहरु

१. ....
२. ....
३. ....

तपसील

१. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

दस्तखत :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

..... निर्वाचन अधिकृत

मिति :-

समय :-

अनुसूची-५५

(दफा १३३ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

पुनः मतगणना कार्य प्रारम्भ हुने सूचना

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/नगरपालिकाका वडा नं. .... को मतगणना हुँदा मिति..... मा ..... मतदान केन्द्रको मतगणना गर्दा गर्दै मिति..... मा स्थगित भएको मतगणना कार्य मिति..... दिन..... बजेदेखि..... स्थानमा पुनः प्रारम्भ हुने भएकोले जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

मिति :-

समय :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-५६

(दफा १३३ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

पुनः मतगणना प्रारम्भ गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/ जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/ नगरपालिका वडा नं..... अन्तर्गतको मतदान केन्द्रमा मतदान भएको मतगणना स्थगित भएकोमा आज मिति..... को दिन ..... बजे हामी तपसीलका प्रतिनिधि/मानिसहरूको रोहवरमा पुनः मतगणना कार्य प्रारम्भ भएको ठीक साँचो हो भनी यो मुचुल्का गरिदियौं ।

तपसील

नाम, थर

ठेगाना

सहीछाप

१.	श्री.....	.....	.....
२.	श्री.....	.....	.....
३.	श्री.....	.....	.....

१.	उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
२.	उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
३.	उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
४.	उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
५.	उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
६.	उम्मेदवार/ निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

स्थान :-

दर्जा :-

निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-५७
(दफा १३७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

दोहोच्चाई मतगणनाको लागि निवेदन

श्री निर्वाचन अधिकृत,
निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय,
..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति,
..... जिल्ला ।

..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/ जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/ महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि मतदान भएको मतगणनामा निम्न बमोजिमको कारणले गर्दा ..... गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा नं..... अन्तर्गतको निम्नलिखित मतदान केन्द्रको पूरै/आंशिक मतपत्र दोहोच्चाई गणना गराई पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

दोहोच्चाई मतगणना गराउनु पर्ने मतदान केन्द्र

१. ....
..
२. ....
..

दोहोच्चाई मतगणना गराउनु पर्ने कारण

१. ....
२. ....

निवेदकको सहित्थाप :-

नाम, थर :-

मिति :-

समय :-

स्थान :-

यो निवेदन मेरो कार्यालयमा मिति ..... मा ..... बजे मेरो समक्ष दाखिला भएको हो ।

मिति :-

समय :-

स्थान :-

निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-५८

(दफा १३८ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका / नगरपालिका / जिल्ला समन्वय समिति

दोहोच्याई मतगणना गराउनु पर्दाको मुचुल्का

..... जिल्ला ..... गाउँपालिका / नगरपालिका वडा नं. .... / गाउँ कार्यपालिका / नगर कार्यपालिका / जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष / उपाध्यक्ष / प्रमुख / उपप्रमुख / वडा अध्यक्ष / सदस्य / महिला सदस्य / दलित महिला सदस्य / दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा ..... गाउँपालिका / नगरपालिकाको वडा नं. .... अन्तर्गतको ..... मतदान केन्द्रको मतगणना समाप्त भएकोमा निम्नलिखित मतदान केन्द्रमा मतदान भएको मतगणना समाप्त भएकोमा दोहोच्याई मतगणना गराई पाउन श्री ..... ले दिएको निवेदनमा निम्नलिखित कारणले पुनः मतगणना गर्नु पर्ने भएकोले हामी तपसीलका मानिसहरुको रोहवरमा उक्त मतदान केन्द्रको पुनः मतगणना प्रारम्भ गरिएको ठीक साँचो हो ।

दोहोच्याई मतगणना गराउनु पर्ने मतदान केन्द्र

१. .....

२. .....

दोहोच्याई मतगणना गर्नुपर्ने कारण

१. .....

२. .....

३. .....

तपसील

१. उम्मेदवार / निर्वाचन प्रतिनिधि / मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार / निर्वाचन प्रतिनिधि / मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार / निर्वाचन प्रतिनिधि / मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार / निर्वाचन प्रतिनिधि / मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
५. उम्मेदवार / निर्वाचन प्रतिनिधि / मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
६. उम्मेदवार / निर्वाचन प्रतिनिधि / मतगणना प्रतिनिधि श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

दर्जा :-

..... निर्वाचन अधिकृत

अनुसंधी-५९

(दफा १३९ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

.गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

दोहोच्याएर मतगणना नगर्ने निर्णयको सूचना

श्री

.....

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/ जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा..... गाउँपालिका/नगरपालिकाको वडा न..... अन्तर्गतको .....

मतदान केन्द्रमा मतदान भएको मतगणनाको लागि मिति ..... मा मतगणना भएकोमा दोहोच्याई मतगणना गरी पाउँ भनी तपाईंले निवेदन दिनु भएकोमा निम्न कारणले दोहोच्याई मतगणना गर्न नपर्ने निर्णय गरिएकोले सचना गरेको छ ।

दोहोच्याएर मतगणना गर्न नपर्ने कारण

सिति :-

समय :-

निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-६०

(दफा १४० को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मत बराबर भएकोमा गोला हाली निर्णय गरेको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनमा भएको मतदानको मतगणना गर्दा निम्नलिखित उम्मेदवारहरूले बराबर मत प्राप्त गरेकोले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा ५६ अनुसार गोला हाली निर्णय गर्दा सो गोलाद्वारा भएको निर्णय बमोजिम श्री ..... ले एक मत बढी प्राप्त गर्नु भएको मञ्जुर गर्दछौं।

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री .....

अन्य उपस्थित व्यक्तिहरु

१. श्री .....
२. श्री .....
३. श्री .....

मुचुल्का गर्ने कर्मचारीको,-

मिति :-

दस्तखत :-

समय :-

नाम, थर :-

स्थान :-

दर्जा :-

.....
निर्वाचन अधिकृत

अनुसूची-६१

(दफा १४१ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

.....गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतगणना समाप्त भएको मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/ उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/ महिला सदस्य/ दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको मतगणना कार्य मिति ..... को दिन ..... बजे समाप्त भएको ठीक साँचो हो । सो मतगणना अनुसार मतदान भएको जम्मा ..... मत मध्ये ..... बदर र ..... मत सदर भएको र सदर मत मध्ये उम्मेदवारहरूले निम्न बमोजिम सदर मत प्राप्त गरेको ठीक साँचो हो ।

क्रमसंख्या	उम्मेदवारको नाम, थर,	निर्वाचन चिन्ह	प्राप्त सदर मत सङ्ख्या
१.			
२.			
३.			
४.			
५.			
६.			
७.			
८.			
९.			
१०.			

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतगणना प्रतिनिधि श्री.....

समय :-

स्थान :-

निर्वाचन अधिकृत

नोट : यो फाराम प्रत्येक पदको लागि अलग-अलग तयार गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-६२

(दफा १५२ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

नियुक्ति पत्र

श्री .....

..... (दर्जा)

..... (कार्यालय)।

..... जिल्लाको ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... /गाउँ कार्यपालिका/नगर कार्यपालिका/ जिल्ला समन्वय समितिको अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/प्रमुख/उपप्रमुख/वडा अध्यक्ष/सदस्य/महिला सदस्य/दलित महिला सदस्य/दलित वा अल्पसङ्ख्यक सदस्य पदको निर्वाचनको लागि ..... जिल्ला ..... गाउँपालिका/नगरपालिका वडा नं. .... अन्तर्गतको ..... मतदान केन्द्रको मतदान अधिकृत पदमा तपाईंलाई नियुक्त गरिएको छ।

स्वतन्त्र र निष्पक्ष निर्वाचन गराउने काममा तपाईंले आफ्नो कर्तव्य निर्भय र निष्पक्ष रही इमान्दारीपूर्वक पालना गर्नु हुनेछ भन्ने कुरा अपेक्षा गरिएको छ। तपाईंसँग उपर्युक्त मतदान केन्द्रमा खटिएका मतदान सहायक मतदान अधिकृत, सहायक कर्मचारी र सहयोगी कर्मचारीहरु निम्न बमोजिम हुनु हुनेछ।

मतदान केन्द्र :-

<u>पद</u>	<u>नाम</u>	<u>दर्जा</u>	<u>कार्यालय</u>
१. सहायक मतदान अधिकृत	.....	.....	.....
२. सहायक कर्मचारी	.....	.....	.....
३. सहायक कर्मचारी	.....	.....	.....
४. सहयोगी कर्मचारी	.....	.....	.....
५. सहयोगी कर्मचारी	.....	.....	.....

मिति :-

..... निर्वाचन अधिकृत

नोट : सहायक मतदान अधिकृत, सहायक कर्मचारी र सहयोगी कर्मचारीका लागि अर्को छुटौटै नियुक्ति पत्र तयार गर्नु पर्ने छैन। सम्बन्धित कर्मचारीको नामको अगाडि चिनो लगाई नियुक्तिपत्रको रूपमा बुझाउनु पर्नेछ।

(दफा १५६ सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन आयोग

निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय

..... जिल्ला

..... गाउँपालिका/नगरपालिका/जिल्ला समन्वय समिति

मतदान अधिकृत अशक्त भएकोले सहायक मतदान अधिकृतले कार्य गर्ने मुचुल्का

..... जिल्लाको ..... मतदान केन्द्रमा मतदान भैरहेको अवस्थामा ..... बजे यस मतदान केन्द्रका मतदान अधिकृत श्री ..... निम्न कारणले अशक्त भई कार्य सम्पादन गर्न सम्भव अवस्था नदेखिएकोले निजको सटूमा सहायक मतदान अधिकृत श्री ..... लाई मतदान अधिकृतलाई भए सरहको अधिकार प्रयोग गरी मतदान कार्य सुचारु गर्न हामी तपसीलका मानिसहरूले मुचुल्का गरी सहिछाप गरिरिदियौ ।

अशक्तताको कारण

..... ।
उपर्युक्त बमोजिम मतदान अधिकृत अशक्त भई कार्य गर्न नसक्ने भएकोले ..... बजे देखि सहायक मतदान अधिकृत श्री ..... ले मतदान कार्य सुचारु गरेकोले निजले मतपत्रमा देहाय बमोजिमको दस्तखत गरी मतदातालाई मतपत्र दिएको ठीक साँचो हो ।

पूरा दस्तखत

छोटकरी दस्तखत

तपसील

१. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री.....
२. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री.....
३. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री.....
४. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री.....
५. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री.....
६. उम्मेदवार/निर्वाचन प्रतिनिधि/मतदान प्रतिनिधि श्री.....
७. ..... मतदान केन्द्रमा खटिएका सहायक कर्मचारी श्री .....
..... श्री .....
८. ..... मतदान केन्द्रमा खटिएका सुरक्षाकर्मी श्री .....
..... श्री .....
..... श्री .....

नोट : यो फाराम मतदान कार्य सम्पन्न भै निर्वाचन सामाग्री बुझाउँदा निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा छुट्टै रूपमा बुझाउनु पर्नेछ ।

अनुसूची-६४

(दफा १७४ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्वाचन खर्चको हद (रूपैयाँमा)

अ. ख.	खर्च शीर्षक	महानगरपालिका		उपमहानगरपालिका		नगरपालिका		गाउँपालिका		जिल्ला समन्वय समिति	
		प्रमुख, उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य	प्रमुख, उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य	प्रमुख, उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य	अध्यक्ष र उपाध्यक्ष	वडा अध्यक्ष र वडा सदस्य महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य	प्रमुख, उपप्रमुख	सदस्य, महिला र दलित वा अल्पसंख्यक सदस्य
१.	मतदाता नामावली खरिद	१,०००	५००	१,०००	५००	१,०००	५००	१,०००	५००	५००	५००
२.	सवारी साधन/घोडा	१,५०,०००	३०,०००	१,१०,०००	२०,०००	१०,०००	१६,०००	६०,०००	११,०००	२०,०००	११,०००
३.	सवारी इन्धन/दाना	४०,०००	१५,०००	२६,०००	१५,०००	१९,०००	११,०००	२०,०००	५,०००	१५,०००	५,०००
४.	प्रचार प्रसार सामग्री	१,००,०००	१,००,०००	८५,०००	३५,०००	१,००,०००	७०,०००	८०,०००	६०,०००	८५,०००	६०,०००
५.	ढुवानी	२५,०००	१०,०००	१५,०००	८,०००	१०,०००	७,०००	६,०००	५,०००	८,०००	५,०००
६.	गोष्ठी/कार्यकर्ता परिचालन	१,३९,०००	७५,०००	१,००,०००	६५,०००	८०,०००	५१,०००	८०,०००	३२,०००	६५,०००	३२,०००
७.	अन्य प्रचार प्रसार, (छपा एवम् विद्युतीय माध्यम)	९५,०००	२०,०००	१,००,०००	१५,०००	६०,०००	१०,०००	३०,०००	७,०००	१५,०००	७,०००
८.	कार्यालय संचालन	१,००,०००	२०,०००	४०,०००	६७,०००	३०,०००	१२,०००	१८,०००	१०,०००	१७,०००	१०,०००
९.	प्रतिनिधि परिचालन	७५,०००	२५,०००	६०,०००	२०,०००	५०,०००	१८,०००	४५,०००	१६,०००	२०,०००	१६,०००
१०.	विविध	२५,०००	४,५००	१३,०००	४,५००	१०,०००	४,५००	१०,०००	३,५००	४,५००	३,५००
जम्मा		७५०,०००	३,००,०००	५,५०,०००	२,५०,०००	४,५०,०००	२,००,०००	३,५०,०००	१,५०,०००	२५०,०००	१,५०,०००